



Briselē, 2025. gada 11. decembrī
(OR. en)

16772/25

**Starpiestāžu lieta:
2025/0399 (COD)**

**ENER 677
TRANS 644
RELEX 1683
ECOFIN 1735
ENV 1384
CODEC 2126
IA 231**

PRIEKŠLIKUMS

Sūtītājs: Eiropas Komisijas ģenerālsekretāre, parakstījusi direktore *Martine DEPREZ*

Saņemšanas datums: 2025. gada 11. decembris

Saņēmējs: Eiropas Savienības Padomes ģenerālsekretāre *Thérèse BLANCHET*

K-jas dok. Nr.: COM(2025) 1006 final

Temats: Priekšlikums
EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA
par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādņem un ar ko groza
Regulas (ES) 2019/942, (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un atceļ
Regulu (ES) 2022/869

Pielikumā ir pievienots dokuments COM(2025) 1006 final.

Pielikumā: COM(2025) 1006 final



Briselē, 10.12.2025.
COM(2025) 1006 final

2025/0399 (COD)

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnēm un ar ko groza
Regulas (ES) 2019/942, (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un atceļ Regulu (ES) 2022/869**

{SEC(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2000 final} - {SWD(2025) 2001 final}

(Dokuments attiecas uz EEZ)

PASKAIDROJUMA RAKSTS

1. PRIEKŠLIKUMA KONTEKSTS

• Priekšlikuma pamatojums un mērķi

Šā priekšlikuma mērķis ir veicināt noturīgas energoinfrastruktūras savlaicīgu un efektīvu attīstību un sadarbību visā ES. Enerģētikas tīkla infrastruktūrai ir izšķiroša nozīme ES konkurētspējas atjaunošanā, mūsu Savienības drošības panākšanā un enerģētikas pārkārtošanā un dekarbonizācijā. Tajā pašā laikā enerģētikas tīklu attīstība saskaras ar jauniem un būtiskiem izaicinājumiem.

Elektrotīkliem būs jāapmierina pieaugošais pieprasījums, kas saistīts ar galapatēriņa lietojumu elektrifikāciju un ūdeņraža sistēmas plašāku izvēršanu. Enerģijas galapatēriņa elektrifikācijas Savienībā mērķis ir to palielināt no aptuveni 23 % pašlaik līdz aptuveni 32 % 2030. gadā, kā noteikts tīras rūpniecības kursā¹. Dalībvalstīm būtu jācenšas līdz 2030. gadam panākt elektroenerģijas starpsavienotības² līmeni 15 % apmērā. Lai sasniegtu 2040. gada ES mērķrādītājus³, tīklos būs jāintegrē 2,2–2,4 TW atjaunīgās enerģijas jaudas. Tīkliem būs jāpielāgojas decentralizētākai, vairāk digitalizētai un elastīgākai elektroenerģijas sistēmai ES ar miljoniem saules enerģijas paneļu uz jumtiem un vietējām enerģijas kopienām, kas koplieto resursus. Līdz 2040. gadam elektroenerģijas pārvades un sadales tīkliem būs vajadzīgas investīcijas 1,2 triljonu EUR apmērā un ūdeņraža tīkliem – 240 miljardu EUR apmērā⁴. Atkrastes atjaunīgajiem energoresursiem vien līdz 2050. gadam būtu jāpieaug par 360 GW⁵, kas ir jāpieslēdz krastam, tostarp īstenojot nepieciešamos sauszemes tīkla pastiprinājumus. **Ūdeņradim būs svarīga nozīme tādu rūpniecības un transporta procesu dekarbonizācijā, kuros elektrifikācija nav īstenojams risinājums.** Ūdeņraža tīkli savienos ražošanas un pieprasījuma centrus visā Eiropā, kur ūdeņraža ražošana uz vietas nav iespējama.

Dragi ziņojumā⁶ tika aicināts vienkāršot un racionalizēt atļauju piešķiršanas un administratīvos procesus, kā arī īstenot koordinētu stratēģisku pieeju pārrobežu infrastruktūras attīstībai starp ES un dalībvalstīm. **Padome** aicināja Komisiju ierosināt stingrāku sistēmu tīkla plānošanai un izvēršanai, lai tā atbilstu ES mērķrādītājiem⁷. Padome 2025. gada 16. jūnija secinājumos⁸ aicināja Komisiju ierosināt elektrotīklu paketi, kas sastāv no pasākumiem, kuru mērķis cita starpā ir vienkāršot ES noteikumus par tīkliem, integrēt ES līmeņa, reģionālās un valstu vajadzības, nodrošināt projektu īstenošanu, izstrādāt efektīvus izmaksu dalīšanas mehānismus kopīgu interešu pārrobežu projektiem un novērtēt, vai ir vajadzīgi turpmāki tiesību aktu priekšlikumi, lai paātrinātu atļauju piešķiršanu energoinfrastruktūrai. **Eiropadome** savos secinājumos arī aicināja Savienības mērogā plānot

¹ Komisijas paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis” (COM(2025) 85 final).

² Regula (ES) 2018/1999 par enerģētikas savienības un rīcības klimata politikas jomā pārvaldību.

³ COM(2025) 524 final: Priekšlikums – Regula, ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru.

⁴ Artelys, LBST, Trinomics, Finesso, A. et al., *Investment needs of European energy infrastructure to enable a decarbonised economy*, 2025; sadales tīklu investīciju vajadzības vien sasniedz 730 miljardus EUR.

⁵ https://energy.ec.europa.eu/news/member-states-agree-new-ambition-expanding-offshore-renewable-energy-2024-12-18_lv.

⁶ https://commission.europa.eu/topics/eu-competitiveness/draghi-report_lv#paragraph_47059.

⁷ Ilgtspējīgas elektrotīkla infrastruktūras veicināšana – Padomes secinājumi (2024. gada 30. maijs), 10459/24.

⁸ Eiropas Savienības Padome, 10279/25.

ilgtermiņa investīcijas, lai pilnībā integrētu un savstarpēji savienotu ES elektroenerģijas tirgu, tādējādi veicinot Savienības enerģētisko drošību un infrastruktūras aizsardzību un noturību⁹. **Eiropas Parlaments** uzsvēra, cik svarīgi ir modernizēt un paplašināt tīklus, kā arī investēt digitalizācijā, galveno uzmanību pievēršot integrētai starpnozaru un starplīmeņu plānošanai¹⁰. Tāpat tika uzsvērts, ka pārrobežu infrastruktūra ir priekšnoteikums sekmīgai vienotā tirgus padziļināšanai un Savienības noturības palielināšanai¹¹.

2013. gadā pieņemtā TEN-E regula ir palīdzējusi sasniegt Savienības enerģētikas politikas pamatmērķus, paredzot noteikumus par kopīgu interešu projektu (KIP) apzināšanu un savlaicīgas izstrādes nodrošināšanu, kas nodrošinās Eiropas enerģētikas tīklu sadarbību, iekšējā enerģijas tirgus darbību, piegādes drošību Savienībā un atjaunīgās enerģijas integrāciju. Tā ir arī palīdzējusi racionalizēt atļauju piešķiršanas procedūras kopīgu interešu projektiem (KIP) un nodrošinājusi regulatīvo palīdzību, noteikumus un norādījumus izmaksu pārrobežu sadalei un ar risku saistītiem stimuliem, kā arī nosacījumus piekļuvei finansējumam no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta (EISI). *TEN-E* regula tika pārskatīta 2022. gadā, lai regulējumu saskaņotu ar 2050. gada klimatneitralitātes mērķi saskaņā ar Eiropas zaļo kursu.

Lai gan TEN-E regulas mērķi lielā mērā joprojām ir aktuāli, ir jānovērš vairāki trūkumi, lai nodrošinātu, ka regulējums ir piemērots dekarbonizētas, konkurētspējīgas un noturīgas energosistēmas atbalstam līdz 2050. gadam saskaņā ar tīras rūpniecības kursa mērķiem un Eiropas Klimata aktu.

Pirmkārt, esošie un plānotie infrastruktūras projekti nav pietiekami vērsti uz ES enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanu. Pastāv būtiska plaisa starp mūsu pārrobežu elektroenerģijas infrastruktūras vajadzībām un infrastruktūras attīstības ātrumu un līmeni gan pārvades, gan sadales tīkla līmenī¹². Attiecībā uz elektroenerģiju 2030. gadā vēl trūks aptuveni puse no nepieciešamajām pārrobežu elektroenerģijas jaudām (41 no 88 GW), un paredzams, ka šis iztrūkums nākamajā desmitgadē palielināsies. Līdz 2040. gadam pārrobežu elektroenerģijas jaudas vajadzības sasniegs 108 GW¹³. Nespēja apmierināt infrastruktūras vajadzības varētu kavēt sistēmas dekarbonizāciju, apdraudēt piegādes drošību un, iespējams, izraisīt turpmāku tirgus sadrumstalotību un augstākas enerģijas cenas. Sistēmas efektivitātes ziņā pašreizējā regulējumā nav apsvērtas tīkla paplašināšanas alternatīvas, piemēram, nevadu vai digitāli risinājumi. Turklāt, lai nodrošinātu sistēmas optimizāciju un rūpniecības dekarbonizāciju, izšķiroša nozīme būs uzlabotai udeņraža tīkla plānošanai un integrācijai.

Otrkārt, pārrobežu infrastruktūras projektu īstenošana ir pārāk lēna, un tas palielina projektu kopējās izmaksas un kavē tīkla attīstību. Elektroenerģijas infrastruktūras projektu pabeigšana prasa pat 10 gadus pārvades tīkliem. Kavēšanos bieži saista ar grūtībām panākt vienošanos par **izmaksu dalīšanu**, ja projekti sniedz ieguvumus ārpus to uzņēmējām dalībvalstīm. Paredzams, ka pārrobežu infrastruktūrai kļūstot integrētai, šādu projektu skaits, kas sniedz ieguvumus ārpus

⁹ Eiropadomes secinājumi, 2025. gada marts (EUCO 1/25).

¹⁰ Eiropas Parlamenta 2025. gada 19. jūnija rezolūcija par elektrotīkliem (2025/2006(INI)).

¹¹ EP 2025. gada 7. maija rezolūcija [par pārstrādātu ilgtermiņa budžetu Savienībai mainīgā pasaulē](#) (2024/2051(INI)).

¹² ACER (2024): Elektroenerģijas infrastruktūras attīstība, lai atbalstītu konkurētspējīgu un ilgtspējīgu energosistēmu (2024. gada uzraudzības ziņojums).

¹³ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. Iespējas līdz 2050. gadam izveidot efektīvāku Eiropas energosistēmu. Ziņojums par infrastruktūras nepilnībām.

uzņēmējām dalībvalstīm, palielināsies. Turklāt novēlotas **atļauju piešķiršanas procedūras** joprojām ir būtisks šķērslis – tās aizņem vairāk nekā pusi no laika, kas vajadzīgs elektroenerģijas pārvades infrastruktūras projekta pabeigšanai.

Visbeidzot, bažas rada infrastruktūras drošība. Nesenie fiziskie un kibernetikas incidenti ir izgaismojuši risku, ko rada naidīgi spēki, kuri vērsas pret Savienības energoinfrastruktūru, un tas rada ekonomiskās izmaksas un sekas mūsu energosistēmas stabilitātei. Pieaug arī trešo valstu dalībnieku interese ieguldīt ES energoinfrastruktūrā, un tas var palielināt Savienības pakļautību riskiem, kas saistīti ar enerģētisko drošību. Papildus apzinātai sabotāžai ES energoinfrastruktūras noturību ietekmē arī jauni riski, to vidū dabas apdraudējumi un ar klimatu saistīta ietekme.

Šā priekšlikuma pārskatīt *TEN-E* regulu mērķis ir risināt šos jautājumus, kas tika apzināti šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējumā un īstenošanas ziņojumā. Konkrētāk, ar priekšlikumu tiks ieviestas izmaiņas nolūkā:

- nodrošināt, ka projekti, kas iekļauti tīkla attīstības plānos un atlasīti kā KIP/SIP, pienācīgi un rezultatīvi risina apzinātās infrastruktūras vajadzības, pienācīgi ņemot vērā nevadus risinājumus;
- veicināt izmaksu dalīšanas instrumentu izmantošanu pārrobežu infrastruktūras projektu ātrākai izvēršanai, tādējādi palielinot izmaksu dalīšanas instrumentu izmantošanu un samazinot projektu izvēršanas laiku;
- vienkāršot un paātrināt atļauju piešķiršanas procedūras pārrobežu energoinfrastruktūras projektiem (KIP/SIP), tādējādi padarot iespējamu esošo termiņu ievērošanu;
- uzlabot pārrobežu energoinfrastruktūras fizisko drošību, kibernetikas drošību un noturību.

Turklāt iniciatīvā tika novērtēts un noteikts pasākumu kopums, lai vienkāršotu un uzlabotu *TEN-E* regulas efektivitāti un, ja iespējams, samazinātu atbilstības nodrošināšanas un regulatīvās izmaksas ieinteresētajām personām (sk. turpmāk).

• **Saskanība ar spēkā esošajiem noteikumiem konkrētajā politikas jomā**

Šis priekšlikums ir atbilde uz Lētākas enerģijas rīcības plānā¹⁴ pausto Komisijas apņemšanos ierosināt Eiropas elektrotīklu paketi, kas sastāv no leģislatīviem un neleģislatīviem pasākumiem, lai citstarp vienkāršotu *TEN-E* regulu, nodrošinātu integrētu pārrobežu plānošanu un projektu īstenošanu, it īpaši attiecībā uz starpsavienotājiem; racionalizētu atļauju piešķiršanu tīkliem, uzlabotu elektroenerģijas sadales tīkla plānošanu; paātrinātu ūdeņraža tirgus paplašināšanos; veicinātu digitalizāciju un inovāciju. Priekšlikuma pamatā ir *TEN-E* regulas pārskatīšana 2022. gadā, kā arī 2023. gada ES rīcības plāns attiecībā uz tīkliem¹⁵, kurā galvenā uzmanība tika pievērsta *TEN-E* regulas satvara īstenošanai.

Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments (EISI) papildina *TEN-E* regulu, novēršot finansējuma trūkumu KIP ar augstu sociālekonomisko un sociālo vērtību, bet kuriem nav komerciālas dzīvotspējas. Tiesības pretendēt uz finansiālu palīdzību no EISI ir saistītas ar pārskatītās *TEN-E* regulas aptverto infrastruktūras kategoriju tvērumu, ņemot vērā, ka KIP vai SIP statusa iegūšana ir priekšnoteikums EISI finansējuma saņemšanai pārrobežu infrastruktūras projektiem. Priekšlikums atbilst pašreizējam EISI saskaņā ar daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2021.–2027. gadam, kā arī priekšlikumam par EISI saskaņā ar DFS

¹⁴ COM(2025) 79 final.

¹⁵ COM(2023) 757 final.

2028.–2034. gadam, kurā uzsvēta “patiesas enerģētikas savienības un labi integrētu ES infrastruktūras tīklu būtiskā nozīme”, būtiski palielinot EISI-E ierosināto budžetu¹⁶.

Priekšlikums atbilst arī mērķrādītājiem un mērķiem, kas noteikti Elektroenerģijas tirgus direktīvā un regulā, Pārvaldības regulā un Atjaunojamo energoresursu direktīvā, it īpaši ļaujot integrēt Savienības enerģijas tirgus un plaši izvērst un integrēt atjaunīgos energoresursus un elastības risinājumus.

- **Saskanība ar citām Savienības politikas jomām**

Šis priekšlikums papildina citas iniciatīvas, kuru mērķis ir izveidot integrētāku Eiropas enerģijas tirgu. Tas atbilst arī ierosinātajam 2040. gada ES klimata mērķrādītājam un 2050. gada klimatneitralitātes pienākumam, kas nostiprināts Eiropas Klimata aktā. Šis priekšlikums tiek pieņemts kopā ar grozošo direktīvu, kuras mērķis ir paātrināt atļauju piešķiršanu energoinfrastruktūras projektiem, tajā skaitā pārvades un sadales tīklu, uzkrāšanas iekārtu un uzlādes staciju, kā arī atjaunīgās enerģijas projektiem, lai veicinātu to ātru izvēršanu.

TEN-E regulas pārskatīšanas mērķis ir atbalstīt elektroenerģijas tirgus tiesību aktu mērķus, nodrošinot, ka infrastruktūra panāk papildu sociālekonomisko labklājību, un vēl vairāk stiprināt esošās infrastruktūras efektīvu izmantošanu. Iespējamie pasākumi, kuru mērķis ir uzlabot Pārvaldības regulā noteiktos elektrotīklu starpsavienojumu mērķrādītājus, tiks izvērtēti, pārskatot minēto regulu un pasākumus, kuru mērķis ir vēl vairāk atbalstīt nepieciešamos valstu investīciju līmeņus energoinfrastruktūrā.

Ar drošību saistītie pasākumi saskaņā ar šo priekšlikumu balstās uz prasībām, kas noteiktas horizontālajos drošības tiesību aktos, to vidū ES Kritisko vienību noturības direktīvā¹⁷, TID 2 direktīvā¹⁸ un Tīkla kodeksā par nozaru noteikumiem attiecībā uz pārrobežu elektroenerģijas plūsmu kiberdrošības aspektiem¹⁹. Šajā priekšlikumā ierosinātie pasākumi atbalsta tā mērķus un īstenošanu, kā arī satvaru ārvalstu tiešo investīciju Savienībā izvērtēšanai, vienlaikus īpaši koncentrējoties uz infrastruktūru *TEN-E* darbības jomā. ES enerģētiskās drošības satvara 2026. gada pārskatīšana pievērsīsies enerģētiskajai drošībai horizontāli, papildinot ar tīklu saistīto pieeju saskaņā ar šo priekšlikumu.

Rūpniecības attīstības paātrināšanas akts ietvers pasākumus, lai paātrinātu atļauju piešķiršanu projektiem, kuru mērķis ir dekarbonizēt energoietilpīgas nozares. Lai elektrificētu rūpniecību, izšķiroša nozīme ir pietiekamai tīkla jaudai un savlaicīgam tīkla pieslēgumam, tāpēc abas iniciatīvas tiek izstrādātas ciešā sadarbībā²⁰. Priekšlikums attiecas arī uz Vidusjūras reģiona valstu enerģētikas un tīro tehnoloģiju sadarbības (*T-MED*) iniciatīvu un Vidusjūras reģiona pakta.

¹⁶ COM(2025) 547 final: Priekšlikums regulai, ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu 2028.–2034. gadam.

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu.

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris), ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augstu kiberdrošības līmeni visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (TID 2 direktīva).

¹⁹ Komisijas Deleģētā regula (ES) 2024/1366 (2024. gada 11. marts), ar ko papildina Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/943, izveidojot tīkla kodeksu par nozarspecifiskiem noteikumiem attiecībā uz pārrobežu elektroenerģijas plūsmu kiberdrošības aspektiem.

²⁰ Piemēram, rūpniecības vajadzības enerģijas patēriņa ziņā būtu pienācīgi jāatspoguļo valstu tīklu attīstības plānos, un otrādi – rūpniecības politikā ir jāatzīst infrastruktūras plānošana, ņemot vērā vajadzību pēc H₂ un CO₂ tīklu un cauruļvadu infrastruktūras.

Ņemot vērā plānoto oglekļa uztveršanas, izmantošanas un uzglabāšanas (CCUS) paketi, šis priekšlikums neattieksies uz oglekļa dioksīda pārrobežu infrastruktūras plānošanu. Tā kā pastāv cieša saikne starp tīkla plānošanu valsts, reģionālā un vietējā līmenī un siltumapgādes un aukstumapgādes nozari, nesenā Gāzes direktīvas²¹ pārskatīšana prasa ciešāku koordināciju starp nozarēm. Elektrotīklu paketes mērķis ir balstīties uz šīm prasībām. Turklāt gaidāmais Elektrifikācijas rīcības plāns un stratēģiskais ceļvedis par digitalizāciju un MI enerģētikas nozarē, kā arī siltumapgādes un aukstumapgādes stratēģija sniegs svarīgu ieguldījumu turpmākajā tīkla plānošanā. Pakete ir arī gaidāmā Mākoņdatošanas un MI attīstības akta pamatā, lai piesaistītu investīcijas datu centros.

2. JURIDISKAIS PAMATS, SUBSIDIARITĀTE UN PROPORCIONALITĀTE

• Juridiskais pamats

Priekšlikuma pamatā ir Līguma par Eiropas Savienības darbību (LESD) 172. pants, kas nodrošina juridisko pamatu pamatnostādņu pieņemšanai, aptverot mērķus, prioritātes un pasākumus pamatvirzieniem, kas paredzēti Eiropas tīklu jomā, kā izklāstīts 171. pantā. Pamatnostādnēs ir jānosaka KIP, kas vajadzīgi, lai *TEN-E* atbilstu paredzētajam mērķim, un jāparedz nosacījumi, saskaņā ar kuriem ES var finansiāli atbalstīt KIP.

• Subsidiaritāte (neekskluzīvas kompetences gadījumā)

Ierosinātie grozījumi atbilst **subsidiaritātes** principam, jo rīcība Savienības līmenī veicinās Savienības enerģijas tirgus turpmāku integrāciju, modernizējot un attīstot Eiropas pārrobežu energotīklu efektīvāk nekā rīcība valstu līmenī.

Nepieciešamība pēc ES rīcības

Enerģijas pārvades infrastruktūrai (arī starpsavienotai atkrastes energotīklu un viedtīklu infrastruktūrai) ir Eiropas pievienotā vērtība tās pārrobežu ietekmes dēļ, turklāt tai ir būtiska nozīme klimatneitrālas energosistēmas izveidē. *TEN-E* regula ir palīdzējusi sasniegt rezultātus attiecībā uz Savienības enerģijas tirgus integrāciju, konkurenci un piegādes drošību. Lai attīstītu pārrobežu energoinfrastruktūru, ir vajadzīgs reģionālais satvars sadarbībai starp dalībvalstīm. Iekšējam enerģijas tirgum ir vajadzīga pārrobežu infrastruktūra, kuras attīstīšanā jāsadarbojas vismaz divām dalībvalstīm ar savu tiesisko regulējumu.

Ar valsts regulējumu un plānošanu nepietiek, jo atsevišķām valsts pārvaldes iestādēm nav pilnvaru veikt pārrobežu infrastruktūras plānošanu. Iekšējā tīkla elementi būtiski ietekmē pārrobežu infrastruktūras pilnveides iespējas, kas savukārt ietekmē pārrobežu tirdzniecību. ES režģtīkla rakstura dēļ un efektīvākas energosistēmas izveidei ir vajadzīga ciešāka valstu un Eiropas plānošanas koordinācija.

ES pievienotā vērtība

TEN-E regula ir nodrošinājusi pievienoto vērtību salīdzinājumā ar to, ko būtu bijis iespējams sasniegt tikai valsts vai reģionālā līmenī. Pateicoties KIP statusam, laikposmā no 2013. līdz 2025. gadam tika pabeigti vairāk nekā 100 projekti. Paātrinātai rūpniecības elektrifikācijai, dekarbonizācijai un digitalizācijai un atjaunīgās enerģijas projektu izvērsšanai ir nepieciešams vēl nepieredzētā tempā stiprināt energoinfrastruktūru, un to nevar nodrošināt tikai ar valstu pasākumiem. Efektīvāka pārrobežu plānošana uzlabos tīras enerģijas avotu integrāciju, kā arī elektroenerģijas tirgus vajadzību apmierināšanu, kas palīdzētu ES sasniegt savus enerģētikas

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1788 (2024. gada 13. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgās gāzes, un dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu (ES) 2023/1791 un atceļ Direktīvu 2009/73/EK (pārstrādāta redakcija).

un klimata mērķrādītājus. Integrētāks tirgus iedrošina inovatīvu tehnoloģiju izstrādi un ieviešanu enerģijas pārvades un sadales jomā un palielina sistēmas elastīgumu un energoapgādes drošību. Tas var nodrošināt efektīvāku tīklu un uzlabot pārrobežu tirdzniecību, lai panāktu izmaksu ziņā efektīvāku un drošāku energosistēmu.

- **Proporcionalitāte**

Iniciatīva atbilst proporcionalitātes principam. Uz to attiecas darbības joma Eiropas enerģētikas tīklu jomā, kā noteikts LESD 170. pantā. Politikas intervence ir proporcionāla ietekmes novērtējumā konstatēto problēmu apjomam un raksturam un iniciatīvā noteikto mērķu sasniegšanai. Ierosinātā *TEN-E* regulas pārskatīšana nepārsniedz to, kas ir nepieciešams, lai sasniegtu vispārīgo mērķi nodrošināt noturīgas energoinfrastruktūras, atjaunīgās enerģijas un elastības, tajā skaitā uzkrāšanas iekārtu un uzlādes staciju, savlaicīgu un efektīvu attīstību un sadarbību visā ES.

Ierosinātie pasākumi palīdz efektīvāk apmierināt Savienības energoinfrastruktūras vajadzības, nodrošināt projektu ātrāku izvēršanu un uzlabot ES energotīklu infrastruktūras noturību, neradot ievērojamas izmaksas pārvades sistēmu operatoriem un projektu virzītājiem, dalībvalstīm, valstu regulatīvajām iestādēm un Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūrai (*ACER*).

Pamatojoties uz īstenošanas ziņojuma rezultātiem, Komisija novērtēja vairākus politikas risinājumus, kas aptver četras pašreizējā *TEN-E* satvara ietekmes jomas, proti, infrastruktūras plānošanu un projektu īstenošanu, izmaksu un ieguvumu sadali, atļauju piešķiršanu un drošību. Risinājumu salīdzinājums (sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 6. un 7. iedaļu) liecina, ka 2. politikas risinājums ir vispiemērotākais, lai sasniegtu iniciatīvas konkrēto mērķi, neradot nesamērīgu papildu slogu attiecīgajiem dalībniekiem. Priekšlikuma pamatā ir 2. politikas risinājums, kas šķiet samērīgs ar problēmas būtību, koncentrējoties uz pašreizējo procesu racionalizēšanu un piedāvājot būtiskus jaunus instrumentus, kas tiek uzskatīti par efektīviem šīs iniciatīvas mērķu sasniegšanai.

- **Juridiskā instrumenta izvēle**

Pamatojoties uz kopumā pozitīvo pieredzi pašreizējās *TEN-E* regulas īstenošanā un iepriekšējās regulas pozitīvo novērtējumu, izvēlētais instruments ir regula – efektīvs instruments, kas ir tieši piemērojams un uzliek saistības kopumā, nodrošinot vienotu īstenošanu un juridisko noteiktību.

3. *EX POST* IZVĒRTĒJUMU, APsiEŠANOS AR IEINTERESĒTAJĀM PERSONĀM UN IETEKMES NOVĒRTĒJUMU REZULTĀTI

- ***Ex post* izvērtējumi / spēkā esošo tiesību aktu atbilstības pārbaudes**

Ņemot vērā ierosinātās pārskatīšanas tvērumu un nesenos *TEN-E* regulas grozījumus 2022. gadā, nebija iespējams veikt *ex post* novērtējumu. Tā vietā tika sagatavots īstenošanas ziņojums, kas tika iekļauts kā daļa no ietekmes novērtējuma ziņojuma. Īstenošanas ziņojumā galvenā uzmanība ir pievērsta to konkrēto noteikumu sniegumam, kas ieviesti un pārskatīti *TEN-E* regulas 2022. gada pārskatīšanas ietvaros. Tas aizstāj pilnīgu izvērtēšanu, kas būtu gaidāma tikai *TEN-E* regulas pārskatīšanas ietvaros, kura paredzēta 2027. gadā²². Iepriekš

²² Sk. *TEN-E* regulas 22. pantu.

izvērtējums tika veikts laikposmā no 2019. gada janvāra līdz 2020. gada septembrim saistībā ar *TEN-E* regulas 2022. gada pārskatīšanu²³.

Īstenošanas ziņojumā tika sniegti pierādījumi, ka ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, proti, attiecībā uz scenāriju izstrādi, infrastruktūras vajadzību apzināšanu un no tās izrietošo tīkla attīstības desmit gadu plānu (*TYNDP*), KIP/SIP projektu atlasīšanu un novērtēšanu, kā arī izmaksu pārrobežu sadali (*CBCA*) un atļauju piešķiršanas sistēmām. Ziņojumā konstatēts, ka scenāriju izstrādes un infrastruktūras nepilnību apzināšanas procesos ir trūkumi, tajā skaitā kavējumi, kas mazina to efektivitāti *TEN-E* regulas mērķu sasniegšanā. Komisijai un *ACER* ir maz līdzekļu, kas ļautu virzīt procesu uz Savienībai nozīmīgāko projektu apzināšanu. Turklāt, lai gan ar atļaujām saistītie grozījumi *TEN-E* regulas 2022. gada pārskatīšanā kopumā sasniedza paredzēto mērķi palielināt procedūru skaidrību un elastību, varētu veikt turpmākus uzlabojumus, lai atbalstītu procedūru paātrināšanu, tādējādi veicinot procesa vispārējo efektivitāti. Attiecībā uz izmaksu pārrobežu sadali *TEN-E* regulas noteikumi ir atvieglojuši investīciju izmaksu sadali KIP/SIP, galvenokārt EISI pieteikumu atbalstam. Tomēr ir bijis ļoti maz gadījumu, kad *CBCA* lēmumos ir iesaistītas valstis, kas nav uzņemošās valstis, un elektroenerģijas nozarē šādu gadījumu nav bijis. Tāpēc noteikumiem ir bijusi ierobežota efektivitāte papildu investīciju piesaistīšanā no valstīm, kas nav uzņēmējas valstis un kas citādi varētu gūt ievērojamu labumu no projektiem.

Šā priekšlikuma mērķis ir risināt šos jautājumus, kas apzināti ietekmes novērtējuma ziņojumam pievienotajā īstenošanas ziņojumā, veicot mērķorientētus grozījumus *TEN-E* regulā.

- **Apspriešanās ar ieinteresētajām personām**

Saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņēm Komisija no 2025. gada 13. maija līdz 5. augustam tīmekļvietnē “Izsakiet viedokli” rīkoja visaptverošu tiešsaistes sabiedrisko apspriešanu. Apspriešana aptvēra šādus tematus: i) *TEN-E* regulas vispārējā darbība; ii) ES infrastruktūras plānošana; iii) elektrotīkla plānošana valsts līmenī; iv) elektrotīkla mitināšanas jauda; v) atļauju piešķiršana; vi) investīcijas tīkla infrastruktūrā; vii) piegādes ķēdes; viii) digitalizācija un noturība; ix) vienkāršošana.

Kopumā apspriešanas laikā tika saņemtas 197 atbildes. Turklāt, izmantojot apspriešanas funkcionālo pastkastīti, tika saņemtas divas e-pasta vēstules. Sabiedriskajā apspriešanā uz katru jautājumu ar atbilžu variantiem tika saņemtas 197 atbildes, kas nozīmē, ka visi respondenti atbildēja uz visiem jautājumiem. Attiecībā uz dažiem jautājumiem respondentiem piecu punktu skalā tika jautāts, cik lielā mērā viņi piekrīt vai nepiekrīt apgalvojumiem. Skala bija šāda: i) pilnībā nepiekrītu; ii) zināmā mērā nepiekrītu; iii) ne piekrītu, ne nepiekrītu; iv) zināmā mērā piekrītu; v) pilnībā piekrītu. Tika dota arī iespēja izvēlēties “nezinu”.

Ieinteresēto personu viedokļi dalījās par to, vai tīkla attīstības desmit gadu plāns un valstu pārvades attīstības plāni nodrošina integrētu un saskaņotu plānošanu ES un valstu līmenī. Viedokļi par to, cik lielā mērā tīkla attīstības desmit gadu plānā ir apzinātas visas pārrobežu infrastruktūras vajadzības, arī bija atšķirīgi. Lielākā daļa (54 %) joprojām norādīja, ka pašreizējā tīkla attīstības desmit gadu plānu pārvaldības sistēma, tajā skaitā ieinteresēto personu uzdevumi, būtu jāpārskata, lai uzlabotu tās efektivitāti. Turklāt saskaņā ar tiesību akta

²³ Eiropas Komisija. Enerģētikas ģenerāldirektorāts, *ECORYS, Ramboll, REKK, Shepherd and Wedderburn, Akkermans, F., Le Den, X., Heidecke, L., Jansen, L., Juárez, V., Kácsor, E., Mezösi, A., Nigohosyan, D., Nguyen, N., Rodger, S., Selei, A., Takácsné Tóth, B., Møller Thomsen, S., Til, H. v. Yagafarova, A., Support to the evaluation of Regulation (EU) No 347/2013 on guidelines for trans-European energy infrastructure – Final report*, Publikāciju birojs, 2021, <https://data.europa.eu/doi/10.2833/154438>.

priekšlikumu aptuveni puse (44 %) uzskatīja, ka tīkla attīstības desmit gadu plāns nav pietiekams, lai novērstu konstatētās infrastruktūras nepilnības, un lielākā daļa (60 %) piekrita, ka valstu projektiem būtu skaidrāk jāatbalsta ES mēroga prioritātes. Turklāt lielākā daļa respondentu (61 %) arī piekrita, ka ir vajadzīga ciešāka saskaņošana starp valstu pārvaldes attīstības plāniem. Turklāt lielākā daļa respondentu (59 %) bija pozitīvi noskaņoti attiecībā uz KIP/SIP pieteikumu procesa racionalizēšanu, grozot prasības projektiem ar KIP/SIP statusu, lai atkārtoti pieteiktos katrā procesā (ja ir izpildīti konkrēti nosacījumi) saskaņā ar šo priekšlikumu.

Atbildot uz jautājumu, vai tīkla attīstības desmit gadu plānā būtu jāizmanto lejupejāka pieeja infrastruktūras plānošanai, kuras mērķis ir saskaņot tīkla attīstību ar ES un dalībvalstu mērķiem klimata un enerģētikas jomā, 41 % respondentu (daudzi no kuriem bija sistēmu operatori) tam nepiekrita, savukārt 36 % tam piekrita. Tāpat 41 % respondentu (daudzi no kuriem bija sistēmu operatori) nepiekrita tam, ka tīkla attīstības desmit gadu plānā būtu jāizmanto lejupejāka Eiropas pieeja, lai labāk sasaistītu apzinātās vajadzības un prioritāros projektus visas Eiropas interesēs, savukārt 36 % tam piekrita. Lai gan šis tiesību akta priekšlikums stiprina ES līmeņa vadību infrastruktūras plānošanas procesā, Komisijai pārņemot centrālā scenārija izstrādi un saņemot pilnvaras izsludināt uzaicinājumus iesniegt priekšlikumus, lai novērstu infrastruktūras nepilnības, priekšlikumā ir saglabāta spēcīga dalībvalstu iesaiste un procesa posmu validācija, panākot līdzsvaru, lai to saskaņotu arī ar sabiedriskās apspriešanas rezultātiem. Attiecībā uz procesu biežumu lielākā daļa ieinteresēto personu (85 %) uzskatīja, ka pašreizējais divu gadu cikls ir piemērots. Tiesību akta priekšlikums pagarina pašreizējo tīkla attīstības desmit gadu plāna divu gadu ciklu līdz četriem gadiem, bet saglabā elastību, ja ir vajadzīgi atjauninājumi.

Lielākā daļa respondentu pozitīvi vērtēja iekšējo pastiprinājumu (72 %) un nevalu risinājumu (54 %) iekļaušanu infrastruktūras vajadzību apzināšanā, un tas labi saskan ar tiesību akta priekšlikumu. Lielākā daļa (62 %) ieinteresēto personu arī piekrita, ka ir vajadzīga aktīvāka ES līmeņa rīcība, lai uzlabotu digitālo, inovatīvo un tīklu uzlabojošo tehnoloģiju pamanāmību un kvantitatīvos ieguvumus. Lielākā daļa, proti, 76 %, apgalvoja, ka ir vajadzīgi turpmāki pasākumi, lai palielinātu esošā tīkla efektivitāti.

Attiecībā uz **izmaksu dalīšanu** 38 %²⁴ respondentu norādīja, ka pašreizējais regulējums neatbilst paredzētajam mērķim, un 36 %²⁵ atbalstīja to, ka *CBCA* regulējums tiek pilnveidots, lai atvieglotu investīciju izmaksu dalīšanu starp valstīm, kas nav uzņēmējas dalībvalstis, proporcionāli paredzamajiem ieguvumiem, kas liecina par atbalstu tiesību aktu pārskatīšanai. Turklāt 37 %²⁶ respondentu uzskatīja, ka investīciju pieprasījums *CBCA* ietvaros varētu aptvert arī vairākus projektus ("apvienošana"), lai atvieglotu izmaksu sadali starp lielāku skaitu dalībvalstu labuma guvēju saskaņā ar šo priekšlikumu.

Lielākā daļa respondentu norādīja, ka **atļauju piešķiršana** ir būtisks šķērslis tīkla infrastruktūras attīstībai, lai enerģētiskā pārkārtošana notiktu vajadzīgajā tempā, un tas liecina par atbalstu *TEN-E* satvara stiprināšanai šajā sakarā. Turklāt aptuveni trešdaļa respondentu ziņoja, ka *TEN-E* regulas atļauju piešķiršanas noteikumi nav skaidri vai viegli īstenojami, 16 % joprojām bija neitrāli noskaņoti, un 34 % nebija pārliecināti par savu viedokli. Lielākā daļa ieinteresēto personu atbalsta vidisko novērtējumu vienkāršošanu un racionalizēšanu,

²⁴ 20 % respondentu bija neitrāli noskaņoti, un 35 % neizteica viedokli (sk. ietekmes novērtējuma 2. pielikumu).

²⁵ 18 % respondentu bija neitrāli noskaņoti, un 31 % nebija pārliecināti par savu viedokli (sk. ietekmes novērtējuma 2. pielikumu).

²⁶ 25 % respondentu bija neitrāli noskaņoti, un 32 % nebija pārliecināti par savu viedokli (sk. ietekmes novērtējuma 2. pielikumu).

atļauju piešķiršanas procedūru digitalizāciju, juridisko termiņu saīsināšanu tīklu atļauju piešķiršanai saskaņā ar tiesību akta priekšlikumu.

Attiecībā uz **pasākumiem, kas saistīti ar drošību**, vairāk nekā trešdaļa ieinteresēto personu piekrita, ka ES tiesiskajā regulējumā nav pietiekami ņemti vērā jaunie drošības riski (38 %) ²⁷ un ka ir vajadzīgi papildu drošības kritēriji KIP un SIP, lai uzlabotu aizsardzību pret fiziskiem riskiem un kiberriskiem (36 %) ²⁸, un tas saskan ar tiesību akta priekšlikumu. Turklāt tikai 14 % norādīja, ka regulējumā ir apskatīta neuzticamu dalībnieku izslēgšana no dalības kritiskās infrastruktūras projektos, 19 % norādīja uz neitrālu viedokli un gandrīz vairākumam – 45 % (uzņēmumi – 41 %, uzņēmumu apvienības – 48 %, NVO – 86 %, publiskās iestādes – 40 %) par viedokli nebija pārliecības.

Priekšlikuma izstrādē tika ņemtas vērā apspriešanās no ieinteresētajām personām saņemtās atsauksmes. Tāpēc pasākumi saskaņā ar šo tiesību akta priekšlikumu labi atbilst ieinteresēto personu viedokļiem.

Sabiedriskās apspriešanas rezultātu detalizētu analīzi skatiet šai iniciatīvai pievienotā ietekmes novērtējuma ziņojuma 2. pielikumā.

- **Ekspertu atzinumu pieprasīšana un izmantošana**

Priekšlikums un tā pamatā esošais ietekmes novērtējums balstās uz pierādījumiem, kas gūti no *TEN-E* regulas īstenošanas ziņojuma, ieinteresēto personu ieguldījuma saistībā ar šo veiktajās plašajās apspriešanās, kā arī literatūras apskata, KIP portfeļa analīzes un modelēšanas.

Analīzē tika ņemti vērā arī oficiālie secinājumi, kas pieņemti Kopenhāgenas forumā 2023., 2024. un 2025. gadā. Kopenhāgenas forumā katru gadu pulcējas pārstāvji no ES iestādēm, pārvades sistēmu operatoriem, projektu virzītājiem, regulatoriem, enerģētikas uzņēmumiem, NVO, pilsoniskās sabiedrības un finansēšanas kopienas, lai apspriestu problēmas, kas saistītas ar Eiropas enerģētikas infrastruktūras attīstību.

Tika vienlīdz ņemti vērā arī *ACER* gada konsolidētie uzraudzības ziņojumi par elektroenerģijas un gāzes KIP, inkrementālās jaudas projektu un virtuālo starpsavienojumu punktu progresu, elektroenerģijas un gāzes tirgus uzraudzību, jaudas piešķiršanu un pārslodzes vadību, kā arī citi atjauninājumi, kas saistīti ar izmaksu pārrobežu dalījuma lēmumiem, un projektiem specifiski uz risku balstīti stimuli.

Priekšlikums un tā pamatā esošais ietekmes novērtējums balstās uz pierādījumiem no *TEN-E* regulas īstenošanas ziņojuma, uz ieinteresēto personu sniegto informāciju un šajā ziņā veiktajām plašajām apspriešanās, kā arī uz literatūras apskatu, KIP portfeļa analīzi un modelēšanu. Papildu informācija tika savākta, izmantojot vairākus atbalsta pētījumus, lai atbalstītu politikas risinājumu izstrādi un novērtējumu par investīciju vajadzībām infrastruktūrā, infrastruktūras plānošanu un kavējumu izmaksām.

- **Ietekmes novērtējums**

Saskaņā ar labāka regulējuma pamatnostādņēm Komisija veica vairāku politikas risinājumu ietekmes novērtējumu. Šā darba atbalstam tika rīkota strukturēta apspriešanās Komisijā, izmantojot Komisijas dienestu koordinācijas grupu. Regulējuma kontroles padomei (RKP) tika iesniegts un ar to tika apspriests ietekmes novērtējums. RKP 2025. gada 26. septembrī sniedza pozitīvu atzinumu ar atrunām, kuras tika risinātas: i) sīkāk precizējot problēmu

²⁷ 18 % respondentu bija neitrāli noskaņoti, un 32 % nebija pārliecināti par savu viedokli (sk. ietekmes novērtējuma 2. pielikumu).

²⁸ 14 % respondentu bija neitrāli noskaņoti, un 27 % nebija pārliecināti par savu viedokli (sk. ietekmes novērtējuma 2. pielikumu).

cēloņus un pamatcēloņus un to saikni ar ierosinātajiem pasākumiem; ii) izstrādājot subsidiaritātes apsvērumu novērtējumu; iii) pārskatot vispārīgos un konkrētos mērķus, precizējot, kādi būs panākumi, padarot darbības mērķus vairāk atbilstošus *S.M.A.R.T.* un izstrādājot uzraudzības kārtību; iv) skaidrāk izklāstot un pamatojot, kā dažādie risinājumi ir salīdzināmi izmaksu un ieguvumu ziņā; v) sīkāk aprakstot atļauju piešķiršanas pasākumu saturu un to ietekmi; vi) uzsverot iespējamus kompromisus ar citiem ES mērķiem (sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 1. pielikumu).

Ietekmes novērtējumā tika identificētas trīs galvenās problēmas un to attiecīgie problēmu cēloņi. Ietekmes novērtējuma gaitā tika apsvērti vairāki pasākumi četrās intervences jomās: i) infrastruktūras plānošana un projektu īstenošana; ii) izmaksu un ieguvumu sadale; iii) atļauju piešķiršana; iv) drošība, lai risinātu konstatētās problēmas un sasniegtu iniciatīvas vispārīgos un konkrētos mērķus. Pasākumi katrā intervences jomā tika sagrupēti trīs politikas risinājumos, ievērojot dažādu ES līmeņa intervences un koordinācijas pakāpju loģiku un ņemot vērā pasākumu iekšējo saderību un saskanību (sk. ietekmes novērtējuma ziņojuma 5.2.2. iedaļu).

1. politikas risinājums ietver **uzlabotu augšupēju pieeju**, ieviešot tikai ierobežotu skaitu izmaiņu pašreizējā ES tiesiskajā un politiskajā regulējumā salīdzinājumā ar ierastās darbības scenāriju, un ietver minimālu papildu ES līmeņa intervenci. Attiecībā uz *infrastruktūras plānošanu un projektu īstenošanu* tas stiprina esošo regulējumu, labāk definējot konkrētas prasības un vienkāršojot procesus (tostarp KIP/SIP atlasī un Komisijas un *ACER* apstiprinājumus), lai nodrošinātu vienkāršāku un stabilāku plānošanas procesu. Tas arī saskaņo KIP/SIP projektu kategoriju tvērumu, tostarp pastiprinot prasības attiecībā uz elektrolīzeriem un svītrojot viedo gāzes tīklu kategoriju. Attiecībā uz *izmaksu un ieguvumu sadali* tas uzlabo pārredzamību un stiprina ES principus, kā arī ļauj labāk izmantot pārslodzes ieņēmumus pārrobežu elektroenerģijas infrastruktūras finansēšanai kā stimulu izmaksu sadalei. Attiecībā uz *atļauju piešķiršanu* tas atbalsta spēkā esošo tiesību aktu īstenošanu, tostarp izdodot norādījumus par konkrētu vidiskās novērtēšanas satvara aspektu īstenošanu. Attiecībā uz *drošību* ar to KIP un SIP uzraudzībā tiek ieviesti fiziskās noturības un kiberriska noturības apsvērumi.

2. politikas risinājums ietver **pāreju no augšupējas pieejas uz lejupējāku pieeju** ar stingrāku ES līmeņa vadību un labāku koordināciju ar pašreizējiem dalībniekiem dalībvalstu līmenī. Ar to tiek ieviestas būtiskākas izmaiņas pašreizējā ES tiesiskajā regulējumā un politikas satvarā salīdzinājumā ar 1. politikas risinājumu, paredzot papildu ES līmeņa koordināciju un konkrētu pienākumu pārdali starp attiecīgajām ieinteresētajām personām. Attiecībā uz *infrastruktūras plānošanu un projektu īstenošanu* tas it īpaši palielina Komisijas lomu, uzticot tai centrālā scenārija izstrādi infrastruktūras vajadzību apzināšanai, kā arī ievieš nepilnību novēršanas mehānismu, lai nodrošinātu, ka visas infrastruktūras vajadzības tiek apmierinātas ar projektu priekšlikumiem. Tas arī paplašina elektroenerģijas KIP kategorijas tvērumu, lai redzamāk iekļautu nevadu risinājumus un labāk atzītu iekšējo līniju nozīmi. Attiecībā uz *izmaksu un ieguvumu dalīšanu* ar to tiek ieviests veicinošs satvars pārrobežu projektu brīvprātīgai apvienošanai, lai sāktu un veicinātu sarunas starp attiecīgajām dalībvalstīm un trešām valstīm. Attiecībā uz *atļauju piešķiršanu* tas ietver mērķtiecīgas izmaiņas tiesību aktos, lai paātrinātu atļauju piešķiršanas procesus pārrobežu infrastruktūrai, uz kuru attiecas *TEN-E* regula. Attiecībā uz *drošību* ar to ievieš papildu pārredzamības prasības attiecībā uz KIP/SIP kandidātu faktiskajiem īpašniekiem un iekļauj ar drošību un noturību saistītu aprīkojumu esošās elektroenerģijas pārrobežu infrastruktūras modernizācijai *TEN-E* darbības jomā.

3. politikas risinājums ietver pilnībā **lejupēju pieeju** pārrobežu infrastruktūrai. Tas ietver būtiskas strukturālas un institucionālas izmaiņas *status quo* un augstāku centralizācijas un

racionalizēšanas pakāpi ES līmenī, tostarp uzticot ES struktūrām *infrastruktūras plānošanu un atļauju piešķiršanas* koordinēšanu pārrobežu infrastruktūras projektiem. Attiecībā uz *izmaksu un ieguvumu dalīšanu* tas balstās uz 2. politikas risinājuma pasākumiem, bet ievieš arī obligātu reģionālo plānošanu un izmaksu dalīšanu atkrastes pārrobežu infrastruktūras projektiem. Attiecībā uz *drošību* 2. un 3. politikas risinājums ir identiski.

Politikas risinājumi tika salīdzināti, ņemot vērā to **lietderību, efektivitāti, saskanību un proporcionālītāti**. Tiek uzskatīts, ka 2. un 3. politikas risinājums ir lietderīgāks, efektīvāks un saskanīgāks ar vispārējo ES politikas satvaru nekā 1. politikas risinājums. 1. politikas risinājumam ir tikai nedaudz labāki rezultāti subsidiaritātes un proporcionālītātes ziņā. Tāpēc 1. politikas risinājums netiek uzskatīts par iespējamu vēlamu politikas risinājumu. Gan 2., gan 3. politikas risinājums sniedz labākus rezultātus nekā 1. politikas risinājums attiecībā uz to efektivitāti konkrēto mērķu sasniegšanā, tomēr 2. politikas risinājums šajā posmā kopumā šķiet lietderīgāks, lai nodrošinātu, ka tīkla plānos iekļautie projekti, kas atlasīti kā KIP/SIP, risina pienācīgi apzinātās infrastruktūras vajadzības, kā arī lai saīsinātu un vienkāršotu atļauju piešķiršanas procedūras. Attiecībā uz efektivitāti 3. politikas risinājums tiek uzskatīts par mazāk efektīvu, ņemot vērā nepieciešamos papildu resursus un augstās sākotnējās izmaksas, lai ES līmenī izveidotu divas jaunas struktūras (vai stiprinātu esošās struktūras), kas atbild par infrastruktūras plānošanu un koordinētām atļauju piešķiršanas procedūrām. Attiecībā uz subsidiaritāti un proporcionālītāti 3. politikas risinājumā ierosinātie pasākumi (t. i., ES struktūras, kas atbild par infrastruktūras plānošanu un atļauju piešķiršanu, kā arī obligātu atkrastes energotīkla plānošanu) ar augstu ES līmeņa intervences līmeni šajā posmā šķiet nesamērīgi, ņemot vērā to, ka tie nenodrošina augstāku efektivitātes līmeni un ka ir paredzams, ka tie radīs ievērojami augstākas papildu izmaksas.

Pēc politikas risinājumu salīdzināšanas **par vēlamu risinājumu tika atzīts 2. politikas risinājums**, kas ir vispiemērotākais, lai samērīgā veidā sasniegtu iniciatīvas vispārīgos un konkrētos mērķus. Paredzams, ka 2. politikas risinājumam **būs pozitīva ekonomiskā, sociālā un vidiskā ietekme**. Galvenās mērķgrupas, kuras šī iniciatīva varētu ietekmēt, ir Eiropas iedzīvotāji un patērētāji, projektu virzītāji (arī PSO), Eiropas PSO apvienības (*ENTSO-E, ENTSO-G un ENNOH*), valstu kompetentās iestādes un to vietējie un reģionālie pārstāvji, valstu regulatīvās iestādes, Eiropas Savienības regulatori, sadales sistēmu operatori un SSO filiāļu organizācijas, kā arī enerģijas ražotāji / nozares pārstāvji.

Attiecībā uz ekonomisko ietekmi paredzams, ka tas ievērojami samazinās energosistēmas izmaksas saskaņā ar optimālo tīkla scenāriju, nodrošinot, ka apzinātie projekti labāk atbilst apzinātajām vajadzībām un pilnībā tās apmierina. Līdz 2040. gadam investīcijas optimālā tīklā 6 miljardu EUR apmērā gadā samazinātu sistēmas izmaksas par 14 miljardiem EUR gadā, kas ir 8 miljardi EUR neto ietaupījumā gadā. Paredzams, ka tam būs arī būtiska ietekme uz elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenām, uzlabojot savstarpējo savienotību, veicinot cenu konverģenci un kopumā stabilākas un zemākas cenas visā ES. Uzlabotai izmaksu dalīšanas sistēmai būtu jāatvieglo pārrobežu projektu realizēšanu un ātrāku īstenošanu, sniedzot ievērojamus sociālekonomiskos ieguvumus labklājības jomā. Turklāt īsāks atļauju piešķiršanas laiks un līdz ar to arī projektu īstenošanas laiks radītu ekonomisko ieguvumu, novēršot projektu virzītāju ar kavēšanos saistītās izmaksas. Visbeidzot, uzlabojot energoinfrastruktūras drošību, vēlamais risinājums varētu sniegt ieguvumus, novēršot ekonomiskās labklājības samazināšanos un remonta izmaksas.

Paredzams, ka energosistēmas izmaksu samazinājumi pozitīvi ietekmēs *konkurētspēju*, jo tiks novērstas izmaksas un mīkstināts tīkla tarifu pieaugums patērētājiem, to vidū rūpnieciskiem patērētājiem. Vēlamais risinājums arī liecina par pozitīvu ietekmi uz *digitalizāciju*, jo lielāks uzsvars tiek likts uz nevalu risinājumu izmantošanu tīkla plānošanā un atļauju piešķiršanas procedūru digitalizācijā. Kopumā paredzams, ka vēlamais risinājums *samazinās*

administratīvās un pielāgošanās izmaksas uzņēmumiem (arī enerģijas ražotājiem, projektu virzītājiem, PSO un *ENTSO*), racionalizējot infrastruktūras plānošanu, KIP/SIP pieteikumu iesniegšanas un novērtēšanas procesus, kā arī atļauju piešķiršanas procedūras. Lai gan ikgadējos izmaksu ietaupījumus uzņēmumiem nevar pilnībā aplēst, jo nav pieejami attiecīgie dati, var secināt, ka vēlmais risinājums radītu regulārus izmaksu ietaupījumus. Dalībvalstīm un valstu iestādēm 2. politikas risinājums īstermiņā radītu papildu administratīvās izmaksas, kas saistītas ar pārskatītā tiesiskā regulējuma īstenošanu.

Paredzams, ka iniciatīvai būs pozitīva *sociālā ietekme*, lai gan kvantitatīvo un distributīvo ietekmi ir grūti aplēst. Optimizētai tīkla plānošanai, kuras pamatā ir precīzas aplēses par pieprasījuma un piedāvājuma turpmāko attīstību, būtu jāizvairās no balasta aktīviem nākotnē, līdz minimumam samazinot tīkla izmaksas patērētājiem, un jānodrošina turpmāka elektrifikācija, kas ļauj sadalīt tīkla investīciju izmaksas starp lielāku kWh skaitu.

Attiecībā uz *vidiskajiem ieguvumiem* paredzams, ka vēlmais politikas risinājums samazinās CO₂ emisijas (aptuveni 27 miljoni tonnu gadā), saskaņojot to ar optimālo tīkla scenāriju un samazinot atjaunīgās enerģijas izmantošanas ierobežojumus. Papildu 108 GW pārrobežu jaudas, kas vajadzīgi līdz 2040. gadam saskaņā ar 2024. gada *TYNDP*, arī ļautu aizstāt 65 TWh elektroenerģijas, kas saražota, izmantojot gāzi, ar AER ražošanu, ļaujot labāk integrēt ražošanu, kas nerada CO₂ emisijas, tādējādi ievērojami samazinot Eiropas CO₂ emisiju daudzumu un 2040. gadā ļaujot novērst 27 miljonu tonnu CO₂ emisijas²⁹. Attiecībā uz atļauju piešķiršanu ietekme uz vidi ir ļoti atkarīga no izmantotās tehnoloģijas, aktīvu atrašanās vietas un apkārt esošās faunas un floras vides stāvokļa. Tomēr, izstrādājot ierosinātos pasākumus, iespējamā ietekme tiek novērstā, ieviešot aizsardzības pasākumus.

- **Normatīvā atbilstība un vienkāršošana**

Paredzams, ka pārskatītā *TEN-E* regula radīs pozitīvu ietekmi vienkāršošanas un efektivitātes uzlabošanas ziņā. Paredzams, ka iniciatīva samazinās administratīvo slogu *ENTSO*, PSO un projektu virzītājiem, it īpaši attiecībā uz infrastruktūras plānošanu, jo Komisija pārņems centrālā scenārija izstrādi un tiks veikti tādi vienkāršošanas pasākumi kā biežuma samazinājums līdz četru gadu ciklam un pieteikumu iesniegšanas un novērtēšanas procesa grozīšana attiecībā uz gatavību sasniegušiem KIP. Racionalizētas, vienkāršotas un digitalizētas atļauju piešķiršanas procedūras attiecībā uz KIP un SIP arī samazinātu administratīvo slogu uzņēmumiem. Ikgadējos izmaksu ietaupījumus uzņēmumiem nevar pilnībā aplēst, jo attiecīgie dati nebija pieejami, bet var secināt, ka priekšlikums radītu regulārus izmaksu ietaupījumus.

Nav konstatēta tieša ietekme atbilstības nodrošināšanas vai administratīvo izmaksu ziņā uz MVU vai mikrouzņēmumiem. MVU varētu gūt labumu no pozitīvas ietekmes uz konkurētspēju, ko rada zemākas energosistēmas izmaksas, kā arī no lielākas konkurētspējas tajās tehnoloģiju jomās, kas ir iekļautas vai pastiprinātas priekšlikumā (piemēram, augstsprieguma tehnoloģijas).

Iniciatīva atbilst digitālajai pārbaudei un ir gatava internetam un piemērota gan fiziskajai, gan digitālajai videi. Priekšlikumā ir iekļauti digitalizācijas veicināšanas pasākumi (sk. tiesību akta finanšu un digitālo pārskatu).

- **Pamattiesības**

Sagaidāms, ka šai iniciatīvai nebūs ietekmes uz pamattiesībām.

²⁹ *ENTSO-E* 2024. gada tīkla attīstības desmit gadu plāna ziņojums par infrastruktūras nepilnībām.

4. IETEKME UZ BUDŽETU

Ar priekšlikumu saistītā ietekme uz budžetu attiecas uz Eiropas Komisijas Enerģētikas ģenerāldirektorāta un Kopīgā pētniecības centra, kā arī Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūras (ACER) resursiem. Komisija uzņemsies būtiskus papildu pienākumus attiecībā uz centrālā scenārija izstrādi kā daļu no infrastruktūras vajadzību apzināšanas procesa tīkla attīstības desmit gadu plānā. Šiem pienākumiem būs vajadzīgi papildu resursi (sk. tiesību akta finanšu un digitālo pārskatu).

ACER tiks uzticēti papildu pienākumi tīkla attīstības desmit gadu plāna, kā arī izmaksu pārrobežu sadales sistēmas uzraudzībā. Šiem papildu pienākumiem būs vajadzīgi arī papildu resursi (sk. tiesību akta finanšu un digitālo pārskatu).

5. CITI ELEMENTI

- **Īstenošanas plāni un uzraudzības, izvērtēšanas un ziņošanas kārtība**

Pamatojoties uz pašreizējiem procesiem datu uzraudzībai no regulāriem ziņojumiem, ko sagatavojuši projektu virzītāji un valstu regulatori, ir izstrādāti vairāki rādītāji, lai novērtētu katra pārskatītās *TEN-E* regulas konkrētā mērķa sasniegšanu. Tiesību aktu faktiskā ietekme tiks uzraudzīta un novērtēta, izmantojot rādītāju kopumu, kas pielāgots konkrētajiem politikas mērķiem, kuri jāsasniedz ar tiesību aktu.

Visi dati tiks uzraudzīti, pamatojoties uz regulāriem projektu virzītāju un valstu regulatoru ziņojumiem un pamatojoties uz spēkā esošajām ACER uzraudzības prasībām, tajā skaitā Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna un valstu tīkla attīstības plānu saskaņotības uzraudzību reizi divos gados, ikgadēju KIP un SIP progresa un atļauju piešķiršanas procesu uzraudzību, ikgadēju uzraudzības ziņojumu par pārslodzes vadību un jaudas piešķiršanu, nevalu un tīklu uzlabojošu tehnoloģiju piemērošanas uzraudzību, pamatojoties uz Kopīgā piešķiršanas biroja pieejamajiem datiem, un starpsavienojumu mērķrādītāja sasniegšanas ikgadēju uzraudzību, ko veic Eiropas pusgada ietvaros.

Komisija līdz 2033. gada 30. jūnijam pārskata šo regulu, pamatojoties uz šīs regulas 24. pantā paredzētās ziņošanas un izvērtēšanas rezultātiem, kā arī uz uzraudzību, ziņošanu un izvērtēšanu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1153 22. un 23. pantu.

- **Detalizēts konkrētu priekšlikuma noteikumu skaidrojums**

Regulas I nodaļā ir izklāstīti vispārīgie noteikumi, it īpaši tās priekšmets, mērķi un darbības joma, kā arī piemērojamās definīcijas. Ar to, papildinot ar II pielikumu, ievieš jaunas infrastruktūras kategorijas salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2022/869, lai nodrošinātu esošo tīklu lielāku drošumu, drošību un efektivitāti, it īpaši lai esošie augstsprieguma tīklu elementi varētu droši ekspluatēt sistēmas, investējot kontroles un digitalizācijas aprīkojuma un iekārtu uzraudzībā, un lai palielinātu kritisko tīkla elementu aizsardzību un noturību, investējot aprīkojumā, kas ir īpaši izstrādāts šim nolūkam un fiziski savienots ar minētajiem elementiem. Ir pielāgotas arī projektu kategorijas un definīcijas, lai tās saskaņotu ar 2024. gadā pieņemto ES dekarbonizētas gāzes un ūdeņraža tiesību aktu paketi, kurā noteikti kopīgi noteikumi pārejai uz atjaunīgām un mazoglekļa gāzēm; šajā paketē prioritāte ir ūdeņraža ražošanai un izmantošanai tīrā veidā un tā transportēšanai specializētajā ūdeņraža sistēmā. Ir ieviesta arī “nevalu risinājumu” definīcija elektroenerģijas jomā; šie risinājumi ir rūpīgi jāapsver, jo tie var būt lētāki nekā tīkla paplašināšana, lai nodrošinātu izmaksoptimālu tīkla plānošanu.

II nodaļā ir izklāstīti noteikumi attiecībā uz Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu sarakstu sagatavošanas procesu reģionālajās grupās, kritērijiem projektu novērtēšanai, ko veic grupas, un projektu īstenošanas uzraudzību.

3. pantā, ko papildina III pielikums, ir paredzēti noteikumi par reģionālo grupu izveidi, kā arī par Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksta izveides procesu. Salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2022/869 3. pantā un III pielikumā ir paredzēta vienkāršota pieeja Savienības sarakstā jau esošiem projektiem, kuru īstenošana ir tālu pāvirzījusies uz priekšu, lai saglabātu to kopīgu interešu projekta vai savstarpēju interešu projekta statusu.

Salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2022/869 4. pantā, kurā noteikti kritēriji projektu novērtēšanai grupās, ko papildina IV pielikums, ir sīkāk precizēts, ka savstarpēju interešu projekti attiecas uz pirmo savienojuma punktu trešā valstī, un tiek nodrošināts, ka šos projektus papildina atbilstoša iekšējās infrastruktūras attīstība trešās valstīs. Attiecībā uz Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām valstīm ieguvumi no atsevišķiem projektiem tiek ņemti vērā gan ES, gan Enerģētikas kopienas līgumslēdzējās valstīs, ne tikai ES, kā tas ir darīts līdz šim.

5. pantā noteikumi par Savienības sarakstā esošu projektu īstenošanu un uzraudzību ir pastiprināti ar prasībām, kas saistītas ar riska novērtējumiem attiecībā uz fizisko drošību un kibernetisko drošību, pamatojoties uz Direktīvu (ES) 2022/2557 par kritisko vienību noturību un Direktīvu (ES) 2022/2555, ar ko paredz pasākumus nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa kibernetisko drošību visā Savienībā. Attiecībā uz Eiropas koordinatoriem, kurus var iecelt, ja projekts saskaras ar ievērojamām īstenošanas grūtībām, 6. pantā ir paredzēts, ka laikposmu, uz kuru attiecas iecelšana, var pagarināt.

III nodaļa attiecas uz atļauju piešķiršanu un sabiedrības atbalstu kopīgu interešu projektiem. Salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2022/869 šī nodaļa ir pārskatīta, nosakot trīs galvenos mērķus: 1) atjaunināt atļauju piešķiršanas sistēmu, lai nodrošinātu, ka kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem tiek piešķirts vislabākais iespējamais režīms saskaņā ar to stratēģisko nozīmi un īpašo statusu, it īpaši ņemot vērā atļauju piešķiršanas pasākumus, kas ieviesti Ūdenraža un dekarbonizētas gāzes tirgus paketē un pārskatītajā Atjaunojamo energoresursu direktīvā; 2) atjaunināt atļauju piešķiršanas režīmu, lai atbalstītu paātrinātu atļauju piešķiršanu elektrotīkliem saskaņā ar Dragi ziņojumā atzītajām vajadzībām un grozījumiem, kas ieviesti Direktīvā (ES) 2019/944; 3) padarīt atļauju piešķiršanas režīmu skaidrāku un uzlabot tā efektivitāti.

7. pants par Savienības sarakstā esošo projektu prioritāro statusu ir atjaunināts, lai iekļautu prasības, ka kopīgu un savstarpēju interešu elektroenerģijas projektiem piemēro automātisku prezumpciju par sevišķi svarīgām sabiedrības interesēm un, ja tie ir iekļauti valsts attīstības plānā, kam veic stratēģisku vides novērtējumu un pienācīgu novērtējumu saskaņā ar Direktīvu 92/43/EEK, ja tie var būtiski ietekmēt *Natura 2000* teritorijas, tos, ievērojot stingrus nosacījumus, var atbrīvot no novērtējumu veikšanas saskaņā ar konkrētiem vides tiesību aktiem.

Regulas 8. pantā par atļauju piešķiršanas procesa organizēšanu ir precizēti saskaņā ar regulu izveidoto valsts kompetento iestāžu pienākumi atbilstoši dažādajām atļauju piešķiršanas shēmām, it īpaši attiecībā uz sadarbību ar citām iestādēm un starpniecību saziņā ar projektu virzītājiem. Tas arī palielina pārrobežu sadarbības prasības projektiem, kuros iesaistītas vairākas jurisdikcijas.

9. pantā par pārredzamību un sabiedrības līdzdalību ir paredzēta lielāka procedūras skaidrība un vienkāršība, it īpaši apvienojot šajā pantā noteiktos ziņošanas pienākumus vienā ziņojumā.

Ar 10. pantu par atļauju piešķiršanas procesa ilgumu un īstenošanu it īpaši tiek ieviests pienākums digitalizēt atļauju piešķiršanas procedūras; tiek precizēts, kas tiek uzskatīts par atļaujas piešķiršanas procedūras sākuma datumu; tiek padarīts skaidrāks pirmspieteikuma posma fakultatīvais raksturs; tiek sīkāk izklāstīti tajā ietvertie apakšposmi (tvēruma

noteikšana, pārbaude, grafiku izstrāde, pieteikuma dokumentācijas verifikācija); tiek precizēts, ka, nosakot atļauju piešķiršanas procesam nepieciešamo dokumentāciju, ir jāņem vērā esošie pētījumi un pilnvarojumi, lai samazinātu dublēšanos; kā arī tiek ieviesta klusējot izteikta piekrišana lēmumiem, ko pieņēmušas attiecīgās valsts iestādes, izņemot lēmumus vides jomā.

IV nodaļā ir izklāstīti noteikumi par starpnozaru infrastruktūras plānošanu, kas ir pastiprināti salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2022/689, lai labāk vadītu plānošanu, it īpaši attiecībā uz nākotnes scenāriju noteikšanu, ilgtermiņa energoinfrastruktūras vajadzību un sastrēgumposmu apzināšanu un šo vajadzību apmierināšanu ar vispiemērotākajiem risinājumiem.

Ar 11. pantu Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem nosaka centrālu scenāriju elektroenerģijas, ūdeņraža un gāzes nozarēm, kas izmantojams Savienības mēroga tīkla attīstības desmit gadu plānā, infrastruktūras vajadzību apzināšanas procesā, energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzē un energoinfrastruktūras projektu izmaksu pārrobežu sadalē. Lai nodrošinātu, ka scenārija izstrādē izmantotie dati ir aktuāli, Komisijai ir tiesības tos pieprasīt attiecīgi no dalībvalstīm, *ENTSO-E*, *ENTSO-G* un *ENNOH*. Scenārijs būtu jāizstrādā, lai tas aptvertu vairākas nozares. Tīkla attīstības desmit gadu plāna scenārijus līdz šim ir izstrādājuši *ENTSO-E*, *ENTSO-G* un *ENNOH*.

Ar 12. pantu *ENTSO-E* un *ENNOH* tiek uzticēts izstrādāt infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu attiecīgi par elektroenerģiju un ūdeņradi. Ziņojumā būtu jāapzina infrastruktūras nepilnības, kas ietekmē Savienības mērķus saistībā ar elektroenerģiju un ūdeņradi, it īpaši pamatojoties uz saistošu metodiku, kas jāsigatavo *ACER*, un uz centrālo scenāriju saskaņā ar 11. pantu. Šajā pantā noteikts, ka infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumi ir jāapstiprina *TEN-E* grupas lēmējstruktūrai, kas ir visu saskaņā ar regulu izveidoto grupu starpreģionālo sanāksmju struktūra. It īpaši attiecībā uz elektroenerģiju ziņojumā, novērtējot un risinot vajadzības, ir jāņem vērā nevaldu risinājumi.

13. pants pilnvaro Komisiju sākt vajadzību saskaņošanas procesu elektroenerģijas sistēmā, lai apzinātu iespējamus risinājumus neapmierinātām vajadzībām, ja infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumā par elektroenerģiju tiek secināts, ka projekti, kas iesniegti iekļaušanai Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, pilnībā neatbilst infrastruktūras vajadzībām, kas apzinātas saskaņā ar 12. pantu. Vajadzību saskaņošanas procesam būtu jābalstās uz esošo reģionālo sadarbību, ko vada Komisija un kas ir saistīta ar tīkla attīstības desmit gadu plāna procesu.

14. pants pilnvaro *ENTSO-E* un *ENNOH* izmantot konsekventas vienas nozares metodikas saskaņotai energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzei Savienības līmenī, kad tie novērtē projektus (visās energoinfrastruktūras kategorijās, izņemot viedos elektrotīklus un CO₂) to iekļaušanai attiecīgajos Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānos. Metodikas jāiesniedz Komisijai apstiprināšanai. *ENTSO-E* un *ENNOH* Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna ietvaros ir jāaprēķina un jāpublicē visu projektu izmaksu un ieguvumu analīzes rezultāti, parādot, kā ieguvumi ir sadalīti starp valstīm. Minētajā pantā ir arī precizēts, ka attiecībā uz viedo elektrotīklu projektiem un CO₂ projektiem Komisijai ir jāizstrādā metodika saskaņotai energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzei Savienības līmenī, kā tas notiek pašlaik.

V nodaļas noteikumi attiecas uz nepieciešamību attīstīt tīklu, lai pielāgotos ievērojamajam paredzamajam no atkrastes atjaunīgajiem energoresursiem saražotās elektroenerģijas apjoma pieaugumam. Nodaļa atbalsta koordinētu atkrastes un sauszemes infrastruktūras ilgtermiņa plānošanu un attīstību. Novitāte ir tāda, ka saskaņā ar 15. pantu dalībvalstīm savos nesaistošajos nolīgumos un savos īpašajos prioritārajos atkrastes energotīklu koridoros ir jāapsver iespēja noteikt konkrētus pārrobežu mērķus, piemēram, attiecībā uz hibrīdprojektiem

vai pārrobežu radiālajiem projektiem, lai sasniegtu atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas mērķus, kas visefektīvāk jāizvērs katrā jūras baseinā.

VI nodaļā ir pastiprināti noteikumi par tiesisko regulējumu, kas ļauj veikt investīcijas ar pārrobežu ietekmi.

Pirmkārt, tās 17. pantā ir precizēti principi, kas valstu regulatīvajām iestādēm ir jāpiemēro, sadalot izmaksas pāri robežām, tajā skaitā tas, ka, lai nodrošinātu investīciju noteiktību, izmaksu pārrobežu sadalei (*CBCA*) ir jābalstās uz *ex ante* izmaksu sadales nolīgumu ar iespēju veikt *ex post* korekcijas, ar noteikumu, ka šādas korekcijas ir skaidri noteiktas lēmumā par izmaksu dalījumu un skaidri formulētas, arī attiecībā uz segto izmaksu termiņiem un kategorijām. Attiecīgā gadījumā izmaksu sadalījums starp dalībvalstīm ir balstīts uz neto ieguvumu sadalījumu. Tas ietver arī to, ka tad, ja 10 % vai vairāk no projekta aplēstajiem ieguvumiem rodas dalībvalstī, minētā dalībvalsts un tās valsts regulatīvā iestāde piedalās izmaksu pārrobežu sadales procesā. *ACER* ir pilnvarota atjaunināt savu ieteikumu par labas prakses apzināšanu projektu investīciju pieprasījumu apstrādei saskaņā ar iepriekš minētajiem principiem, izveidot centrālu repozitoriju visiem izmaksu pārrobežu sadales lēmumiem, ko pieņēmušas valstu regulatīvās iestādes, un mitināt to savā tīmekļa vietnē, kā arī nodrošināt nesaistošu *CBCA* veidni, lai atvieglotu valstu regulatīvo aģentūru darbu.

Otrkārt, tiek ieviests jauns pants (18. pants), kas atbalsta procesu, saskaņā ar kuru projektu virzītāji var apvienot divus vai vairākus kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus, lai veicinātu sarunas par izmaksu sadali starp attiecīgajām dalībvalstīm un attiecīgā gadījumā ar trešām valstīm un par *CBCA* lēmumiem starp attiecīgajām dalībvalstu kompetentajām iestādēm vai attiecīgā gadījumā starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm un trešām valstīm. 18. pantā ir arī sīkāk precizēti noteikumi par kopīgu izmaksu un ieguvumu analīzi un *CBCA*, kas piemērojami šādiem projektu kopumiem, lai atvieglotu iespējamu EISI piemērošanu.

Treškārt, tiek ieviests jauns pants (19. pants), kurā prasīts, lai pārvades sistēmu operatori (*PSO*) investīcijām tīklā Savienības sarakstā iekļautajos projektos, kas ir būtiski starpsavienotāju pārslodzes mazināšanai, rezervētu 25 % no pārslodzes rentes, kas nav iztērēta, lai garantētu piešķirtās jaudas faktisko pieejamību, un kompensācijai atkrastes atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas staciju operatoriem. Regulas 19. pantā ir precizēti līdzekļu izmantošanas nosacījumi un Komisijai tiek dotas pilnvaras pieņemt deleģētos aktus, lai sīkāk precizētu nosacījumus, saskaņā ar kuriem *PSO* var izmantot šos līdzekļus, un to izmaksāšanas nosacījumus. *ACER* ir jāatjaunina sava esošā metodika no pārslodzes ieņēmumiem gūto ieņēmumu izmantošanai saskaņā ar Elektroenerģijas regulas 19. panta 4. punktu, lai nodrošinātu atbilstību šiem jaunajiem noteikumiem.

Visbeidzot, 20. pantā ir paredzēti nosacījumi, saskaņā ar kuriem dalībvalstis un valsts regulatīvās iestādes var piešķirt atbilstīgus stimulus projektiem, kas rada lielāku risku attīstībai, būvniecībai, ekspluatācijai vai uzturēšanai, salīdzinot ar riskiem, kādi parasti rodas līdzīgam infrastruktūras projektam.

VII nodaļā ir izklāstīti nosacījumi Savienības sarakstā esošu projektu tiesībām pretendēt uz finansiālo atbalstu saskaņā ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, tajā skaitā attiecībā uz jaunajām infrastruktūras kategorijām. Konkrētāk, salīdzinājumā ar Regulu (ES) 2022/689 21. pantā ir sīkāk izklāstīti kritēriji, kas piemērojami projektiem, kuri nav energoinfrastruktūra un kuri ir valstu regulatīvo iestāžu kompetencē. Tā kā šie projekti nesaņem *CBCA*, tiem ir jāsaņem izvērtējums, ko veic relevantā valsts iestāde, un noteikumā ir izstrādāti šāda izvērtējuma nosacījumi. Regulas 22. pantā ir noteikts, ka 4. panta 3. punktā noteiktie īpašie kritēriji un 4. panta 5. punktā noteiktie parametri ir jāpiemēro, lai noteiktu Savienības finansiālās palīdzības piešķiršanas kritērijus saskaņā ar Regulu par Eiropas

infrastrukturā savienošanas instrumentu, un ir noteiktas papildu prasības vēsturiskajiem gāzes projektiem attiecībā uz Kipru un Maltu saskaņā ar regulas 27. pantu.

VIII nodaļā ir iekļauti nobeiguma noteikumi par deleģētajiem aktiem, ziņošanu un izvērtēšanu, arī attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesa digitalizāciju, pārrobežu energoinfrastrukturā fiziskās noturības un kiberdrošības noturības uzlabošanu un nevadu risinājumu ieviešanu, regulas pārskatīšanu, kā arī informāciju par projektiem un to publicitāti. Ar to tiek saglabātas esošās atkāpes attiecībā uz Maltas un Kipras gāzes starpsavienotājiem līdz brīdim, kad Kipra vai Malta attiecīgi izveido tiešu starpsavienojumu ar Eiropas gāzes tīklu, vai līdz 2029. gada 31. decembrim atkarībā no tā, kas notiek agrāk. Nodaļā ir arī uzskaitīti grozījumi citos enerģētikas tiesību aktos, kas izriet no regulā ieviestajiem grozījumiem, un izklāstīti pārejas noteikumi, kā arī noteikumi pašreizējās *TEN-E* regulas atcelšanai. Konkrētāk, pārskatītā regula neskar tādas finansiālās palīdzības piešķiršanu, turpināšanu vai grozīšanu, kas iepriekš piešķirta saskaņā ar Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, un spēkā esošajam Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu sarakstam ir jāpaliek spēkā un jārada sekas, līdz saskaņā ar šo regulu tiek izveidots un stājas spēkā jauns Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts.

Priekšlikums

EIROPAS PARLAMENTA UN PADOMES REGULA

**par Eiropas energoinfrastrukturās pamatnostādņēm un ar ko groza
Regulas (ES) 2019/942, (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un atceļ Regulu (ES) 2022/869**

(Dokuments attiecas uz EEZ)

EIROPAS PARLAMENTS UN EIROPAS SAVIENĪBAS PADOME,

ņemot vērā Līgumu par Eiropas Savienības darbību un jo īpaši tā 172. pantu,

ņemot vērā Eiropas Komisijas priekšlikumu,

pēc leģislatīvā akta projekta nosūtīšanas valstu parlamentiem,

ņemot vērā Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejas atzinumu¹,

ņemot vērā Reģionu komitejas atzinumu²,

saskaņā ar parasto likumdošanas procedūru,

tā kā:

- (1) Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojumā par tīras rūpniecības kursu³ ir izklāstīts kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis. Cenas ziņā pieejamas enerģijas nodrošināšana ir būtisks nosacījums Savienības rūpniecības konkurētspējai, it īpaši energoietilpīgās nozarēs. Tāpēc piekļuve enerģijai par pieņemamu cenu ir tīras rūpniecības kursa, kā arī Lētākas enerģijas rīcības plāna⁴ stūrakmens. Tajā pašā laikā dekarbonizācijas politika ir spēcīgs izaugsmes virzītājspēks, ja tā ir labi integrēta rūpniecības, konkurences, ekonomikas un tirdzniecības politikā, kā izklāstīts Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojumā “ES Konkurētspējas kompass”⁵. Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1119⁶ Savienība ir noteikusi vērienīgu satvaru, kā līdz 2050. gadam kļūt par dekarbonizētu ekonomiku.

¹ OV C , , . lpp.

² OV C , , . lpp.

³ Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis” (COM(2025) 85 final).

⁴ Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “Lētākas enerģijas rīcības plāns – enerģētikas savienības patiesās vērtības atraisīšana: lētas, efektīvas un tīras enerģijas nodrošināšana ikvienam Eiropas iedzīvotājam” (COM(2025) 79 final).

⁵ Komisijas 2025. gada 29. janvāra paziņojums Eiropas Parlamentam, Eiropadomei, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES Konkurētspējas kompass” (COM(2025) 30 final).

⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1119 (2021. gada 30. jūnijs), ar ko izveido klimatneitralitātes panākšanas satvaru un groza Regulas (EK) Nr. 401/2009 un (ES) 2018/1999 (Eiropas Klimata akts) (OV L 243, 9.7.2021., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1119/oj>).

- (2) Savienības līmeņa saistošais mērķrādītājs attiecībā uz atjaunīgo enerģiju 2030. gadam, kas ir daļa no Regulas (ES) 2021/1119 vērienīgajām iecerēm, ir palielināts līdz 42,5 % atjaunīgās enerģijas īpatsvaram Savienības energoresursu struktūrā, kas jāsasniedz līdz 2030. gadam, tiecoties panākt 45 % īpatsvaru⁷, un saistošais Savienības līmeņa mērķrādītājs attiecībā uz energoefektivitāti ir padarīts vērienīgāks ar mērķi līdz 2030. gadam samazināt Savienības enerģijas galapatēriņu par 11,7 % salīdzinājumā ar 2020. gada prognozēm⁸. Tā kā starpposma mērķrādītājs līdz 2030. gadam panākt siltumnīcefekta gāzu (SEG) neto emisiju samazinājumu vismaz par 55 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni tiek sekmīgi īstenots, Komisija 2025. gada 2. jūlijā ierosināja grozījumu Regulā (ES) 2021/1119⁹, nospraužot Savienības klimata mērķrādītāju 2040. gadam, kas paredz neto SEG emisiju samazinājumu par 90 % salīdzinājumā ar 1990. gada līmeni.
- (3) Jāizveido infrastruktūra, kura spētu atbalstīt Savienības enerģētikas pārkārtošanu saskaņā ar šiem mērķrādītājiem, arī strauju elektrifikāciju, atjaunīgas un no fosilā kurināmā brīvas elektroenerģijas ražošanu lielākā mērogā, atjaunīgo un mazoglekļa gāzu plašāku apguvi, energointegrāciju un inovatīvu risinājumu plašāku ieviešanu. Pašreizējās investīcijas pārrobežu energoinfrastruktūrā ir acīmredzami nepietiekamas, lai pārveidotu un būvētu energoinfrastruktūru, kas vajadzīga minēto mērķrādītāju sasniegšanai, un pastāv būtiska plaisa starp mūsu pārrobežu elektroenerģijas infrastruktūras vajadzībām un infrastruktūras attīstības ātrumu un līmeni gan pārvades, gan sadales tīkla līmenī¹⁰. Attiecībā uz elektroenerģiju 2030. gadā vēl trūks aptuveni puses no nepieciešamajām pārrobežu elektroenerģijas jaudām (41 no 88 GW), un paredzams, ka šis iztrūkums nākamajā desmitgadē palielināsies. Līdz 2040. gadam pārrobežu elektroenerģijas jaudas vajadzības sasniegs 108 GW¹¹. Tāpēc ir vajadzīgas lielākas investīcijas energoinfrastruktūrā, un Dragi ziņojumā¹² it īpaši norādīts, ka ir strauji jāpalielina pārrobežu energoinfrastruktūras izvēšana, lai dekarbonizētu Eiropas rūpniecību. Tīras rūpniecības kursā¹³ un to papildinošajā Lētākas enerģijas rīcības plānā¹⁴ Komisija uzsvēra, ka ir izšķiroši svarīgi pabeigt enerģētikas savienības izveidi, investējot energoinfrastruktūrā un pārrobežu tīklos, lai aizsargātu Savienības rūpniecības konkurētspēju un cilvēku labklājību, kā arī enerģijas piegādes pieejamību cenas ziņā un drošību.

⁷ Direktīva (ES) 2023/2413 (2023. gada 18. oktobris), ar ko attiecībā uz atjaunīgo energoresursu enerģijas izmantošanas veicināšanu groza Direktīvu (ES) 2018/2001, Regulu (ES) 2018/1999 un Direktīvu 98/70/EK un atceļ Padomes Direktīvu (ES) 2015/652 (OV L, 2023/2413, 31.10.2023., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/2413/oj>).

⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2023/1791 (2023. gada 13. septembris) par energoefektivitāti un ar ko groza Regulu (ES) 2023/955 (OV L 231, 20.9.2023, 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2023/1791/oj>).

⁹ COM(2025) 524 final, 2025. gada 2. jūlijs.

¹⁰ ACER (2024): *Electricity infrastructure development to support a competitive and sustainable energy system (2024 Monitoring Report)*.

¹¹ ENTSO-E (2025), TYNDP 2024. *Opportunities for a more efficient European power system by 2050. Infrastructure Gaps Report*.

¹² M. Draghi (2025): "Eiropas konkurētspējas nākotne".

¹³ Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Tīras rūpniecības kurss – kopīgs konkurētspējas un dekarbonizācijas ceļvedis" (COM(2025) 85 final).

¹⁴ Komisijas 2025. gada 26. februāra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai "Lētākas enerģijas rīcības plāns. Enerģētikas savienības patiesās vērtības atraisīšana: lētas, efektīvas un tīras enerģijas nodrošināšana ikvienam Eiropas iedzīvotājam" (COM(2025)79 final).

- (4) Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2022/869¹⁵ ir noteiktas pamatnostādnes Eiropas energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu savlaicīgai attīstībai un sadarbspējai, lai palīdzētu nodrošināt klimata pārmaiņu mīkstināšanu, it īpaši sasniegt Savienības 2030. gadam izvirzītos klimata un enerģētikas mērķrādītājus un tās klimatneitralitātes mērķi vēlākais līdz 2050. gadam, kā arī nodrošināt starpsavienojumus, enerģētisko drošību, tirgus un sistēmu integrāciju, konkurenci, kas nāk par labu visām dalībvalstīm, un pieejamas enerģijas cenas. Konkrētāk, Regula (ES) 2022/869 paredz kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu apzināšanu, atvieglo to īstenošanu un paredz nosacījumus minēto projektu tiesībām pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību. Tomēr, ņemot vērā to pārrobežu raksturu, kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti ne tikai rada būtiskas pozitīvas eksternalitātes un veicina solidaritāti, bet arī sagādā specifiskas problēmas projektu virzītājiem, ņemot vērā, ka tie aptver vairākas jurisdikcijas, tiem ir raksturīgas problēmas ar koordināciju un bieži vien ir asimetrisks izmaksu un ieguvumu sadalījums. Tāpēc tiem joprojām ir vajadzīgs Savienības līmeņa regulējums.
- (5) Lai gan Regulas (ES) 2022/869 mērķi lielā mērā joprojām ir spēkā, pašreizējais Eiropas enerģētikas tīklu satvars būtu jāpielāgo, lai pilnībā atspoguļotu gaidāmās izmaiņas energosistēmā, kas izrietēs no jaunā rīcībpolitiskā konteksta un it īpaši no 2050. gada klimatneitralitātes mērķa un rosinātā starposma mērķrādītāja 2040. gadam. Konkrētāk, ir vajadzīga integrētāka tīkla plānošana, lai atbalstītu savstarpēji aizvien atkarīgāku un decentralizētāku iekšējo enerģijas tirgu, paātrinātu atļauju piešķiršanas procesus un nodrošinātu, ka pārskatītajā Eiropas enerģētikas tīklu satvarā tiek pienācīgi atspoguļota pārrobežu energoinfrastruktūras drošība un noturība. Līdztekus jaunajam politiskajam kontekstam un mērķiem arī tehnoloģiju attīstība pēdējos desmit gados ir bijusi strauja. Šī attīstība būtu jāņem vērā energoinfrastruktūras kategorijās, uz kurām attiecas šī regula, kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu atlases kritērijos, kā arī prioritārajos koridoros un jomās. Vienlaikus šīs regulas noteikumiem nebūtu jāietekmē dalībvalstu tiesības paredzēt nosacījumus savu energoresursu izmantošanai, iespējas izvēlēties dažādus energoavotus, kā arī tiesības noteikt savas energoapgādes vispārējo struktūru saskaņā ar Līguma 194. pantu.
- (6) Noteikto 13 Eiropas energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un tematisko jomu īstenošana ir būtiska, lai sasniegtu Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājus, to vidū turpmāku tirgus integrāciju, enerģētisko drošību, 2050. gada klimatneitralitātes mērķi, kā arī enerģijas cenu pieejamību. Minētās prioritātes aptver investīcijas elektroenerģijas pārvadē un uzkrāšanā, atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklos, viedajos elektrotīklos, aprīkojumā un iekārtās, kas paredzētas, lai nodrošinātu esošo kritisko tīkla elementu aizsardzību un noturību, ūdeņraža pārvadē, uzglabāšanā un termināļos, elektrolīzeros un oglekļa dioksīda transportēšanā un uzglabāšanā, kā arī monitoringa, kontroles un digitalizācijas aprīkojumā un iekārtās, kas ir būtiskas esošajiem pārrobežu nozīmes augstsprieguma tīkliem.
- (7) Būtu jāmodernizē Savienības energoinfrastruktūra, lai palielinātu tās noturību pret cilvēka vai dabas izraisītām katastrofām, klimata pārmaiņu negatīvajām sekām, apzinātu naidīgu rīcību un tās drošības apdraudējumiem, un tas it īpaši attiecas uz

¹⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2022/869 (2022. gada 30. maijs) par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādņēm un ar ko groza Regulas (EK) Nr. 715/2009, (ES) 2019/942 un (ES) 2019/943 un Direktīvas 2009/73/EK un (ES) 2019/944 un atceļ Regulu (ES) Nr. 347/2013 (OV L 152, 3.6.2022., 45. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2022/869/oj>).

Eiropas kritiskajām infrastruktūrām saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2022/2557/EK¹⁶.

- (8) Pašreizējā ģeopolitiskajā kontekstā ir svarīgi nodrošināt nepārtrauktu elektroenerģijas plūsmu pāri robežām, lai garantētu piegādes drošību. Tas ir atkarīgs ne tikai no starpsavienotāju noturības starp dalībvalstīm, bet arī no kritisko tīkla elementu noturības. Tāpēc ar šo regulu būtu jāievieš jauna infrastruktūras kategorija, proti, investīcijas aprīkojumā un iekārtās, kas ir tieši savienotas ar kritiskajiem tīkla elementiem un projektētas tā, lai uzlabotu to noturību un aizsardzību. Minētajai jaunajai infrastruktūras kategorijai būtu jāaptver kritiskie tīkla elementi, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/943¹⁷, kas atbalsta tīkla un piegādes drošību saskaņā ar dalībvalstu krīzes scenārijiem un riskgatavības plāniem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2019/941¹⁸.
- (9) Lai gan ārvalstu investīcijas var sniegt tādus ieguvumus kā lielākas finansēšanas iespējas kapitālietilpīgiem projektiem, šādas investīcijas var arī palielināt Savienības pakļautību ar enerģētisko drošību saistītiem riskiem, piemēram, pārrobežu plūsmu traucējumiem vai samazinātai uzticamībai, it īpaši ja šādas ārvalstu investīcijas nāk no trešām valstīm, kuru ģeopolitiskās intereses atšķiras no Savienības interesēm. Tāpēc pārredzamība attiecībā uz pārrobežu energoinfrastruktūras un projektu ar pārrobežu ietekmi faktiskajām īpašumtiesībām, arī informācija par galīgo investoru un līdzdalību kapitālā, kā noteikts Eiropas Parlamenta un Padomes Regulā (ES) 2019/452¹⁹, ir būtiska, lai novērstu to, ka Savienība kļūst atkarīga no neuzticamām trešām valstīm, un tas būtu jāņem vērā, atlasot kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus.
- (10) Lai nodrošinātu izmaksu ziņā efektīvu un paātrinātu tīkla attīstību un piekļuvi tīkliem Savienībā, nevadu risinājumiem vajadzētu būt nozīmīgai lomai sistēmas vajadzību apmierināšanā līdztekus fiziskajai tīkla pastiprināšanai, jo tos var izvērst ātrāk un ar zemākām izmaksām. Šādu tehnoloģiju ieviešana būtu jāapsver pirms investēšanas tīkla infrastruktūras paplašināšanā. Šajā nolūkā jaunai infrastruktūras kategorijai būtu jāaptver investīcijas nevadu tehnoloģijās un digitālajos risinājumos, arī programmatūras risinājumos, ja tie tiek ieviesti esošajos kritiskajos tīkla elementos, kas ir būtiski pārrobežu tirdzniecībai, un ja tie sniedz kvantitatīvus ieguvumus tirgus integrācijai pārrobežu jaudas palielināšanas ziņā.
- (11) Ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2024/1789²⁰ un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu (ES) 2024/1788²¹ tika pieņemta dekarbonizētas gāzes un

¹⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2557 (2022. gada 14. decembris) par kritisko vienību noturību un Padomes Direktīvas 2008/114/EK atcelšanu (OV L 333, 27.12.2022., 164. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2557/oj>).

¹⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/943 (2019. gada 5. jūnijs) par elektroenerģijas iekšējo tirgu (OV L 158, 14.6.2019., 54. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/943/oj>).

¹⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/941 (2019. gada 5. jūnijs) par riskgatavību elektroenerģijas sektorā un ar ko atceļ Direktīvu 2005/89/EK (OV L 158, 14.6.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/941/oj>).

¹⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/452 (2019. gada 19. marts), ar ko izveido regulējumu ārvalstu tiešo ieguldījumu Savienībā izvērtēšanai (OV L 79 I, 21.3.2019., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/452/oj>).

²⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2024/1789 (2024. gada 13. jūnijs) par atjaunīgās gāzes, dabasgāzes un ūdeņraža iekšējiem tirgiem un ar ko groza Regulas (ES) Nr. 1227/2011, (ES) 2017/1938, (ES) 2019/942 un (ES) 2022/869 un Lēmumu (ES) 2017/684 un atceļ Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L, 2024/1789, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/1789/oj>).

ūdeņraža tiesību aktu pakete, lai Savienības līmenī noteiktu kopīgus noteikumus pārejai uz atjaunīgām un mazoglekļa gāzēm. Šajā regulā izklāstītās infrastruktūras kategorijas būtu pilnībā jāsaskaņo ar minētās paketes mērķiem un jānodrošina, ka energoinfrastruktūras projektiem ir būtiska pārrobežu ietekme. Ja tas ir tehniski iespējams un visefektīvāk, šādu projektu izstrādē būtu jāņem vērā iespēja pārprofilēt esošo infrastruktūru un aprīkojumu.

- (12) Kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu ierosināšanai un izskatīšanai būtu jāizveido reģionālās grupas (“grupas”), kā rezultātā tiktu sagatavoti reģionālie kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksti. Lai nodrošinātu plašu konsensu, minētajām grupām būtu jāiekļauj un jānodrošina cieša sadarbība starp dalībvalstīm, valsts regulatīvajām iestādēm, projektu virzītājiem un relevantajām ieinteresētajām personām. Minētās sadarbības kontekstā valsts regulatīvajām iestādēm vajadzības gadījumā grupas būtu jākonsultē, cita starpā par ierosināto projektu valstu regulatīvo aspektu īstenojamību un par ierosinātā regulatīvās apstiprināšanas grafika īstenojamību.
- (13) Lai palielinātu tīkla plānošanas un projektu izstrādes procesu efektivitāti, būtu jāstiprina grupu sadarbība. Komisijai minētās sadarbības veicināšanā būtu jāieņem svarīga loma, lai tiktu risināts jautājums par vienā reģionā izstrādātu projektu iespējamo ietekmi uz citiem reģioniem.
- (14) Papildus grupām ar Komisijas atbalstu ir izveidoti vairāki reģionālās sadarbības forumi. Reģionālā sadarbība forumos un grupās un starp tiem/tām ir svarīgs instruments, kas palīdzēs nodrošināt Eiropas energosistēmas dziļāku integrāciju. Četras augsta līmeņa grupas aptver dažādus Eiropas reģionus, un tajās iesaistītas arī trešās valstis: Baltijas enerģijas tirgus starpsavienojuma plāns (*BEMIP*), Ziemeļu jūru enerģētiskā sadarbība (*NSEC*), Augsta līmeņa grupa Dienvidrietumeiropas starpsavienojumu jautājumos (*SWE*) un Augsta līmeņa grupa Centrāleiropas un Dienvidaustrumeiropas energosavienojumu jautājumos (*CESEC*). Reģionālā sadarbība minētajos forumos ir bijusi sekmīga, atbalstot galveno reģionālas dimensijas energoinfrastruktūras projektu un tirgus integrācijas darbību īstenošanas uzraudzību un paātrināšanu. Līdz ar to minētie reģionālās sadarbības forumi būtu jāizmanto arvien vairāk, lai atbalstītu šīs regulas mērķu sasniegšanu.
- (15) Ik pēc diviem gadiem būtu jāizveido jauns Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts (“Savienības saraksts”). No katra nākamā Savienības saraksta būtu jāsvīturo tie kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti, kas ir pabeigti vai vairs neatbilst šajā regulā noteiktajām prasībām.
- (16) Uz esošajiem kopīgu interešu projektiem un esošajiem savstarpēju interešu projektiem, kas jāiekļauj nākamajā Savienības sarakstā, būtu jāattiecinā tas pats reģionālo sarakstu izveides un Savienības saraksta izveides atlases process, ko piemēro ierosinātajiem projektiem, ja vien tie nav saņēmuši kompetentās valsts regulatīvās iestādes apstiprinājumu vai nav pieņemts galīgais investīciju lēmums, kas sniedz pietiekamu pārlicību par projektu būvniecību vai to būvniecība jau notiek, un ja attiecībā uz tiem gada ziņojumā nav norādīts pietiekams progress; šādā gadījumā tiem būtu jāpaliek Savienības sarakstā.

²¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2024/1788 (2024. gada 13. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz atjaunīgās gāzes, un dabasgāzes un ūdeņraža iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu (ES) 2023/1791 un atceļ Direktīvu 2009/73/EK (OV L, 2024/1788, 15.7.2024., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2024/1788/oj>).

- (17) Ja uz esošiem kopīgu interešu projektiem un esošiem savstarpēju interešu projektiem, kas jāiekļauj turpmāk minētajā Savienības sarakstā, attiecas tas pats reģionālo sarakstu izveides un Savienības saraksta izveides atlases process, ko piemēro ierosinātajiem projektiem, administratīvais slogs būtu pēc iespējas jāsamazina, piemēram, izmantojot iepriekš novērtējumā iesniegto projektu informāciju, ja tā joprojām ir aktuāla.
- (18) Ņemot vērā kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu devumu enerģētikas rīcībpolitikas mērķu sasniegšanā, tiem būtu jāatbilst kopīgiem, pārredzamiem un objektīviem vispārīgiem un specifiskiem kritērijiem. Lai ierosinātie elektroenerģijas projekti, izņemot viedo elektrotīklu projektus un projektus, kas īpaši izstrādāti, lai nodrošinātu esošo kritisko tīkla elementu aizsardzību un noturību, būtu tiesīgi pretendēt uz iekļaušanu Savienības sarakstā, tiem vajadzētu būt daļai no jaunākā pieejamā Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna. Tāpat arī ierosinātajiem ūdeņraža un elektrolīzeru projektiem vajadzētu būt daļai no visjaunākā pieejamā Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna.
- (19) Ilgtspēja attiecīgā gadījumā saistībā ar atjaunīgo energoresursu integrēšanu tīklā vai siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu ir svarīgs kritērijs, lai nodrošinātu, ka Eiropas energotīklu rīcībpolitika ir saskaņota ar Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājiem un 2050. gada klimatneitralitātes mērķiem, ņemot vērā katras dalībvalsts specifiku klimatneitralitātes mērķa sasniegšanā. Šajā nolūkā ilgtspēja ir viens no vērtēšanas kritērijiem, kas jāpiemēro visām projektu kategorijām.
- (20) Pieaug vajadzība pēc spēcīgākas tirgus integrācijas un Savienības tīklu savstarpējas savienotības ar Eiropas Ekonomikas zonas (EEZ) un Enerģētikas kopienas tīkliem. Tāpēc ieguvumi un izmaksas saistībā ar savstarpēju interešu projektiem starp dalībvalsti un EEZ valsti vai Enerģētikas kopienas līgumslēdzēju pusi būtu jāvērtē kumulatīvi attiecībā uz Savienību un attiecīgo EEZ valsti vai attiecīgo Enerģētikas kopienas līgumslēdzēju pusi.
- (21) Savienībai būtu jāsekmē infrastruktūras projekti, kas Savienības tīklus tieši savieno ar trešo valstu tīkliem un ir savstarpēji izdevīgi un nepieciešami enerģētikas pārkārtošanai un klimata mērķrādītāju sasniegšanai un kas arī atbilst šajā regulā noteikto attiecīgo infrastruktūras kategoriju konkrētajiem kritērijiem. Lai pastiprinātu pievēršanos pārrobežu projektiem un saglabātu papildīgumu ar Savienības ārpolitiku, savstarpēju interešu projektu gadījumā projektiem būtu tieši jāsavieno dalībvalsts ar pirmo elektroenerģijas tīkla pieslēgumpunktu vai pirmo ūdeņraža vai oglekļa dioksīda pieslēgumpunktu trešā valstī.
- (22) Attiecībā uz savstarpēju interešu projektiem, kas saistīti ar elektroenerģijas tīkliem, atbalsttiesīgiem vajadzētu būt tikai starpsavienojumu projektiem, kas savieno energosistēmas, ja to pārvades jaudu varētu pilnībā izmantot tirdzniecībai. Attiecīgo pārvades sistēmu operatoru (PSO) pienākums ir iepriekš novērtēt jebkādu projektu ietekmi uz tīkla drošību un stabilitāti, lai pārlicinātos, ka projektu var pilnībā integrēt attiecīgo valstu elektroenerģijas tīklos.
- (23) Ir jānodrošina, ka savstarpēju interešu projekti, kuriem piešķirts prioritārs režīms, patiesi veicina Savienības iekšējā tirgus, piegādes drošības un klimatneitralitātes mērķu sasniegšanu. Tāpēc savstarpēju interešu projektiem vajadzētu būt tiesīgiem pretendēt uz iekļaušanu Savienības sarakstā tikai tad, ja minētajam iesaistītās trešās valsts rīcībpolitikas satvaram ir augsts konverģences līmenis un tā atbalstam ir izveidoti izpildes panākšanas mehānismi, un ja šādi projekti pierāda ieguldījumu Savienības un trešo valstu vispārējo enerģētikas un klimata politikas mērķu sasniegšanā piegādes drošības un dekarbonizācijas ziņā.

- (24) Attiecībā uz EEZ vai Enerģētikas kopienas līgumslēdzējām pusēm būtu jāpieņem, ka tajās pastāv augsts rīcībpolitikas satvara konverģences līmenis vai arī attiecībā uz citām trešām valstīm to var pierādīt ar divpusējiem nolīgumiem, kuros ir iekļauti attiecīgie noteikumi par klimata un enerģētikas politikas mērķiem dekarbonizācijas jomā un kurus ar Komisijas atbalstu turpmāk novērtē attiecīgā grupa. Turklāt trešai valstij, ar kuru Savienība sadarbojas savstarpēju interešu projektu izstrādē, būtu jāsekmē līdzīgs paātrinātas īstenošanas grafiks un citi rīcībpolitiku atbalstoši pasākumi, kas noteikti šajā regulā.
- (25) Iesaistītajai trešai valstij būtu jānodrošina, ka savstarpējo interešu projekta daļa, kas atrodas trešā valstī, un visas papildu investīcijas, kas vajadzīgas, lai īstenotu savstarpējo interešu projekta kopējos ieguvumus, piemēram, iekšējā tīkla pastiprinājumi, arī tiek uzskatītas par prioritāti un laikus īstenošanas, lai nodrošinātu projekta pilnīgu izmantošanu.
- (26) Lai panāktu, ka oglekļa dioksīda uzglabāšanas projekti, kuros iesaistītas trešās valstis, veicina oglekļa dioksīda pārrobežu transportēšanu un uzglabāšanu tādā veidā, kas atbilst Savienības klimata un vides prasībām, šādiem projektiem vajadzētu būt atbalsttiesīgiem tikai tad, ja tie ir nepieciešami oglekļa dioksīda pārrobežu transportēšanai un uzglabāšanai un ja trešā valsts uztur un efektīvi piemēro pienācīgu tiesisko regulējumu. Šim trešās valsts tiesiskajam regulējumam būtu jānodrošina tādu standartu un aizsardzības pasākumu piemērošana, kas novērš oglekļa dioksīda noplūdes un garantē oglekļa dioksīda pastāvīgas uzglabāšanas drošumu un iedarbīgumu klimata, cilvēka veselības un ekosistēmu aizsardzībai. Minētajiem standartiem un aizsardzības pasākumiem būtu jānodrošina aizsardzības līmenis, kas ir vismaz līdzvērtīgs Savienības tiesību aktos noteiktajam līmenim. Būtu jāpieņem, ka EEZ vai Enerģētikas kopienas līgumslēdzējas puses ievēro šos standartus un aizsardzības pasākumus.
- (27) Kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti būtu jāīsteno pēc iespējas ātrāk, un valsts kompetentajām iestādēm, Aģentūrai un grupām tie būtu cieši jāuzrauga, vienlaikus pienācīgi ievērojot prasības ieinteresēto personu līdzdalībai un vides tiesību aktus un līdz minimumam samazinot administratīvo slogu projektu virzītājiem. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš ar klimatadaptāciju un fizisko drošību un kibernetisko drošību saistīto risku novērtēšanai, attiecīgā gadījumā pamatojoties uz Direktīvas (ES) 2022/2557 prasībām par kritisko vienību noturību un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2022/2555²² prasībām attiecībā uz pasākumiem augsta līmeņa kibernetiskai drošībai visā Savienībā, un projektu virzītājiem būtu jāziņo valstu kompetentajām iestādēm par pasākumiem, kas veikti novērtēto risku rezultātā. Projektu virzītājiem būtu arī jāziņo par atbilstību vides tiesību aktiem un jāpierāda, ka projekti “nenodara būtisku kaitējumu” videi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2020/852²³ 17. panta nozīmē. Attiecībā uz esošajiem kopīgu interešu projektiem, kas ir sasnieguši pietiekamu gatavības pakāpi, šos apsvērumus būtu jāņem vērā, kad grupas atlasīs projektus nākamajam Savienības sarakstam.

²² Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2022/2555 (2022. gada 14. decembris) par pasākumiem nolūkā panākt vienādi augsta līmeņa kibernetisko drošību visā Savienībā un ar ko groza Regulu (ES) Nr. 910/2014 un Direktīvu (ES) 2018/1972 un atceļ Direktīvu (ES) 2016/1148 (TID 2 direktīva) (OV L 333, 27.12.2022., 80. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2022/2555/oj>).

²³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2020/852 (2020. gada 18. jūnijs) par regulējuma izveidi ilgtspējīgu ieguldījumu veicināšanai un ar ko groza Regulu (ES) 2019/2088 (OV L 198, 22.6.2020., 13. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2020/852/oj>).

- (28) Komisijai vajadzētu būt iespējai iecelt Eiropas koordinatorus projektiem, kas saskaras ar īpašām grūtībām vai kavējumiem, lai atvieglotu šādu projektu īstenošanu.
- (29) Atļauju piešķiršanas procesam nebūtu jārada ar projekta lielumu vai sarežģītību nesamērīgs administratīvais slogs vai jāliek šķēršļi Eiropas tīklu attīstībai un piekļuvei tirgum.
- (30) Kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem prioritārs statuss valsts līmenī būtu jāpiešķir tāpēc, lai nodrošinātu ātru administratīvo izskatīšanu un steidzamu izskatīšanu visās ar tiem saistītajās tiesās un strīdu izšķiršanas procedūrās.
- (31) Dalībvalstis, kas energoinfrastruktūras projektiem pašlaik nepiešķir iespējami lielāko valsts nozīmi attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu, būtu jāmudina apsvērt piešķirt šādu augstu valsts nozīmi, it īpaši ja tas pasteidzinātu atļauju piešķiršanu.
- (32) Dalībvalstis, kurās pašlaik nav ieviestas paātrinātas vai steidzamas tiesu procedūras, kas piemērojamas energoinfrastruktūras projektiem, būtu jāmudina apsvērt šādu procedūru ieviešanu, proti, izvērtēt, vai tas pasteidzinātu šādu projektu īstenošanu.
- (33) Projekti, kas saistīti ar ūdeņraža aktīviem, elektrolīzeru iekārtām un oglekļa dioksīda aktīviem, veicina enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanu, tostarp attiecībā uz nepieciešamību paātrināt atjaunīgās enerģijas izmantošanu un tās integrāciju energoresursu struktūrā. Tāpēc visi kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti, kas attiecas uz ūdeņradi, elektrolīzeru iekārtām un oglekļa dioksīda aktīviem, no enerģētikas politikas viedokļa būtu jāuzskata par sabiedrības interesēm nozīmīgiem projektiem, un dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai tos uzskatīt par sevišķi svarīgu sabiedrības interešu projektiem, izņemot, ja runa ir par kultūras mantojumu un gadījumiem, kad ir skaidri pierādījumi par to, ka minētajiem projektiem ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, ko nevar mīkstināt vai kompensēt.
- (34) Ņemot vērā elektroenerģijas infrastruktūras projektu lomu atjaunīgās enerģijas aktīvu, elastības risinājumā, enerģijas uzkrāšanas un elektrifikācijas integrēšanā kopumā, elektroenerģijas infrastruktūras projekti tiek uzskatīti par būtiskiem klimatneitralitātes sasniegšanai. Tāpēc, kamēr nav sasniegts Savienības klimatneitralitātes mērķrādītājs, šādi projekti būtu jāuzskata par sevišķi svarīgu sabiedrības interešu projektiem, kas kalpo sabiedrības veselībai un drošībai, ja ir jālīdzsvaro konkurējošas tiesiskās intereses, izņemot, ja runa ir par kultūras mantojumu un ja ir skaidri pierādījumi, ka minētajiem projektiem ir būtiska nelabvēlīga ietekme uz vidi, ko nevar mīkstināt vai kompensēt, kā paredzēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2019/944²⁴.
- (35) Ņemot vērā to, cik tie ir svarīgi klimatneitralitātes panākšanai un to, ka tie ir stratēģiski svarīgi kā Savienības sarakstā esoši projekti, dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai atļaut kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus attiecībā uz elektroenerģiju²⁵, kas ir skaidri iekļauti valsts attīstības plānā, kuram veikts stratēģisks vides novērtējums saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2001/42/EK²⁶

²⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2019/944 (2019. gada 5. jūnijs) par kopīgiem noteikumiem attiecībā uz elektroenerģijas iekšējo tirgu un ar ko groza Direktīvu 2012/27/ES (OV L 158, 14.6.2019., 125. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2019/944/oj>).

²⁵ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2011/92/ES (2011. gada 13. decembris) par dažu sabiedrisku un privātu projektu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 26, 28.1.2012., 1. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/92/oj> <http://data.europa.eu/eli/dir/2011/93/oj>).

²⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2001/42/EK (2001. gada 27. jūnijs) par noteiktu plānu un programmu ietekmes uz vidi novērtējumu (OV L 197, 21.7.2001., 30. lpp., <http://data.europa.eu/eli/dir/2001/42/oj>).

un, ja tas var būtiski ietekmēt *Natura 2000* teritorijas, ir veikts pienācīgs novērtējums saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 3. punktu, atbrīvojot no vajadzības veikt ietekmes uz vidi novērtējumus saskaņā ar Direktīvu 2011/92/ES, novērtējumus par ietekmi uz sugu aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punktu un Direktīvas 2009/147/EK 5. pantu un novērtējumus par ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām. Šādiem atbrīvojumiem vajadzētu būt iespējamiem līdz klimatneitralitātes sasniegšanai.

- (36) Lai mazinātu šādu atbrīvojumu iespējamo ietekmi, pēc izvērtēšanas dalībvalstu kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka tiek piemēroti atbilstoši un samērīgi ietekmes mīkstināšanas pasākumi, ņemot vērā vislabāko pieejamo tehnoloģiju izmantošanu. Ja nav iespējams piemērot šādus ietekmes mīkstināšanas pasākumus, kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka projektu virzītāji pieņem atbilstīgus kompensācijas pasākumus minētās ietekmes novēršanai, kas, ja nav pieejami citi samērīgi kompensācijas pasākumi, var būt naudas kompensācija sugu aizsardzības programmām. Turklāt, ja projektam varētu būt būtiska negatīva ietekme uz vidi citā dalībvalstī, valsts kompetentajām iestādēm būtu jānodrošina, ka attiecīgās dalībvalstis ir sadarbojušās, lai apzinātu pasākumus būtiskas ietekmes novēršanai vai, ja nepieciešams, tās mīkstināšanai vai kompensēšanai.
- (37) Lai paātrinātu Eiropas enerģētikas tīkla izvēršanu, konkrētu atkāpju piemērošanas nosacījumiem, kā noteikts Savienības vides tiesību aktos, vajadzētu būt skaidriem. It īpaši, novērtējot, vai ir apmierinoši alternatīvi risinājumi enerģētikas projektiem, šāda novērtējuma tvērumam būtu jāaprobežojas ar alternatīviem risinājumiem, kas nodrošina tā paša mērķa sasniegšanu tajā pašā vai līdzīgā termiņā, neradot ievērojami augstākas izmaksas. Salīdzinot apmierinošu alternatīvu risinājumu grafiku un izmaksas, relevantajām iestādēm vajadzētu būt iespējai ņemt vērā vajadzību kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus izvērst paātrināti un izmaksefektīvi saskaņā ar prioritātēm, kas noteiktas to integrētajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos un to atjauninājumos, kuri iesniegti Komisijai saskaņā ar Regulu (ES) 2018/1999.
- (38) Tāpat, piemērojot attiecīgo atkāpi, kas paredzēta Direktīvā 92/43/EEK, ir lietderīgi, ka relevantās iestādes pamatotos gadījumos un ja var pietiekami pārliecinoši pierādīt, ka plāns vai projekts pirms pasākumu ieviešanas neatgriezeniski neietekmētu *Natura 2000* tīkla vispārējo vienotību, tiek saglabāta teritorijas vidiskā integritāte un tiek nodrošināts augsts *Natura 2000* teritoriju aizsardzības līmenis, var atļaut kompensācijas pasākumus veikt paralēli plāna vai projekta īstenošanai.
- (39) Lai mazinātu sarežģītību, palielinātu efektivitāti un pārredzamību un palīdzētu uzlabot sadarbību starp dalībvalstīm, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka ir viena vienīga kompetentā iestāde, kas ir atbildīga par visu atļauju piešķiršanas procesu atvieglošanu un koordinēšanu virzībā uz visaptveroša lēmuma izdošanu, kas sadarbojas ar citām attiecīgajām iestādēm un citu dalībvalstu valsts kompetentajām iestādēm, darbojas kā vienīgais kontaktpunkts virzītājiem, kalpodama kā starpniece saziņā ar citām iestādēm, un uzrauga Savienības sarakstā esošo projektu izstrādi un kavēšanos.
- (40) Lai palielinātu procedūru efektivitāti, valstu kompetentajām iestādēm vajadzētu būt atbildīgām arī par to, ka attiecībā uz hibrīdpārvades un ražošanas projektiem tiek nodrošināts, ka atļauju piešķiršanas grafiks ir saskaņots ar visiem projekta aktīviem tā, ka tiek paātrināts atļauju piešķiršanas process elektroenerģijas ražošanas un pārvades aktīviem.

- (41) Lai vienkāršotu un paātrinātu atļauju piešķiršanas procesu Savienības sarakstā esošiem projektiem, kas atrodas divās vai vairākās dalībvalstīs, attiecīgajām dalībvalstīm no valstu kompetentajām iestādēm būtu kopīgi jāizraugās viens vienīgs kontaktpunkts. Ja ir tikai viena iestāde, kas atvieglo procesu un izdod galīgo visaptverošo lēmumu, tam būtu jāatvieglo administratīvais slogs projektu izstrādātājiem un jāsamazina sarežģītība, jāpalielina efektivitāte un jāpaātrina atļauju piešķiršanas process, it īpaši tad, ja dalībvalstis paredz kopīgas procedūras ar saskaņotiem termiņiem un novērtējumiem. Lai nodrošinātu rezultatīvu pārrobežu sadarbību, Komisijai būtu jākoncentrējas uz apzinātajiem starpsavienojumu prioritārajiem projektiem, stiprinot to īstenošanas un atļauju piešķiršanas koordināciju un uzraudzību. Šajā nolūkā Komisijai būtu jāpalīdz dalībvalstīm noteikt kopīgas procedūras rezultatīvam un efektīvam atļauju piešķiršanas procesam.
- (42) Attiecīgā gadījumā dalībvalstīm būtu jāspēj visaptverošos lēmumos iekļaut lēmumus, kas pieņemti saistībā ar sarunām ar atsevišķiem zemju īpašniekiem par piekļuvi īpašumam, īpašumtiesībām uz to vai tiesībām to izmantot saistībā ar telpisko plānošanu, ar kuru nosaka noteikta reģiona vispārējo zemes izmantošanu, arī citus attīstības plānus, piemēram, automaģistrāles, dzelzceļus, ēkas un dabas aizsardzības zonas, un kura nav veikta konkrētam plānotā projekta mērķim, kā arī saistībā ar darbības atļauju piešķiršanu. Saistībā ar atļauju piešķiršanas procesu kopīgu interešu projektā vajadzētu būt iespējai iekļaut saistīto infrastruktūru, ciktāl tā ir būtiska būvniecībai vai projekta darbībai.
- (43) Šī regula, it īpaši noteikumi par atļauju piešķiršanu, sabiedrības līdzdalību un kopīgu interešu projektu īstenošanu, būtu jāpiemēro, neskarot Savienības un starptautisko tiesību aktus, tostarp noteikumus par vides un cilvēka veselības aizsardzību un noteikumus, kas pieņemti saskaņā ar kopējo zivsaimniecības politiku un integrēto jūrlietu politiku, proti, Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvu 2014/89/ES²⁷.
- (44) Ir svarīgi, lai ieinteresētās personas, tostarp pilsoniskā sabiedrība, tiek informētas un uzklaustas nolūkā nodrošināt projektu panākumus un ierobežot pret tiem vērstos iebildumus. Lai gan pastāv iedibināti standarti, kuri nodrošina sabiedrības līdzdalību tādu lēmumu pieņemšanas procedūrās, kas skar vidi, un kuri ir pilnībā piemērojami kopīgu interešu projektiem, joprojām būtu vajadzīgi papildu pasākumi, ar kuriem tiktu nodrošināti visaugstākie standarti attiecībā uz pārredzamību un sabiedrības līdzdalību visos relevantajos kopīgu interešu projektu atļauju piešķiršanas procesa jautājumos. Ja to jau regulē valsts noteikumi, kuri nodrošina tādas pašas vai augstākus standartus nekā šajā regulā, iepriekšējai apspriešanai pirms atļaujas piešķiršanas procesa būtu jābūt fakultatīvai un būtu jāizvairās no juridisko prasību dublēšanās.
- (45) Vidiskās un klimatiskās ietekmes novērtēšanā, arī pārrobežu kontekstā, galveno principu saskaņotība būtu jānodrošina ar to, ka tiek pareizi un koordinēti piemērotas Direktīvas 2001/42/EK un 2011/92/ES un attiecīgā gadījumā Apvienoto Nāciju Organizācijas Eiropas Ekonomikas komisijas Konvencija par pieeju informācijai, sabiedrības dalību lēmumu pieņemšanā un iespēju griezties tiesu iestādēs saistībā ar vides jautājumiem²⁸, kas parakstīta 1998. gada 25. jūnijā Orhūsā (“Orhūsas Konvencija”), un Konvencija par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā²⁹,

²⁷ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva 2014/89/ES (2014. gada 23. jūlijs), ar ko izveido jūras telpiskās plānošanas satvaru (OV L 257, 28.8.2014., 135. lpp., <http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj>).

²⁸ OV L 124, 17.5.2005., 4. lpp.

²⁹ OV C 104, 24.4.1992., 7. lpp.

kas parakstīta 1991. gada 25. februārī Espo (“Espo konvencija”). Komisija ir izdevusi norādījumus, lai atbalstītu dalībvalstis ar mērķi racionalizēt energoinfrastruktūras vidiskās novērtēšanas procedūras un nodrošināt kopīgu interešu projektiem Savienības tiesību aktos prasīto vidiskās novērtēšanas procedūru saskanīgu piemērošanu.

- (46) Ir svarīgi racionalizēt un uzlabot atļauju piešķiršanas procesu, vienlaikus pēc iespējas ievērojot valstu kompetenci un procedūras jaunas energoinfrastruktūras būvniecībai, pienācīgi ņemot vērā subsidiaritātes principu. Tā kā energoinfrastruktūras attīstība nedrīkst kavēties, atļauju piešķiršanas procesa vienkāršošanas ietvaros būtu jānosaka skaidrs termiņš, kurā attiecīgajām iestādēm jāpieņem lēmums par projekta būvniecību. Minētajam termiņam būtu jāstimulē procedūru efektīva definēšana un izmantošana. Ar šo regulu būtu jānosaka maksimālie termiņi. Tomēr dalībvalstis var censties panākt īsākus termiņus, ja tas ir iespējams, un tas it īpaši attiecas uz tādiem projektiem kā viedie tīkli, kuriem var nebūt vajadzības pēc tik sarežģīta atļauju piešķiršanas procesa kā pārvades infrastruktūras gadījumā.
- (47) Atļauju piešķiršanas iestāžu nepietiekamie resursi un nepietiekama atļauju piešķiršanas procesu digitalizācija un datu pieejamība ir apgrūtinājoši faktori, kas palēnina atļauju piešķiršanas procesu. Paredzams, ka digitalizācija un mākslīgā intelekta funkciju pienācīga izmantošana paātrinās procedūras un palielinās procesu efektivitāti, paverot iespējas ātrāk apstrādāt pieteikumus un palielināt pārredzamību, uzlabojot piekļuvi informācijai par procedūras posmiem un prasībām. Tomēr atļauju piešķiršanas procesu digitalizācija atpaliek, un dati bieži vien ir “izkaisīti” starp dažādām kompetentajām iestādēm bez vienotiem digitālajiem procesiem vai platformām un bez sadarbības nodrošināšanas. Tas rada neskaidrību par pieteikumu statusu un apgrūtina problemātisko vietu apzināšanu. Tāpēc dalībvalstīm valsts līmenī būtu jāizveido digitāla platforma visiem atjaunīgās enerģijas, uzkrāšanas un tīkla projektu atļauju piešķiršanas procesu posmiem, lai procedūru digitalizācija būtu vienota, sadarbējīga un pārredzama, maksimāli palielinot ieguvumus no atļauju piešķiršanas procesa paātrināšanas. Šādām platformām būtu jānodrošina iespēja projektu virzītājiem iesniegt pieteikumus un pārbaudīt to statusu, novirzīt tos kompetentajām iestādēm un ļaut iestādēm tos apstrādāt, nodrošinot piekļuvi visiem relevantajiem datiem un informācijai bez nepieciešamības veikt starpposma pasākumus papīra formātā. Turklāt šādai platformai būtu jāļauj izgūt statistiku par vispārējo atļauju piešķiršanas procesu progresu dalībvalstīs. Šādām digitālajām platformām būtu jābalstās uz drošiem un sadarbējīgiem līdzekļiem, ko fiziskām personām nodrošina ar Eiropas digitālās identitātes makiem saskaņā ar Regulas (ES) Nr. 910/2014 prasībām un nākotnē juridiskām personām – ar Eiropas uzņēmējdarbības makiem saskaņā ar [Regulu (ES) XXX/20GG], lai nodrošinātu dokumentu elektronisko identifikāciju un autentifikāciju, parakstīšanu un apzīmogošanu, dokumentu iesniegšanu un paziņojumu nosūtīšanu vai saņemšanu starp kompetentajām iestādēm un ekonomikas dalībniekiem.
- (48) Atbildība par šajā regulā noteikto termiņu ievērošanu būtu jāuzņemas kompetentajām iestādēm. Turklāt, ņemot vērā energoinfrastruktūras izvēršanas steidzamību un kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu stratēģisko nozīmi Savienības enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā un ciktāl valsts tiesību aktos pastāv klusējot izteikta apstiprinājuma jēdziens, dalībvalstīm būtu jānodrošina, ka tad, ja valsts kompetentās iestādes nesniedz atbildi šajā regulā noteiktajā termiņā vai ja attiecīgā iestāde nesniedz atbildi valsts kompetentās iestādes noteiktajā termiņā, konkrētais atzinums, pilnvarojums vai atļauja tiek klusējot apstiprināta vai tiek uzskatīts, ka uz to

ir sniegta pozitīva atbilde, izņemot lēmumus vides jomā, un ka šāds secinājums tiek publiskots.

- (49) Atļauju piešķiršanas procesā būtu jāparedz divas procedūras, proti, fakultatīvā pirmspieteikuma procedūra, kurā tiek veikts darbs pie pilnīgas pieteikuma dokumentācijas un valsts kompetentā iestāde to akceptē, un obligātā tiesību aktos noteiktā atļauju piešķiršanas procedūra no dokumentācijas pieņemšanas līdz brīdim, kad iestādes izdod visaptverošu lēmumu. Pirmspieteikuma posmā valstu kompetentajām iestādēm būtu jāveic virkne uzdevumu. Tām būtu jāpārbauda projekts un jāinformē projekta virzītājs par to, kādi pilnvarojumi, pētījumi, atļaujas un novērtējumi ir vajadzīgi, lai pabeigtu atļauju piešķiršanas procesu, ieskaitot vidiskos novērtējumus un ietekmes mīkstināšanas vai kompensācijas pasākumus, kas būtu jāīsteno. Tajos būtu jānosaka pārbaudes secinājumos apzinātās dokumentācijas tvērums un detalizācijas pakāpe, nodrošinot, ka no projekta virzītāja netiek pieprasīti nekādi turpmāki dokumenti, izņemot tad, ja projektā vai tā apkārtējā vidē ir notikušas būtiskas izmaiņas, kuru dēļ tvēruma noteikšanai izmantotie nosacījumi un pieņēmumi nav piemērojami. Šīm iestādēm būtu jāizstrādā detalizēts atļauju piešķiršanas procesa grafiks. Pēc tam, kad ir saņemts pieteikuma dokumentācijas projekts, arī visi sagatavošanas dokumenti, tām būtu jāizlemj, vai dokumentācija tiek uzskatīta par pilnīgu vai arī ir vajadzīga informācija, kuras trūkst saskaņā ar to, kas tika apzināts pirmspieteikuma procedūrā.
- (50) Ja to uzskata par efektīvu, valsts kompetentās iestādes var izstrādāt atļauju piešķiršanas prasības atļauju piešķiršanas procesam un sabiedrisko apspriešanu par konkrētu projektu pa posmiem ar nosacījumu, ka atļauju piešķiršanas process tiek vienkāršots un paātrināts.
- (51) Šī regula būtu jāpiemēro tikai atļauju piešķiršanai kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem, sabiedrības līdzdalībai šajā procesā un šādu projektu regulēšanai. Tomēr dalībvalstīm vajadzētu būt iespējai pieņemt valsts noteikumus par to, ka tādus pašus vai līdzīgus noteikumus piemēro citiem projektiem, kuriem nav kopīgu interešu projektu vai savstarpēju interešu projektu statusa šīs regulas nozīmē.
- (52) Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna process nodrošina stabilu pamatu kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu apzināšanai. Lai gan elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklam (*ENTSO-E*), gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīklam (*ENTSO-G*), ūdeņraža tīklu operatoru Eiropas tīklam (*ENNOH*) un PSO joprojām ir svarīga loma šajā procesā, ir vajadzīga lielāka racionalizācija un vadība, it īpaši attiecībā uz nākotnes scenāriju noteikšanu, ilgtermiņa infrastruktūras nepilnību un energoinfrastruktūras vājo vietu apzināšanu un šo nepilnību novēršanu ar vispiemērotākajiem risinājumiem, lai palielinātu šā procesa politisko nozīmi, piemērotību un noturību. Tāpēc Aģentūrai un Komisijai vajadzētu būt lielākai lomai Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu izstrādes procesā saskaņā ar Regulām (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789.
- (53) Ņemot vērā to, ka izvēlētajam scenārijam un tā pamatā esošajiem pieņēmumiem ir būtiska nozīme Savienības mēroga tīkla attīstības plānošanas procesā, Komisijai vajadzētu būt galvenajai lomai tā definēšanā. Tam būtu jāpalīdz racionalizēt ievadinformāciju un nodrošināt labāku atbilstību Savienības rīcībpolitikas mērķrādītājiem. Ir arī lietderīgi, ka Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu pamatā ir viens centrālais scenārijs ar iespējamu jutīguma analīzi attiecībā uz scenāriju ārējo apstākļu izmaiņu gadījumā, jo scenārija galvenais mērķis ir nodrošināt vienotu pamatu infrastruktūras nepilnību un kopīgu interešu kandidātprojektu un savstarpēju

interesu kandidātprojektu sniegto ieguvumu novērtēšanai. Centrālā scenārija pieaugošā nozīme prasa ciešu *ENTSO-E*, *ENNOH* un *ENTSO-G*, dalībvalstu un Aģentūras iesaisti, lai nodrošinātu, ka tiek sniegti relevanti dati un informācija un ka scenārijs ir saskaņots ar norisēm valstīs. Ieinteresēto personu atsaucēs grupai būtu jāturpina sniegt koordinētu ieinteresēto personu ieguldījumu un konsultācijas par scenāriju izstrādi.

- (54) Infrastruktūras vajadzību apzināšanas procesam plānoto infrastruktūras investīciju virzīšanā būtu jāieņem lielāka loma. Salīdzinājumā ar pašreizējo praksi procesam vajadzētu būt plašākam, un tajā būtu rūpīgāk jāapsver starpnozaru saiknes un nevalu risinājumi, lai skaidri noteiktu, kuri risinājumi vislabāk kalpo energosistēmai enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanā. Aģentūra būtu vairāk jāiesaista procesa satvara izveidē un verifikācijā, lai palielinātu atbalstu turpmākiem risinājumiem, kas vajadzīgi nepilnību novēršanai. Aģentūrai būtu jāizstrādā metodikas infrastruktūras vajadzību apzināšanas procesam, kas jāveic *ENTSO-E* un *ENNOH*, lai nodrošinātu, ka rezultāti ir pietiekami stabili un atbilst šajā regulā noteiktajiem principiem. *TEN-E* grupas lēmējstruktūras galīgajam vajadzību apzināšanas ziņojuma apstiprinājumam vajadzētu būt spēcīgam signālam projektu virzītājiem par to, kur ir vajadzīgi iespējamie projekti.
- (55) Padarot infrastruktūras vajadzību apzināšanas procesu visaptverošāku un detalizētāku, būtu iespējams plānotos projektus labāk saskaņot ar pārvades jaudas palielināšanas vajadzībām. Tam būtu arī jānodrošina pēcpārbaudes process, kura rezultātā tiktu apzināti jauni risinājumi, kas varētu apmierināt neapmierinātās vajadzības. PSO vajadzētu būt galvenajai struktūrai, kas ierosina iespējamus projektus nepilnību novēršanai, taču būtu jāapsver arī alternatīvi risinājumi no citām ieinteresētajām personām. Tāpēc vajadzību saskaņošanas procesam vajadzētu būt reģionālās sadarbības rezultātam, un sarunās būtu jāiesaista attiecīgās ieinteresētās personas. Komisijas galvenajai lomai šajā procesā būtu jāuzlabo reģionālā sadarbība un dalībvalstu, valsts regulatīvo iestāžu, projektu virzītāju un citu attiecīgo ieinteresēto personu iesaiste centienos nākt klajā ar vispiemērotākajiem projektiem neatkarīgi no tā, vai tie ir nevalu vai infrastruktūras risinājumi, lai apmierinātu jebkādas iespējamās neapmierinātās vajadzības. Komisijai vajadzētu būt tiesībām galējā gadījumā izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, lai novērstu nepietiekamu progresu pastāvošo nepilnību novēršanā. Būtu jānodrošina, ka atbalsttiesīgie projekti pēc iespējas drīzāk tiek iekļauti turpmākajos valsts attīstības plānos, Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā un Savienības sarakstā.
- (56) Ir vajadzīga energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīze, lai nodrošinātu, ka infrastruktūras plānošana atspoguļo integrētas un dekarbonizētas sistēmas mainīgās vajadzības; tajā konsekvēnti būtu jānovērtē visas attiecīgās izmaksas un ieguvumi nolūkā apzināt visefektīvākos risinājumus Savienības enerģētikas un klimata mērķu sasniegšanai. Nevalu risinājumiem, piemēram, dinamiskajai līniju un transformatoru caurlaidspējas noteikšanai, uzlabotām elektroenerģijas plūsmas kontroles sistēmām vai digitālo dvīņu platformām, vajadzētu būt lielākai nozīmei tīkla vajadzību apmierināšanā gan ekspluatācijas, gan paplašināšanas ziņā, un tāpēc arī šie risinājumi būtu jāiekļauj energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzē.
- (57) Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā būtu jāsniedz visaptverošs pārskats par plānotajiem infrastruktūras projektiem, kuriem ir pārrobežu ietekme Savienībā. Nevalu un elastības risinājumiem vajadzētu būt plāna neatņemamai daļai, lai tas sniegtu pilnīgu priekšstatu par nākotnes investīcijām, kas vajadzīgas elektroenerģijas un udeņraža tīklu optimālai darbībai. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš arī projektiem, kas uzlabo tīkla drošību un noturību.

- (58) Veicot savus uzdevumus pirms Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu pieņemšanas, *ENTSO-E*, *ENNOH*, Aģentūrai un Komisijai būtu jāīsteno plašs apspriešanās process, iesaistot visas attiecīgās ieinteresētās personas. Minēto ieinteresēto personu vidū vajadzētu būt Eiropas struktūrai elektroenerģijas sadales sistēmu operatoru sadarbībai Eiropas Savienībā, apvienībām, kas iesaistītas elektroenerģijas, gāzes un ūdeņraža tirgos, siltumapgādē un aukstumapgādē, oglekļa uztveršanā un uzglabāšanā un oglekļa uztveršanā un izmantošanā ieinteresētajām personām, neatkarīgiem agregatoriem, pieprasījumu reakcijas operatoriem, organizācijām, kas iesaistītas energoefektivitātes risinājumos, industriālajiem sektoriem, to vidū transporta, digitalizācijas un datu sektoriem, kā arī attiecīgā gadījumā enerģijas patērētāju apvienībām, Eiropas Zinātniskajai konsultatīvajai padomei klimata pārmaiņu jautājumos un pilsoniskās sabiedrības pārstāvjiem. Ieinteresēto personu atsauces grupa ir izrādījusies efektīvs ieinteresēto personu sadarbības forums, un būtu jāatbalsta tās turpmākais ieguldījums Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā. Apspriešanai vajadzētu būt atklātai un pārredzamai, un tā būtu jāorganizē savlaicīgi, lai, sagatavojot Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu galvenos posmus, piemēram, saistībā ar infrastruktūras nepilnību noteikšanu un izmaksu un ieguvumu analīzes metodiku projektu novērtēšanai, ieinteresētās personas varētu sniegt atsauksmes. *ENTSO-E* un *ENNOH* būtu pienācīgi jāņem vērā apspriešanās laikā no ieinteresētajām personām saņemtais ieguldījums un jāpaskaidro, kā tie ir ņēmuši vērā minēto ieguldījumu, iesniedzot galīgos priekšlikumus.
- (59) Energoinfrastruktūras plānošanā būtu pienācīgi jāatspoguļo nozaru sasaiste un enerģijas nesēju savstarpējās saiknes. Scenāriju izstrāde, infrastruktūras vajadzību apzināšanas process un izmaksu un ieguvumu analīzes metodika būtu jābalsta uz integrētu, ilgtermiņa un optimizētu “vienas energosistēmas” pieeju un modelēšanu, kurā izmanto kopīgus pieņēmumus un konsekventas metodikas. Infrastruktūras plānošanas lielākai koordinācijai starp nozarēm būtu jāpalīdz noteikt prioritātes un optimālāk ieviest jaunus infrastruktūras risinājumus.
- (60) Tas, cik svarīgi ir nodrošināt, ka tikai infrastruktūras projekti, kuriem nav pamatotu alternatīvu risinājumu, var saņemt kopīgu interešu projekta vai savstarpēju interešu projekta statusu, nozīmē arī to, ka energoinfrastruktūras plānošanā un reģionālo grupu darbā, veidojot ierosināto projektu reģionālos sarakstus, būtu jāņem vērā princips “energoefektivitāte pirmajā vietā”. Saskaņā ar principu “energoefektivitāte pirmajā vietā” būtu jāapsver visas relevantās alternatīvas jaunai infrastruktūrai, lai apmierinātu nākotnes infrastruktūras vajadzības. Īpaša uzmanība būtu jāpievērš nevadu vai digitāliem risinājumiem, pieprasījumu reakcijas vai nefosilas elastības izmantošanai, kas varētu uzlabot tīklu vispārējo efektivitāti. Šajā nolūkā sistēmu operatoriem, novērtējot sistēmas paplašināšanas projektus, šie risinājumi būtu jāapsver prioritārā kārtā. Būtu jāstimulē arī tīklu izmaksefektīva izmantošana, it īpaši tīkla maksās un atbalsta shēmās izmantojot atrašanās vietas un lietošanas laika cenu signālus.
- (61) Lai sasniegtu Savienības 2050. gada klimatneitralitātes mērķi, Savienībai ir ievērojami jākāpina atjaunīgās elektroenerģijas ražošana. Investīcijas atkrastes atjaunīgajā enerģijā būtu jāpalielina, lai sasniegtu vismaz 350 GW atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas jaudas, kas uzstādīta saskaņā ar kumulatīvajiem nesaistošajiem reģionālajiem dalībvalstu atkrastes atjaunīgās enerģijas mērķiem, kuri atjaunināti 2024. gada decembrī un atbalstīti Komisijas 2023. gada 24. oktobra paziņojumā “ES

mērķu sasniegšana atkrastes atjaunīgās enerģijas nozarē”³⁰. Pirmie atkrastes tīkla attīstības plāni (ATAP), ko *ENTSO-E* publicēja 2024. gada janvārī, bija svarīgs solis uz priekšu, atkrastes tīklu plānošanā nostiprinot dalībvalstu atkrastes reģionālo ieceru vērienu. Tam būtu jāpalīdz apzināt pārrobežu atkrastes atjaunīgās enerģijas projektus, to vidū hibrīdprojektus un pārrobežu radiālos projektus, lai nodrošinātu optimizētu un izmaksefektīvu atkrastes tīklu attīstību jūras baseina līmenī. ATAP iekļautā stratēģiskā ilgtermiņa loģika būtu jāattiecinā arī uz sauszemes elektrotīkliem, kā arī ūdeņraža tīkliem.

- (62) Atjaunīgās enerģijas prioritāro atkrastes energotīklu koridoru ieguvumu un izmaksu novērtējumam būtu jāpalīdz dalībvalstīm veikt provizorisku izmaksu dalīšanas analīzi prioritāro atkrastes tīklu koridoru līmenī, lai pamatotu turpmākās kopīgās politiskās saistības attiecībā uz pārrobežu atkrastes energotīklu projektiem. Novērtējumā par atjaunīgās enerģijas prioritāro atkrastes energotīklu koridoru ieguvumiem un izmaksām būtu jāņem vērā Komisijas 2024. gada 27. jūnija norādījumi par kopdarbīgu investīciju satvaram atkrastes projektiem, un Komisija tos var atjaunināt, iesaistot dalībvalstis, attiecīgos PSO, Aģentūru un valstu regulatīvās iestādes, ja tas tiek uzskatīts par būtisku.
- (63) Izmaksas par kopīgu interešu projektu izstrādi, būvniecību, ekspluatāciju un uzturēšanu parasti būtu jāsedz infrastruktūras izmantotājiem. Izmaksu sadalījumā būtu jānodrošina, ka netiek uzlikts pārmērīgs slogs tiešajiem izmantotājiem, it īpaši gadījumā, kad tas var novest pie enerģētiskās nabadzības. Uz kopīgu interešu projektiem būtu jāattiecinā izmaksu pārrobežu dalīšana, ja tirgus pieprasījuma novērtējums vai novērtējums par sagaidāmo ietekmi uz tarifiem rāda, ka izmaksas nevarēs atgūt no infrastruktūras izmantotāju maksājumiem.
- (64) Aizvien ciešāk savienotā iekšējā enerģijas tirgū ir nepieciešami skaidri un pārredzami noteikumi par izmaksu pārrobežu dalīšanu, kuri paātrinātu investīcijas pārrobežu infrastruktūrā un projektos ar pārrobežu ietekmi. Pārrobežu energoinfrastruktūrai kļūstot integrētākai, vairāk projektu sniedz ieguvumus ārpus teritorijām, kurās tie tiek būvēti. Tāpēc taisnīga un pārredzama izmaksu sadale ir būtiska, lai izvairītos no nesamērīga sloga vietējiem patērētājiem. Diskusija par piemērotiem izmaksu dalīšanas mehānismiem būtu jābalsta uz infrastruktūras projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, ko veic, pamatojoties uz saskaņotu metodiku energosistēmas mēroga analīzei, izmantojot centrālo scenāriju un jebkādu jutības analīzi, kas noteikti to Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānu vajadzībām, kuri sagatavoti saskaņā ar Regulām (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789, kas ļauj rūpīgi analizēt kopīgo interešu projekta vai savstarpēju interešu projekta ieguldījumu Savienības enerģētikas rīcībpolitikās dekarbonizācijas, tirgus integrācijas, konkurences, ilgtspējas un piegādes drošības jomā. Lai nodrošinātu, ka projektu var īstenot un tā ieguvumi tiek sasniegti, sarunās par izmaksu dalīšanu būtu jāpiedalās dalībvalstīm un valsts regulatīvajām iestādēm, kurās atrodas vismaz 10 % no projekta ieguvumiem. Turklāt izmaksu pārrobežu dalījuma nolīgumos būtu jāapsver *ex post* pasākumi, kuri nodrošinātu neuzņemošo valstu taisnīgu un samērīgu līdzdalību, ar nosacījumu, ka šādi pielāgojumi ir skaidri definēti un strukturēti tā, lai aizsargātu investīciju noteiktību.

³⁰ Komisijas 2023. gada 24. oktobra paziņojums Eiropas Parlamentam, Padomei, Eiropas Ekonomikas un sociālo lietu komitejai un Reģionu komitejai “ES mērķu sasniegšana atkrastes atjaunīgās enerģijas nozarē” (COM(2023) 668 final).

- (65) Ir būtiski kopīgu interešu projektu izstrādei nodrošināt stabilu finansēšanas satvaru, vienlaikus līdz minimumam samazinot vajadzību pēc finansiāla atbalsta, un tajā pašā laikā jānodrošina ieinteresētie investori, izmantojot atbilstošus stimulus un finanšu mehānismus. Lemjot par izmaksu pārrobežu sadali, valsts regulatīvajām iestādēm būtu pāri robežām jāsadala visas efektīvi radušās investīciju izmaksas, attiecīgā gadījumā ņemot vērā savas valsts pieejas un metodiku līdzīgai infrastruktūrai, un jāiekļauj tās valstu tarīfos. Pēc tam attiecīgā gadījumā valsts regulatīvajām iestādēm būtu jānosaka, vai to ietekme uz valsts tarīfiem varētu radīt nesamērīgu slogu patērētājiem attiecīgajās dalībvalstīs. Valsts regulatīvajām iestādēm būtu jāņem vērā faktiskās vai aplēstās maksas un ieņēmumi un tādējādi jāizvairās no projektiem piešķirtā atbalsta dublēšanas. Minētās maksas un ieņēmumi būtu jāņem vērā tikai tiktāl, ciktāl tie attiecināmi uz projektiem un ir paredzēti attiecīgo izmaksu segšanai.
- (66) Lai veicinātu sarunas par izmaksu dalīšanu starp attiecīgajām dalībvalstīm un trešām valstīm, būtu jāparedz, ka kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus ir iespējams apvienot. Dodot dalībvalstu grupām iespēju projektu kopumu uzskatīt par savstarpēji izdevīgu, sarunās var veicināt abpusēji izdevīgus risinājumus, samazināt riskus un darījumu izmaksas un palielināt īstenošanas iespējamību. Papildu atbalsts Savienības līmenī, piemēram, izmantojot Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, vai reģionālā līmenī, izmantojot pārslodzes ieņēmumus, varētu vēl vairāk atvieglot šādu nolīgumu slēgšanu un veicināt prioritārās infrastruktūras savlaicīgu nodrošināšanu.
- (67) Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punktā ir noteikti trīs prioritārie mērķi to ieņēmumu izmantošanai, kas gūti no starpzonu jaudas piešķiršanas, proti: a) piešķirtās jaudas faktiskās pieejamības nodrošināšana, arī garantēšanas kompensācija; b) starpzonu jaudas uzturēšana vai palielināšana, optimizējot esošos starpsavienotājus vai sedzot izmaksas, kas izriet no investīcijām tīklā, kuras ir būtiskas starpsavienotāju pārslodzes mazināšanai; c) kompensāciju izmaksāšana atkrastes atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas staciju operatoriem attiecīgajā apakšpunktā izklāstītajos apstākļos. PSO būtu jānodrošina, ka tiek sasniegti visi trīs prioritārie mērķi, tostarp b) apakšpunktā minētais mērķis. Lai atvieglotu tādu kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu finansēšanu, kas samazina starpsavienotāju pārslodzi, un lai nodrošinātu paredzamību un pārredzamību sarunās par izmaksu pārrobežu dalījuma lēmumiem saskaņā ar šīs regulas 16. pantu, ir lietderīgi prasīt, lai PSO šādām investīcijām rezervē zināmu daļu pārslodzes ieņēmumu. Minētā prasība neskar PSO atbildību lemt par finansēšanas prioritātēm regulatīvo iestāžu uzraudzībā un saskaņā ar metodiku, kas apstiprināta, ievērojot Regulas (ES) 2019/943 19. panta 4. punktu. Minētā prasība nebūtu jāpiemēro, ja var pierādīt, ka nav vajadzības būvēt papildu pārrobežu jaudu pie attiecīgās dalībvalsts robežām.
- (68) Ja dalībvalstī nav PSO, atsauces uz PSO visā šajā regulā būtu *mutatis mutandis* jāpiemēro sadales sistēmas operatoriem (SSO).
- (69) Iekšējam enerģijas tirgum veltītie tiesību akti paredz, ka tīklu piekļuves tarīfi ir tādi, kas dod pietiekamu investīciju stimulu. Tomēr vairāki kopīgu interešu projektu tipi varētu radīt eksternalitātes, ko, iespējams, nevarētu pilnībā aptvert un atgūt ar parasto tarīfu sistēmu. Piemērojot tiesību aktus par iekšējo enerģijas tirgu, valsts regulatīvajām iestādēm būtu jānodrošina stabils un paredzams regulatīvais un finansiālais satvars ar stimuliem realizēt kopīgu interešu projektus, tostarp ilgtermiņa stimuliem, kas ir samērīgi ar konkrētā projekta riska līmeni. Minētais satvars jo īpaši būtu jāpiemēro pārrobežu projektiem, inovatīvām elektroenerģijas pārvades tehnoloģijām, kas dod iespēju plašā mērogā integrēt atjaunīgo enerģiju, izklīdētus energoresursus vai

pieprasījumu reakciju savstarpēji savienotos tīklos, un energotehnoloģiju un digitalizācijas projektiem, kas varētu būt pakļauti lielākam riskam nekā līdzīgi projekti, kuri atrodas vienā dalībvalstī, vai kas sola lielākus ieguvumus Savienībai. Turklāt arī projektiem ar lieliem darbības izdevumiem būtu jānodod iespējas piekļūt piemērotiem investīciju stimuliem. Atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīkli, kas pilda gan elektroenerģijas starpsavienotāja funkciju, gan savieno atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas projektus, varētu jo īpaši būt pakļauti lielākam riskam nekā līdzīgi sauszemes infrastruktūras projekti, jo tie ir cieši saistīti ar ražošanas aktīviem, kas rada regulatīvos riskus, finansēšanas riskus, piemēram, vajadzību veikt apstieidzošas investīcijas, tirgus riskus un riskus, kas saistīti ar jaunu inovatīvu tehnoloģiju izmantošanu.

- (70) Regula (ES) 2022/869 ir pierādījusi pievienoto vērtību, ko rada privātā finansējuma piesaistīšana ar apjomīgu Savienības finansiālo palīdzību, kas ļauj īstenot Savienības nozīmes projektus. Ņemot vērā ekonomikas un finanšu situāciju un budžeta ierobežojumus, daudzgadu finanšu shēmā būtu jāturpina sniegt mērķorientētu atbalstu, arī lai samazinātu projektu risku un piesaistītu privātas investīcijas un pēc iespējas palielinātu publiskā finansējuma ietekmi un tā ieguvumus Savienības iedzīvotājiem un piesaistītu jaunus investorus šīs regulas I pielikumā noteiktajiem energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām, vienlaikus nodrošinot, ka Savienības budžeta ieguldījums ir pēc iespējas mazāks.
- (71) Lai nodrošinātu, ka kopīgu interešu projektiem, kuri pašreiz spēkā esošajā regulatīvajā satvarā un tirgus apstākļos nav dzīvotspējīgi, var sniegt īpaši pielāgotu atbalstu, šādiem kopīgu interešu projektiem vajadzētu būt tiesīgiem dotāciju vai inovatīvu finanšu instrumentu veidā saņemt Savienības finansiālo palīdzību pētījumiem un dažos gadījumos darbiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) 2021/1153³¹. Ir svarīgi izvairīties no konkurences izkropļojumiem, jo īpaši starp projektiem, kas nodrošina viena un tā paša Savienības prioritārā koridora izveidi. Šādai finansiālai palīdzībai būtu jānodrošina vajadzīgā sinerģija ar citiem Savienības fondiem, kas pieejami viedo enerģijas sadales tīklu finansēšanai, un ar Savienības atjaunīgās enerģijas finansēšanas mehānismu, kas noteikts saskaņā ar Komisijas Īstenošanas regulu (ES) 2020/1294³².
- (72) Investīcijām kopīgu interešu projektos būtu jāpiemēro trīspakāpju prioritāra secība. Pirmkārt, investīcijas prioritāri būtu jāveic tirgum. Otrkārt, ja tirgus dalībnieki investīcijas neveic, būtu jāizskata regulatīvie risinājumi, vajadzības gadījumā jāpielāgo attiecīgais regulējums un jānodrošina attiecīgā regulējuma pareiza piemērošana. Treškārt, ja ar pirmajiem diviem posmiem nepietiek, lai nodrošinātu vajadzīgās investīcijas kopīgu interešu projektos, būtu jāvar piešķirt Savienības finansiālo palīdzību, ja kopīgu interešu projekts atbilst spēkā esošajiem attiecināmības kritērijiem.
- (73) Kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem nevajadzētu būt tiesīgiem pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību, ja projektu virzītāji, operatori vai investori ir kādā no izslēgšanas situācijām, kas minētas Eiropas Parlamenta un

³¹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2021/1153 (2021. gada 7. jūlijs), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu un atceļ Regulas (ES) Nr. 1316/2013 un (ES) Nr. 283/2014 (OV L 249, 14.7.2021., 38. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2021/1153/oj>).

³² Komisijas Īstenošanas regula (ES) 2020/1294 (2020. gada 15. septembris) par Savienības atjaunojamās enerģijas finansēšanas mehānismu (OV L 303, 17.9.2020., 1. lpp., http://data.europa.eu/eli/reg_impl/2020/1294/oj).

Padomes Regulas (ES, Euratom) 2024/2509³³ 138. pantā, piemēram, gadījumos, kad attiecīgā persona vai subjekts ir notiesāts par krāpšanu, korupciju vai rīcību, kas saistīta ar noziedzīgu organizāciju. Vajadzētu būt iespējai kopīgu interešu projektu no Savienības saraksta svītrot, ja projekts minētajā sarakstā iekļauts, balstoties uz nepareizu informāciju, kas bija noteicošais iekļaušanas faktors, vai projekts neatbilst Savienības tiesību aktiem. Attiecībā uz kopīgu interešu projektu, kas tiek īstenots dalībvalstīs, kuras gūst labumu no šajā regulā paredzētās atkāpes, minētajām dalībvalstīm, atbalstot jebkādus pieteikumus uz finansējumu saskaņā ar Regulu (ES) 2022/869 šādiem projektiem, būtu jānodrošina, ka minētie projekti negūst tiešu vai netiešu labumu personām vai subjektiem, kas atrodas kādā no izslēgšanas situācijām, kā minēts Regulas (ES, Euratom) 2024/2509 138. pantā.

- (74) Dotācijām par darbiem, kas saistīti ar savstarpēju interešu projektiem, vajadzētu būt pieejamām ar tādiem pašiem nosacījumiem kā kopīgu interešu projektiem, ja tās palīdz sasniegt Savienības vispārējos enerģētikas un klimata politikas mērķus un ja trešās valsts dekarbonizācijas mērķi atbilst Parīzes nolīgumam.
- (75) Savienībai būtu jāveicina enerģētikas projekti mazāk attīstītos, mazāk savienotos, perifēros, tālākos vai izolētos reģionos, lai nodrošinātu tiem piekļuvi Eiropas enerģētikas tīkliem nolūkā paātrināt dekarbonizācijas procesu un samazināt atkarību no fosilajām degvielām.
- (76) Saskaņā ar Eiropadomes 2011. gada 4. februāra secinājumiem, ka pēc 2015. gada nevienai dalībvalstij vairs nevajadzētu būt izolētai no Eiropas gāzes un elektroenerģijas tīkliem vai piedzīvot, ka tās energoapgādes drošība ir apdraudēta piemērotu savienojumu trūkuma dēļ, šīs regulas mērķis ir nodrošināt piekļuvi Eiropas energotīkliem, izbeidzot Kipras un Maltas enerģētisko izolētību, jo šīs dalībvalstis joprojām nav savienotas ar Eiropas gāzes tīklu. Minētais mērķis būtu jāsasniegts, ļaujot projektiem, kas tiek izstrādāti vai plānoti un kam saskaņā ar Regulu (ES) 2022/869 piešķirts kopīgu interešu projekta statuss, saglabāt savu statusu līdz brīdim, kad Kipra un Malta būs savienotas ar Eiropas gāzes tīklu, vai līdz 2029. gada 31. decembrim (atkarībā no tā, kas pienāks ātrāk). Minētie projekti ne tikai sekmētu atjaunīgās enerģijas tirgus attīstību, energosistēmas elastību un noturību un energoapgādes drošību, bet arī nodrošinātu piekļuvi nākotnes enerģijas tirgiem, tostarp ūdeņradim, un palīdzētu sasniegt Savienības vispārējos enerģētikas un klimata rīcībpolitikas mērķus.
- (77) Lai panāktu saskaņā ar šo regulu ierosināto izmaiņu saskaņotību ar Savienības elektroenerģijas, gāzu un ūdeņraža tirgu regulējumu, tiek ierosināti attiecīgi grozījumi Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES) 2019/942³⁴ 3. un 11. pantā, Regulas (ES) 2019/943 48. pantā un Regulas (ES) 2024/1789 60. un 61. pantā. Minētie grozījumi attiecas uz centrālā scenārija izmantošanu Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, nevadū risinājumu un citu sistēmas paplašināšanas alternatīvu apsvēršanu un plānu laika tvēruma precizēšanu. Tāpēc minētās regulas būtu attiecīgi jāgroza.

³³ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES, Euratom) 2024/2509 (2024. gada 23. septembris) par finanšu noteikumiem, ko piemēro Savienības vispārējam budžetam (OV L 2024/2509, 26.9.2024., <http://data.europa.eu/eli/reg/2024/2509/oj>).

³⁴ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) 2019/942 (2019. gada 5. jūnijs), ar ko izveido Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūru (OV L 158, 14.6.2019., 22. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2019/942/oj>).

- (78) Lai nodrošinātu Savienībai svarīgu energoinfrastruktūras projektu savlaicīgu izstrādi, Savienības trešajam kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu sarakstam būtu jāpaliek spēkā, līdz stājas spēkā pirmais Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts, kas izveidots, ievērojot šo regulu. Turklāt, lai varētu izstrādāt, uzraudzīt un finansēt Savienības trešajā sarakstā iekļautos kopīgu interešu projektus saskaņā ar Regulu (ES) 2022/869, dažiem Regulas (ES) 2022/869 noteikumiem būtu jāpaliek spēkā un tiem vajadzētu palikt spēkā līdz brīdim, kad stājas spēkā pirmais Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts, kas izveidots, ievērojot šo regulu.
- (79) Lai nodrošinātu, ka Savienības sarakstā iekļauti tikai tie projekti, kas visvairāk veicina šīs regulas I pielikumā noteikto stratēģisko energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu īstenošanu, būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma 290. pantu, lai grozītu šīs regulas pielikumus nolūkā izveidot un pārskatīt Savienības sarakstu, vienlaikus ievērojot dalībvalstu tiesības apstiprināt Savienības sarakstā esošos ar to teritorijām saistītos projektus.
- (80) Būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma 290. pantu, lai izstrādātu centrālo scenāriju, kas ir pamats Savienības līmeņa tīkla plānošanai.
- (81) Būtu jādeleģē Komisijai pilnvaras pieņemt aktus saskaņā ar Līguma 290. pantu, lai precizētu nosacījumus, saskaņā ar kuriem PSO var izmantot pārslodzes ieņēmumus, un nosacījumus, saskaņā ar kuriem Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punkta b) apakšpunkta mērķis tiek uzskatīts par pienācīgi sasniegtu.
- (82) Ir īpaši būtiski, lai Komisija, veicot sagatavošanas darbus, rīkotu piemērotas apspriešanās, tostarp ekspertu līmenī, un lai minētās apspriešanās tiktu rīkotas saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu³⁵. Jo īpaši, lai deleģēto aktu sagatavošanā nodrošinātu vienādu dalību, Eiropas Parlaments un Padome visus dokumentus saņem vienlaicīgi ar dalībvalstu ekspertiem, un minēto iestāžu ekspertiem ir sistemātiska piekļuve Komisijas ekspertu grupu sanāksmēm, kurās notiek deleģēto aktu sagatavošana.
- (83) Diskusijām grupās ir būtiska nozīme, lai Komisija varētu pieņemt deleģētos aktus, ar kuriem izveido Savienības sarakstu. Tāpēc, ciktāl tas ir iespējams, ir lietderīgi, ka Eiropas Parlaments un Padome tiek informēti par grupu sanāksmju rezultātiem un var uz tām nosūtīt ekspertus saskaņā ar 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumu par labāku likumdošanas procesu. Ņemot vērā nepieciešamību nodrošināt šīs regulas mērķu sasniegšanu un ievērojot līdz šim Savienības sarakstos esošo projektu skaitu, projektu kopskaitam šajā sarakstā arī turpmāk būtu jāpaliek pārvaldāmam, un tādēļ tam nevajadzētu būtiski pārsniegt skaitli 220.
- (84) Tāpēc Regulas (ES) 2019/942, (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 būtu attiecīgi jāgroza un Regula (ES) 2022/869 būtu jāatceļ.
- (85) Ņemot vērā to, ka šīs regulas mērķus, proti, Eiropas energotīklu attīstību un sadarbību un pieslēgumus šādiem tīkliem, kas palīdz nodrošināt klimata pārmaiņu mīkstināšanu, jo īpaši izvirzīto Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītāju un tās klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu vēlākais līdz 2050. gadam, un nodrošināt starpsavienojumus, enerģētisko drošību, tirgus un sistēmas integrāciju, konkurenci, kas

³⁵ Iestāžu nolīgums starp Eiropas Parlamentu, Eiropas Savienības Padomi un Eiropas Komisiju par labāku likumdošanas procesu (OV L 123, 12.5.2016., 1. lpp., ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_interinst/2016/512/oj).

nāk par labu visām dalībvalstīm, un pieejamas enerģijas cenas, nevar pietiekami labi sasniegt atsevišķās dalībvalstīs, bet ierosinātās rīcības mēroga un iedarbības dēļ tos var labāk sasniegt Savienības līmenī, Savienība var pieņemt pasākumus saskaņā ar Līguma par Eiropas Savienību 5. pantā noteikto subsidiaritātes principu. Saskaņā ar minētajā pantā noteikto proporcionalitātes principu šajā regulā paredz vienīgi tos pasākumus, kas ir vajadzīgi minēto mērķu sasniegšanai,

IR PIEŅĒMUŠI ŠO REGULU.

I NODAĻA

Vispārīgi noteikumi

1. pants

Priekšmets un darbības joma

1. Ar šo regulu nosaka pamatnostādnes I pielikumā noteikto to Eiropas energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu savlaicīgai attīstībai un sadarbībai (energoinfrastruktūras prioritārie koridori un jomas), kas palīdz mīkstināt klimata pārmaiņas, jo īpaši sasniegt Savienības izvirzītos klimata un enerģētikas mērķrādītājus un tās klimatneitralitātes mērķi vēlākais līdz 2050. gadam, kā arī nodrošināt starpsavienojumus, enerģētisko drošību, tirgus un sistēmu integrāciju, konkurenci, kas nāk par labu visām dalībvalstīm, un pieejamas enerģijas cenas.
2. Šī regula jo īpaši:
 - (a) paredz apzināt Savienības sarakstā esošus kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus;
 - (b) sekmē Savienības sarakstā esošu projektu savlaicīgu īstenošanu, racionalizējot, ciešāk koordinējot un paātrinot atļauju piešķiršanas procesus un uzlabojot pārredzamību un sabiedrības līdzdalību;
 - (c) paredz noteikumus izmaksu pārrobežu dalīšanai un ar risku saistītiem stimuliem attiecībā uz Savienības sarakstā esošiem projektiem;
 - (d) paredz nosacījumus, ar kādiem Savienības sarakstā esoši projekti ir tiesīgi pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību.

2. pants

Definīcijas

Papildus definīcijām Regulās (ES) 2018/1999, (ES) 2019/942, (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvā (ES) 2018/2001³⁶, kā

³⁶ Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīva (ES) 2018/2001 (2018. gada 11. decembris) par no atjaunojamajiem energoresursiem iegūtas enerģijas izmantošanas veicināšanu (OV L 328, 21.12.2018., 82. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/dir/2018/2001/oj>).

arī Direktīvās (ES) 2019/944 un (ES) 2024/1788, šajā regulā piemēro šādas definīcijas:

- (1) “energoinfrastruktūra” ir jebkāds materiāls aprīkojums vai komplekss, kas ietilpst kādā no II pielikumā noteiktajām energoinfrastruktūras kategorijām un atrodas Savienībā vai savieno Savienību ar trešām valstīm;
- (2) “energoinfrastruktūras nepietiekamība” ir fizisko plūsmu ierobežojums energosistēmā, ko rada nepietiekama pārvades jauda un kas cita starpā ietver infrastruktūras trūkumu;
- (3) “visaptverošs lēmums” ir projekta virzītājiem rakstveida vai elektroniskā formā pieejams saistošs dokuments, kuru veido vai kurā ietilpst lēmums vai lēmumi, ko pieņēmusi dalībvalsts iestāde vai iestādes, kuras nav tiesu iestādes, un kurā noteikts, vai projekta virzītājam ir piešķirta vai atteikta atļauja būvēt energoinfrastruktūru kopīgu interešu projekta vai savstarpēju interešu projekta realizēšanai, paredzot iespēju sākt vai iepirkt un sākt nepieciešamos būvdarbus (posms “gatavs būvniecībai”), neskarot lēmumus, kuri administratīvā kārtā pieņemti pārsūdzības procedūrā;
- (4) “projekts” ir viena vai vairākas līnijas, cauruļvadi, kompleksi, aprīkojums vai iekārtas, kas ietilpst kādā no II pielikumā noteiktajām energoinfrastruktūras kategorijām;
- (5) “kopīgu interešu projekts” ir projekts, kas nepieciešams, lai īstenotu I pielikumā noteiktos energoinfrastruktūras prioritāros koridorus un jomas, un ir iekļauts Savienības sarakstā;
- (6) “savstarpēju interešu projekts” ir projekts, ko Savienība veicina sadarbībā ar trešo valsti un ko atbalsta tieši skarto valstu valdības, kas veicina Savienības 2050. gada klimatneitralitātes mērķa sasniegšanu, kas ir iekļauts Savienības sarakstā un ietilpst kādā no II pielikuma 1. punkta a), d) vai h) apakšpunktā noteiktajām elektroenerģijas infrastruktūras kategorijām un kas Savienības elektrosistēmu savieno ar trešās valsts elektrotīklu vai ietilpst kādā no II pielikuma 2. punktā noteiktajām ūdeņraža infrastruktūras kategorijām vai kādā no minētā pielikuma 4. punkta a) vai c) apakšpunktā noteiktajām CO₂ infrastruktūras kategorijām;
- (7) “konkurējoši projekti” ir projekti, kas pilnīgi vai daļēji pievēršas vienai apzinātajai infrastruktūras vajadzībai;
- (8) “projekta virzītājs” ir viens no šiem:
 - (a) pārvades sistēmas operators (PSO), sadales sistēmas operators (SSO), ūdeņraža tīkla operators (ŪTO) vai cits operators vai investors, kas realizē Savienības sarakstā esošu projektu;
 - (b) ja ir vairāk nekā viens šāds PSO, SSO, ŪTO, cits operators vai investors vai to grupa – struktūra, kura ir juridiska persona saskaņā ar piemērojamiem valsts tiesību aktiem, kura izraudzīta ar līgumisku vienošanos starp tiem un kurai ir spēja uzņemties juridiskas un finansiālas saistības līgumiskās vienošanās pušu vārdā;
- (9) “viedais elektrotīkls” ir elektrotīkls – arī salās, kam nav starpsavienojumu vai kas nav pietiekami savienotas ar Eiropas enerģētikas tīkliem, – kurš dara iespējamu visu ar to savienoto lietotāju – ieskaitot ražotājus, patērētājus un ražojošos patērētājus – paradumu un darbību izmaksefektīvu integrāciju un

aktīvu kontroli nolūkā nodrošināt ekonomiski efektīvu un ilgtspējīgu elektroenerģijas sistēmu ar zemu zudumu līmeni un augstu atjaunīgo energoresursu integrācijas līmeni, energoapgādes drošības līmeni un drošuma līmeni un kurā tīkla operators var digitāli uzraudzīt tam pieslēgto lietotāju darbības, un informācijas un komunikācijas tehnoloģijas saziņai ar saistītajiem tīklu operatoriem, ražotājiem, enerģijas uzkrāšanas kompleksiem un patērētājiem vai ražojošiem patērētājiem nolūkā nodrošināt elektroenerģijas pārvadi un sadali ilgtspējīgi, izmaksefektīvi un droši;

- (10) “valsts regulatīvā iestāde” ir valsts regulatīvā iestāde, kas norīkota saskaņā ar Direktīvas (ES) 2024/1788 76. panta 1. punktu, vai regulatīvā iestāde valsts līmenī, kas norīkota saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 57. pantu;
- (11) “relevantā valsts regulatīvā iestāde” ir valsts regulatīvā iestāde projektu uzņēmējās dalībvalstīs un dalībvalstīs, kurās projektam ir būtiska pozitīva ietekme;
- (12) “attiecīgā iestāde” ir iestāde, kas saskaņā ar valsts tiesību aktiem ir kompetenta izdot dažādas atļaujas un pilnvarojumus, kas saistīti ar tādu nekustamo aktīvu plānošanu, projektēšanu un būvniecību, kuri vajadzīgi kopīgu interešu projekta vai savstarpēju interešu projekta pabeigšanai, ietverot pašu energoinfrastruktūru, un iestāde, kas ir kompetenta izdot atļaujas un pilnvarojumus, kas saistīti ar projekta pabeigšanai nepieciešamajiem darbiem;
- (13) “darbi” ir komponentu, sistēmu un pakalpojumu, arī programmatūras, iegāde, piegāde un izvēršana, ar projektu saistīto izstrādes, pārprofilēšanas, būvniecības un uzstādīšanas darbību veikšana, iekārtu pieņemšana un projekta sākšana;
- (14) “pētījumi” ir darbības, kas nepieciešamas, lai sagatavotu projekta īstenošanu, piemēram, sagatavošanās, priekšizpēti, izvērtējuma, testēšanas un validācijas pētījumi, ietverot programmatūru, un citi tehniskā atbalsta pasākumi, arī priekšdarbi ar mērķi definēt un izstrādāt projektu un pieņemt lēmumu par tā finansēšanu, piemēram, attiecīgo objektu izpēti darbi un finansējuma paketes sagatavošana;
- (15) “nodošana ekspluatācijā” ir projekta darbības sākšanas process pēc tā būvniecības pabeigšanas;
- (16) “specializēti udeņraža aktīvi” ir udeņraža infrastruktūra, kurā bez vajadzības veikt papildu pielāgošanas darbus var izmantot tikai tīru udeņradi vai transportēt tīru udeņradi, arī cauruļvadu tīkli vai uzglabāšanas kompleksi, kas ir jaunbūvēti aktīvi, pārprofilēti dabasgāzes aktīvi vai abu veidu aktīvi;
- (17) “pārprofilēšana” ir esošas dabasgāzes infrastruktūras tehniska modernizācija vai modificēšana, lai nodrošinātu, ka tā ir paredzēta tikai udeņraža izmantošanai;
- (18) “klimatadaptācija” ir process, kas nodrošina, ka ar klimatiskās neizsargātības un riska novērtējumu, tostarp ar attiecīgiem adaptācijas pasākumiem, tiek panākta energoinfrastruktūras noturība pret klimata pārmaiņu iespējamo negatīvo ietekmi;
- (19) “nevadu risinājumi” ir investīcijas elektroenerģijas energoinfrastruktūrā, kas var palielināt pieejamo tīkla jaudu vai uzlabot tīkla darbības efektivitāti, izvēršot tīklu uzlabojošas tehnoloģijas, arī digitālus risinājumus.

II NODAĻA

Kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti

3. pants

Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts

1. Izveido reģionālas grupas (“grupas”) saskaņā ar III pielikuma 1. iedaļā izklāstīto procesu. Katras grupas dalības pamatā ir katrs prioritārais koridors un joma un to attiecīgais ģeogrāfiskais aptvērums, kas noteikts I pielikumā. Grupas vajadzības gadījumā var apvienoties vai tikties dažādos sastāvos. Visu grupu starpreģionālo sanāksmju sastāva pamatā ir *TEN-E* grupa. Lēmumu pieņemšanas pilnvaras grupās ir tikai dalībvalstīm un Komisijai (abas kopā sauktas par “lēmējstruktūru”), un tās lēmumu pieņemšanā balstās uz konsensu.
2. *TEN-E* grupa pieņem reglamentu, ņemot vērā III pielikumā izklāstītos noteikumus. Šis reglaments attiecas uz visām grupām.
3. Katras grupas lēmējstruktūra pieņem projektu reģionālo sarakstu, kas sagatavots saskaņā ar III pielikuma 2. punktā izklāstīto procesu, katra projekta ieguldījumu I pielikumā noteikto energoinfrastruktūras prioritāro koridoru un jomu īstenošanā un to atbilstību 4. pantā noteiktajiem kritērijiem.

Ja grupas lēmējstruktūra izveido savu reģionālo sarakstu:

- (a) katram atsevišķam projekta priekšlikumam ir vajadzīgs to valstu apstiprinājums, uz kuru teritoriju šis projekts attiecas; ja dalībvalsts nesniedz apstiprinājumu, tā lēmējstruktūrai norāda pamatotus iemeslus;
 - (b) tā ņem vērā Komisijas ieteikumu ar mērķi nodrošināt, ka Savienības sarakstā esošu projektu kopējais skaits ir pārvaldāms.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 23. pantu, lai šo regulu papildinātu, nosakot Savienības sarakstu, ņemot vērā Līguma 172. panta otro daļu.

Savienības sarakstu izveido ik pēc diviem gadiem, pamatojoties uz reģionālajiem sarakstiem, ko pieņēmušas grupu lēmējstruktūras, kuras izveidotas saskaņā ar III pielikuma 1. iedaļas 1. punktu, ievērojot procedūru, kas noteikta šā panta 3. punktā.

Deleģēto aktu, ar ko saskaņā ar šo regulu izveido pirmo Savienības sarakstu, Komisija pieņem līdz 2029. gada 30. novembrim.

Ja deleģētais akts, ko Komisija pieņēmusi saskaņā ar šo punktu, nevar stāties spēkā saskaņā ar 23. panta 6. punktu pausta Eiropas Parlamenta vai Padomes iebilduma dēļ, Komisija nekavējoties sasauca grupas, lai izstrādātu jaunus reģionālos sarakstus, ņemot vērā iebilduma iemeslus. Komisija pēc iespējas drīz pieņem jaunu deleģēto aktu, ar ko izveido Savienības sarakstu.

5. Kad Komisija, apvienojot 3. punktā minētos reģionālos sarakstus, izveido Savienības sarakstu, tā, pienācīgi ņemot vērā grupu apspriedes:
 - (a) nodrošina, ka tiek iekļauti tikai tie projekti, kas atbilst 4. pantā minētajiem kritērijiem;

- (b) nodrošina starpreģionālo konsekvenci;
 - (c) ņem vērā dalībvalstu atzinumus, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 10. punktā;
 - (d) cenšas nodrošināt, ka Savienības sarakstā esošo projektu kopējais skaits ir pārvaldāms.
6. Kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti, kas ietilpst attiecīgi šīs regulas II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), f) un h) apakšpunktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, kļūst par saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 34. pantu pieņemto relevanto reģionālo investīciju plānu neatņemamu daļu un par saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 51. pantu pieņemtā relevantā valsts tīkla attīstības desmit gadu plāna neatņemamu daļu. Kopīgu interešu projekti un savstarpēju interešu projekti, kas ietilpst attiecīgi II pielikuma 2. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, kļūst par udeņraža tīkla attīstības desmit gadu plāna neatņemamu daļu saskaņā ar Direktīvas (ES) 2024/1788 55. pantu un attiecīgā gadījumā par citu valsts infrastruktūras plānu daļu. Minētajiem kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem katrā no minētajiem valsts plāniem piešķir augstāko iespējamo prioritāti. Šo punktu nepiemēro konkurējošiem projektiem un projektiem, kuri vēl nav sasnieguši tādu gatavības pakāpi, lai būtu iespējams iesniegt konkrētā projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 1. punkta d) apakšpunktā.
7. Kopīgu interešu projektus un savstarpēju interešu projektus, kas ietilpst attiecīgi II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), f) un h) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās un ir konkurējoši projekti vai projekti, kuri vēl nav sasnieguši tādu gatavības pakāpi, lai būtu iespējams iesniegt konkrētā projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 1. punkta d) apakšpunktā, var iekļaut attiecīgi relevantajos reģionālajos investīciju plānos, valsts tīkla attīstības desmit gadu plānos un citos valsts infrastruktūras plānos kā izskatāmos projektus.

4. pants

Kritēriji, pēc kuriem grupas novērtē projektus

1. Kopīgu interešu projekts atbilst šādiem vispārīgajiem kritērijiem:
- (a) projekts ir nepieciešams vismaz vienam no I pielikumā noteiktajiem energoinfrastruktūras prioritārajiem koridoriem un jomām;
 - (b) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta, kas novērtēti saskaņā ar relevantajiem 3. punktā noteiktajiem specifiskajiem kritērijiem, pārsniedz tā izmaksas, tostarp ilgākā termiņā;
 - (c) projekts atbilst jebkuram no šādiem kritērijiem:
 - i) iesaista vismaz divas dalībvalstis, tieši vai – ar starsavienojumu ar trešo valsti – netieši šķērsojot divu vai vairāku dalībvalstu robežu;
 - ii) atrodas vienas dalībvalsts teritorijā – uz sauszemes vai atkrastē, ieskaitot salas, un tam ir būtiska pārrobežu ietekme, kā izklāstīts IV pielikuma 1. punktā.

2. Savstarpēju interešu projekts atbilst visiem šādiem vispārīgajiem kritērijiem:
- (a) projekts būtiski palīdz sasniegt 1. panta 1. punktā minētos mērķus un trešās valsts mērķus, jo īpaši neierobežojot trešās valsts spēju pakāpeniski izbeigt fosilo degvielu ražošanas aktīvu izmantošanu vietējam patēriņam, un ilgtspēju;
 - (b) potenciālie kopējie ieguvumi no projekta, kas novērtēti saskaņā ar attiecīgajiem konkrētajiem 3. punkta kritērijiem, Savienībai vai kumulatīvi Savienībai un Enerģētikas kopienas līgumslēdzējai pusei vai EEZ valstij, kas ir tieši iesaistīta projektā, pārsniedz tā izmaksas Savienībai vai kumulatīvi Savienībai un attiecīgi Enerģētikas kopienas līgumslēdzējai pusei vai EEZ valstij, arī ilgtermiņā;
 - (c) projekts tieši savieno vismaz vienas dalībvalsts teritoriju ar trešās valsts teritoriju, attiecīgo dalībvalsti tieši savienojot ar pirmo pieslēgumpunktu trešās valsts elektroenerģijas tīklā vai pirmo ūdeņraža vai CO₂ pieslēgumpunktu trešā valstī, un tam ir būtiska pārrobežu ietekme, kā noteikts IV pielikuma 2. punktā;
 - (d) attiecībā uz projekta daļu, kas atrodas dalībvalsts teritorijā, projekts atbilst Direktīvai (ES) 2019/944 un Direktīvai (ES) 2024/1788, ja tas ietilpst šīs regulas II pielikuma 1. un 2. punktā noteiktajās infrastruktūras kategorijās;
 - (e) iesaistītajai trešai valstij vai valstīm ir augsts konverģences līmenis attiecībā uz rīcībpolitikas satvaru, un ir pierādīti juridiski izpildes panākšanas mehānismi, kuri palīdz atbalstīt Savienības rīcībpolitikas mērķu sasniegšanu, jo īpaši palīdz nodrošināt:
 - i) iekšējā enerģijas tirgus labu darbību Savienībā,
 - ii) tīkla un energoapgādes drošību Savienībā, citstarp balstoties uz avotu diversifikāciju, sadarbību un solidaritāti,
 - iii) energosistēmas, tostarp ražošanas, pārvades un sadales, virzību uz klimatneitralitātes mērķi saskaņā ar Parīzes nolīgumu un izvirzītajiem Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājiem un tās 2050. gada klimatneitralitātes mērķi, jo īpaši, lai novērstu oglekļa emisiju pārvirzi;
 - (f) iesaistītā trešā valsts atbalsta projekta prioritāro statusu, kā noteikts 7. pantā, un citas investīcijas trešā valstī, kas ir nepieciešamas, lai projekta ieguvumi materializētos, kā norādīts šā punkta b) apakšpunktā, un nepārprotami apņemas ievērot līdzīgu grafiku paātrinātai īstenošanai un citus rīcībpolitikas un regulatīvos atbalsta pasākumus, ko piemēro kopīgu interešu projektiem Savienībā.

Attiecībā uz oglekļa dioksīda uzglabāšanas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 4. punkta c) apakšpunktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projekts ir nepieciešams, lai darītu iespējamu oglekļa dioksīda pārrobežu transportēšanu un uzglabāšanu, un trešai valstij, kurā projekts tiek īstenots, ir adekvāts tiesiskais regulējums, kā pamatā ir pierādīti iedarbīgi izpildes panākšanas mehānismi, ar kuriem nodrošina, ka projektam tiek piemēroti standarti un aizsardzības pasākumi, kas novērš oglekļa dioksīda noplūdes. Attiecībā uz klimatu, cilvēka veselību un ekosistēmām nodrošina oglekļa dioksīda pastāvīgas uzglabāšanas drošumu un efektivitāti, un sasniedz vismaz tādu pašu līmeni, kāds paredzēts Savienības tiesību aktos.

3. Kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem, kas ietilpst konkrētās energoinfrastruktūras kategorijās, attiecīgi piemēro šādus specifiskos kritērijus:

- (a) attiecībā uz elektroenerģijas pārvades, sadales un uzkrāšanas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), f) un h) apakšpunktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, projekts dod būtisku ieguldījumu ilgtspējā, integrējot atjaunīgo enerģiju energotīklā, pārvadot atjaunīgo elektroenerģiju uz lielākajiem patēriņa centriem un uzkrāšanas objektiem un attiecīgā gadījumā samazinot enerģijas ražošanas apcirpšanu, un dod ieguldījumu attiecībā vismaz uz vienu no šādiem specifiskajiem kritērijiem:
- i) tirgus integrācija, tostarp ar vismaz vienas dalībvalsts enerģētiskās izolācijas novēršanu un energoinfrastruktūras nepietiekamības samazināšanu, konkurence, sadarbība un sistēmas elastība;
 - ii) energoapgādes drošība, tostarp ar sadarbību, sistēmas elastību, kibernetiskās drošības, piemērotiem savienojumiem un sistēmas drošu un uzticamu darbību;
- (b) attiecībā uz viedo elektrotīklu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta g) apakšpunktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projekts dod būtisku ieguldījumu ilgtspējā, integrējot atjaunīgo enerģiju tīklā, un dod ieguldījumu attiecībā uz vismaz diviem no šādiem specifiskajiem kritērijiem:
- i) energoapgādes drošība, tostarp ar elektroenerģijas pārvades un sadales efektivitāti un sadarbību tīkla ikdienas darbībā, pārslodzes novēršanu un tīkla lietotāju integrāciju un iesaisti;
 - ii) tirgus integrācija, tostarp ar efektīvu sistēmas darbību un starpsavienotāju izmantošanu;
 - iii) tīkla drošība, elastība un piegādes kvalitāte, tostarp ar plašāku inovācijas izmantojumu balansēšanas, elastības tirgu, kibernetiskās drošības, uzraudzības, sistēmas kontroles un kļūdu labošanas jomā;
 - iv) viedā nozaru integrācija – vai nu energosistēmā ar saiknēm starp dažādiem energoresursiem un nozarēm, vai – plašāk – ar sinerģiju un koordinācijas veicināšanu starp enerģētikas, transporta un telesakaru nozarēm;
- (c) attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projekts dod būtisku ieguldījumu attiecībā uz šādiem specifiskajiem kritērijiem:
- i) energoapgādes drošība, tostarp aizsargājot aktīvus pret riskiem un veicinot pasākumus, kas noteikti saskaņā ar 7. un 11. pantu Regulā (ES) 2019/941 par riskgatavību elektroenerģijas sektorā,
 - ii) tīkla drošība, tostarp ar pasākumiem, kas veicina augstāku fiziskās drošības un kibernetiskās drošības līmeni, uzraudzību un sistēmas kontroli;
- (d) attiecībā uz oglekļa dioksīda transportēšanas un uzglabāšanas projektiem, kas ietilpst II pielikuma 4. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, projekts dod būtisku ieguldījumu ilgtspējā, samazinot oglekļa dioksīda emisijas pieslēgtajās rūpniecības iekārtās, un dod ieguldījumu attiecībā uz visiem šādiem specifiskajiem kritērijiem:
- i) oglekļa dioksīda emisiju nepieļaušana, vienlaikus saglabājot energoapgādes drošību;

- ii) oglekļa dioksīda transportēšanas un uzglabāšanas noturības un drošības palielināšana;
 - iii) efektīva resursu izmantošana, ar kopīgu infrastruktūru darot iespējamu savienojumu starp vairākiem oglekļa dioksīda avotiem un uzglabāšanas objektiem un minimalizējot vidisko slogu un riskus;
- (e) attiecībā uz ūdeņraža projektiem, kas ietilpst II pielikuma 2. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, projekts dod būtisku ieguldījumu ilgtspējā, tostarp samazinot siltumnīcefekta gāzu emisijas, uzlabojot atjaunīgā vai mazoglekļa ūdeņraža ieviešanu – ar uzsvaru uz ūdeņradi no atjaunīgiem avotiem, jo īpaši galapatēriņa lietojumos, piemēram, nozarēs, kur grūti samazināt emisijas un kurās nav reālistiski rast energoefektīvākus risinājumus, – un atbalstot variablu atjaunīgās elektroenerģijas ražošanu, šajā nolūkā piedāvājot elastības, uzkrāšanas vai kombinētus risinājumus, un projekts dod būtisku ieguldījumu attiecībā uz vismaz vienu no šādiem specifiskajiem kritērijiem:
- i) tirgus integrācija, tostarp ar savienojumiem starp dalībvalstu esošajiem vai topošajiem ūdeņraža tīkliem, vai tas dod citādu ieguldījumu Savienības mēroga ūdeņraža transportēšanas un uzglabāšanas tīkla tapšanā un nodrošina savienotu sistēmu sadarbību;
 - ii) energoapgādes drošība un elastība, tostarp ar piemērotiem savienojumiem un sistēmas drošas un uzticamas darbības veicināšanu;
 - iii) konkurence, tostarp ar iespēju pārredzamā un nediskriminējošā veidā piekļūt vairākiem piegādes avotiem un tīkla lietotājiem;
- (f) attiecībā uz elektrolīzēriem, kas ietilpst II pielikuma 3. punktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, projekts dod būtisku ieguldījumu attiecībā uz visiem šādiem specifiskajiem kritērijiem:
- i) ilgtspēja, tostarp ar siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu un uzlabojumiem atjaunīgā vai mazoglekļa ūdeņraža, jo īpaši no atjaunīgiem energoresursiem iegūta ūdeņraža, kā arī šādi iegūtu sintētisko degvielu, izmantošanas izvēršanā;
 - ii) energoapgādes drošība, tostarp ar devumu sistēmas drošā, efektīvā un uzticamā darbībā vai uzkrāšanas, elastības vai kombinētu risinājumu, piemēram, pieprasījuma reakcijas un balansēšanas pakalpojumu, piedāvāšanu;
 - iii) elastības pakalpojumu, piemēram, pieprasījuma reakcijas un uzkrāšanas, nodrošināšana, veicinot viedo enerģētikas nozaru integrāciju ar saiknēm ar citiem energosējiem un nozarēm.
4. Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikumā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, šā pantā 3. punktā noteiktos kritērijus novērtē saskaņā ar IV pielikuma 3.–8. punktā noteiktajiem rādītājiem.
5. Lai veicinātu visu to projektu novērtēšanu, kas varētu būt tiesīgi pretendēt uz kopīgu interešu projektu statusu un ko varētu iekļaut reģionālajā sarakstā, katra grupa pārredzami un objektīvi izvērtē katra projekta ieguldījumu tā paša energoinfrastruktūras prioritārā koridora vai jomas īstenošanā. Katra grupa nosaka savu novērtēšanas metodi, pamatojoties uz kopējo ieguldījumu attiecībā uz 3. punktā minētajiem kritērijiem. Balstoties uz minēto novērtējumu, grupa iekšējai lietošanai

sakārto projektus prioritārā secībā. Ne reģionālo, ne Savienības sarakstu nekārto prioritārā secībā, un prioritāro secību neizmanto nekādiem turpmākiem nolūkiem, izņemot – kā norādīts III pielikuma 2. iedaļas 15. punktā.

Novērtējot projektus, nolūkā nodrošināt, ka grupas izmanto saskanīgu novērtēšanas pieeju, katra grupa pienācīgi ņem vērā:

- (a) cik steidzams ir katrs ierosinātais projekts un kāds ir tā ieguldījums, lai sasniegtu Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājus un tās 2050. gada klimatneitralitātes mērķi, tirgus integrāciju, konkurenci, ilgtspēju un energoapgādes drošību;
- (b) kādā mērā katrs ierosinātais projekts ir komplementārs citiem ierosinātajiem projektiem, tostarp konkurējošiem vai potenciāli konkurējošiem projektiem;
- (c) iespējamās sinerģijas ar prioritārajiem koridoriem un tematiskajām jomām, kas identificētas Eiropas transporta un telesakaru tīklos;
- (d) attiecībā uz ierosinātajiem projektiem, kas novērtēšanas laikā ir Savienības sarakstā, to īstenošanas progresu un šajā regulā noteikto ziņošanas un pārredzamības pienākumu izpildi;
- (e) jebkuras trešās valsts kā labuma guvējas, akcionāres vai faktiskās labuma guvējas kā projekta virzītājas tiešas vai netiešas īpašumtiesības jebkurā no ierosinātajiem projektiem.

Attiecībā uz viedajiem elektrotīkliem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta g) apakšpunktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, un attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā, prioritārā secībā sakārto tos projektus, kas ietekmē vienas un tās pašas divas dalībvalstis, un pienācīgi ņem vērā arī projekta skarto izmantotāju skaitu, gada energopatēriņu un no nedispečējamiem resursiem saražotas enerģijas īpatsvaru teritorijā, kur atrodas minētie izmantotāji.

5. pants

Savienības sarakstā esošu projektu īstenošana un uzraudzība

1. Projektu virzītāji divu mēnešu laikā pēc projektu iekļaušanas Savienības sarakstā izstrādā to īstenošanas plānu ar grafiku, kurā iekļauj visu turpmāk minēto:
 - (a) priekšizpēte un projektēšanas pētījumi, tostarp riska novērtējuma pētījumi, attiecībā uz klimatadaptāciju un fizisko drošību un kibernetisko drošību, attiecīgā gadījumā pamatojoties uz Direktīvu (ES) 2022/2557 un (ES) 2022/2555 prasībām, kā arī attiecībā uz atbilstību vides tiesību aktiem un principam “nenodarīt būtisku kaitējumu”;
 - (b) valsts regulatīvās iestādes vai jebkādas citas attiecīgās iestādes apstiprinājums;
 - (c) būvniecība un nodošana ekspluatācijā;
 - (d) atļauju piešķiršanas process, kas minēts 10. panta 9. punkta c) apakšpunktā.
2. PSO, SSO, ŪTO un citi operatori savstarpēji sadarbojas, lai veicinātu Savienības sarakstā esošu projektu izstrādi savā jomā.
3. Eiropas Savienības Energoregulatoru sadarbības aģentūra (turpmāk “Aģentūra”) un attiecīgās grupas uzrauga Savienības sarakstā esošo projektu īstenošanā sasniegto

progresu un vajadzības gadījumā sniedz ieteikumus, lai veicinātu to īstenošanu. Grupas var pieprasīt papildu informāciju saskaņā ar 4., 5. un 6. punktu, sasaukt sanāksmes ar attiecīgajām personām un uzaicināt Komisiju verificēt sniegto informāciju uz vietas.

4. Līdz tā gada 31. decembrim, kurā Savienības saraksts, kurā projekts ir iekļauts, stājas spēkā un sāk radīt ietekmi, un katru nākamo gadu projekta virzītāji 8. panta 1. punktā minētajai valsts kompetentajai iestādei iesniedz ziņojumu par katru kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu, ko tie veicina.

Minētajā ziņojumā sīki izklāsta:

- (a) progresu, kas panākts projekta izstrādē, būvniecībā un nodošanā ekspluatācijā, kā noteikts šā panta 1. punktā minētajā īstenošanas plānā, jo īpaši attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesu un apspriešanās procedūru, kā arī atbilstību vides tiesību aktiem, principam, ka projekts nenodara būtisku kaitējumu videi, veiktos klimatadaptācijas pasākumus un ietekmes mīkstināšanas pasākumus, kas veikti, ņemot vērā riskus, kuri attiecīgā gadījumā attiecībā uz projektu novērtēti saskaņā ar 5. panta 1. punkta a) apakšpunktu un pamatojoties uz Direktīvu (ES) 2022/2557 un (ES) 2022/2555 prasībām;
 - (b) attiecīgā gadījumā – vai ir kavēšanās salīdzinājumā ar īstenošanas plānu, šādu kavējumu iemeslus un citas radušās grūtības;
 - (c) attiecīgā gadījumā – pārskatītu īstenošanas plānu ar mērķi novērst kavējumus.
5. Pēc tam, kad projekta virzītājs iesniedz šā panta 4. punktā minēto ziņojumu, katru gadu līdz 28. februārim 8. panta 1. punktā minētās kompetentās iestādes iesniedz Aģentūrai un relevantajai grupai šā panta 4. punktā minēto ziņojumu, kas papildināts ar informāciju par progresu un – attiecīgā gadījumā – par kavējumiem attiecībā uz īstenošanas un atļauju piešķiršanas procesiem projektiem, kas ir Savienības sarakstā un kas atrodas to attiecīgajā teritorijā, tostarp norādot šādu kavējumu iemeslus. Kompetento iestāžu ieguldījumu ziņojumā atzīmē un formulē skaidri, nemainot projekta virzītāju iesniegtā ziņojuma tekstu.
 6. Katru gadu, kad būtu jāpieņem jauns Savienības saraksts, līdz 30. aprīlim Aģentūra iesniedz grupām konsolidētu ziņojumu par Savienības sarakstā esošajiem projektiem, kas ir valsts regulatīvo iestāžu kompetencē, izvērtējot panākto progresu un gaidāmās projekta izmaksu izmaiņas un vajadzības gadījumā sniedzot ieteikumus par to, kā novērst kavējumus un pārvarēt radušās grūtības. Minētajā konsolidētajā ziņojumā izvērtē arī 3. panta 6. un 7. punkta īstenošanu attiecībā uz kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem.

Pienācīgi pamatotos gadījumos Aģentūra no kompetentajām iestādēm var pieprasīt papildu informāciju, kas vajadzīga šajā punktā noteikto uzdevumu veikšanai.

7. Ja salīdzinājumā ar īstenošanas plānu Savienības sarakstā esoša projekta nodošana ekspluatācijā ir aizkavējusies un ja tas nav noticis tādu nepārvaramu apstākļu dēļ, ko projekta virzītājs nespēj kontrolēt, piemēro šādus pasākumus:
 - (a) ciktāl saskaņā ar attiecīgajiem valstu tiesību aktiem ir piemērojami Direktīvas (ES) 2024/1788 55. panta 7. punkta a), b) vai c) apakšpunktā un Direktīvas (ES) 2019/944 51. panta 7. punkta a), b) vai c) apakšpunktā minētie pasākumi, valsts regulatīvās iestādes nodrošina, ka investīcijas tiek veiktas;
 - (b) ja valsts regulatīvo iestāžu pasākumi saskaņā ar šā punkta a) apakšpunktu nav piemērojami, projekta virzītājs 12 mēnešos no īstenošanas plānā noteiktās

dienas, kad jānotiek nodošanai ekspluatācijā, izvēlas trešo personu visa projekta vai tā daļas finansēšanai vai būvniecībai;

- (c) ja trešā persona netiek izraudzīta saskaņā ar b) apakšpunktu, dalībvalsts vai, ja dalībvalsts tā noteikusi, valsts regulatīvā iestāde divu mēnešu laikā pēc b) apakšpunktā minētā termiņa beigām var iecelt trešo personu projekta finansēšanai vai būvniecībai un projekta virzītājs to pieņem;
 - (d) ja kavējums salīdzinājumā ar īstenošanas plānā noteikto nodošanas ekspluatācijā datumu pārsniedz 26 mēnešus, Komisija, par to vienojoties un pilnībā sadarbojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, var izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kurā var piedalīties ikviena trešā persona, kas spēj kļūt par projekta virzītāju, lai uzbūvētu projektu atbilstīgi grafikam, par ko vienojas;
 - (e) ja piemēro c) vai d) apakšpunktā minētos pasākumus, sistēmas operators, kura teritorijā investīcijas tiek veiktas: sniedz īstenojamiem operatoriem vai investoriem, vai trešai personai visu investīcijas īstenošanai nepieciešamo informāciju, pieslēdz jaunus aktīvus pārvades tīklam vai attiecīgā gadījumā sadales tīklam un kopumā dara visu iespējamo, lai veicinātu investīciju īstenošanu un Savienības sarakstā esošu projekta drošu, uzticamu un efektīvu darbību un uzturēšanu.
8. Savienības sarakstā esošu projektu var svītrot no Savienības saraksta saskaņā ar 3. panta 4. punktā noteikto procedūru, ja tas minētajā sarakstā ticis iekļauts, balstoties uz nepareizu informāciju, kas bija noteicošais iekļaušanas faktors, vai ja projekts neatbilst Savienības tiesību aktiem.
9. Projekti, kuri vairs nav Savienības sarakstā, zaudē visas šajā regulā paredzētās tiesības un pienākumus, kas attiecas uz kopīgu interešu projekta vai savstarpēju interešu projekta statusu.
- Tomēr projekts, kurš vairs nav Savienības sarakstā, bet par kuru kompetentā iestāde ir pieņēmusi izskatīšanai pieteikuma dokumentāciju, saglabā tiesības un pienākumus, kas noteikti III nodaļā, izņemot, ja projekts no Savienības saraksta ir svītrots šā panta 8. punktā noteikto iemeslu dēļ.
10. Šis pants neskar Savienības finansiālo palīdzību, kas piešķirta jebkuram Savienības sarakstā esošam projektam pirms tā svītrošanas no Savienības saraksta.

6. pants

Eiropas koordinatori

- 1. Ja kopīgu interešu projekts vai savstarpēju interešu projekts saskaras ar ievērojamām īstenošanas grūtībām, Komisija, vienojoties ar attiecīgajām dalībvalstīm, var iecelt Eiropas koordinatoru uz laiku, kas nepārsniedz vienu gadu un ko var divas reizes pagarināt.
- 2. Eiropas koordinators:
 - (a) virza projektus, kuriem tas iecelts par Eiropas koordinatoru, un pārrobežu dialogu starp projekta virzītājiem un visām attiecīgajām ieinteresētajām personām;
 - (b) pēc vajadzības sniedz palīdzību un nodrošina koordināciju visām pusēm attiecībā uz attiecīgo ieinteresēto personu uzklauššanu, attiecīgā gadījumā

apspriežot alternatīvus maršrūtus un saņemot projektiem nepieciešamās atļaujas;

- (c) attiecīgā gadījumā konsultē projekta virzītājus par projekta finansēšanu;
- (d) nodrošina, ka projektu sagatavošanai un īstenošanai attiecīgās dalībvalstis sniedz pienācīgu atbalstu un stratēģisku vadību;
- (e) sākot no iecelšanas datuma, katru gadu un attiecīgā gadījumā tad, kad beidzas pilnvaras, iesniedz Komisijai ziņojumu par projektu īstenošanas progresu un par visām grūtībām un šķēršļiem, kas, iespējams, ievērojami kavēs projektu nodošanu ekspluatācijā; attiecīgā gadījumā ziņojumā sniedz ieteikumus šķēršļu un grūtību pārvarēšanai.

Komisija pirmās daļas e) apakšpunktā minēto Eiropas koordinatora ziņojumu nosūta Eiropas Parlamentam un attiecīgajām grupām.

- 3. Eiropas koordinatoru izvēlas atklātā, nediskriminējošā un pārredzamā procesā, pamatojoties uz kandidātu pieredzi attiecībā uz konkrētajiem uzdevumiem, kas tiem uzticēti attiecīgajos projektos.
- 4. Lēmumā par Eiropas koordinatora iecelšanu nosaka kārtību attiecībā uz pilnvaru ilgumu, konkrētajiem uzdevumiem un attiecīgajiem termiņiem, kā arī izmantojamo metodiku. Koordinācijas darbs ir samērīgs ar projektu sarežģītību un aplēstajām izmaksām.
- 5. Attiecīgās dalībvalstis pilnībā sadarbojas ar Eiropas koordinatoru 2. un 4. punktā minēto uzdevumu pildīšanā.

III NODAĻA

Atļauju piešķiršana un sabiedrības līdzdalība

7. pants

Savienības sarakstā esošu projektu prioritārais statuss

- 1. Atļauju piešķiršanas procesā vajadzīgo lēmumu pieņemšanas nolūkā Savienības saraksts nosaka, kāpēc Savienības sarakstā esoši projekti ir nepieciešami no enerģētikas rīcībpolitikas un klimata viedokļa, neskarot projekta precīzu atrašanās vietu, maršrutu vai tehnoloģiju.
Pirmo daļu nepiemēro konkurējošiem projektiem un projektiem, kuri vēl nav sasnieguši tādu gatavības pakāpi, lai būtu iespējams iesniegt konkrētā projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 1. punkta d) apakšpunktā.
- 2. Lai nodrošinātu ar Savienības sarakstā esošiem projektiem saistītās pieteikuma dokumentācijas efektīvu administratīvo apstrādi, projekta virzītāji un visas attiecīgās iestādes nodrošina, ka minēto dokumentāciju apstrādā, cik vien ātri tas ir iespējams saskaņā ar Savienības un valstu tiesību aktiem.
- 3. Savienības sarakstā esošiem projektiem ir visaugstākais iespējamais valsts nozīmes statuss, ja šāds statuss ir paredzēts valsts tiesību aktos, un atļauju piešķiršanas procesā, arī saistībā ar vidiskajiem novērtējumiem, telpiskajā plānošanā, piekļuves tiesību iegūšanā un nepieciešamās zemes ekspropriācijā, tos par tādiem uzskata.

4. Visas strīdu izšķiršanas procedūras, tiesvedību, pārsūdzības un tiesiskās aizsardzības līdzekļus, kas saistīti ar Savienības sarakstā esošiem projektiem, valstu tiesās, šķīrējtiesās, tostarp mediāciju vai arbitrāžu, ja tās paredzētas valsts tiesību aktos, uzskata par steidzamām, ja un ciktāl valsts tiesību akti šādas steidzamības procedūras paredz.

5. Attiecībā uz ietekmi uz vidi, kas skatīta Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punktā un Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punktā, ar nosacījumu, ka ir ievēroti visi minētajās direktīvās noteiktie nosacījumi, Savienības sarakstā esošus projektus, kas ietilpst šīs regulas II pielikuma 2., 3. un 4. punktā minētajās infrastruktūras kategorijās, no enerģētikas rīcībpolitikas viedokļa uzskata par sabiedrības interesēm nozīmīgiem projektiem un var uzskatīt par sevišķi svarīgu sabiedrības interešu projektiem.

Ja saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punktu ir vajadzīgs Komisijas atzinums, Komisija un šīs regulas 8. pantā minētā valsts kompetentā iestāde nodrošina, ka lēmums par to, vai projekts ir sevišķi svarīgu sabiedrības interešu projekts, tiek pieņemts šīs regulas 10. panta 1. un 2. punktā noteiktajos termiņos.

Pirmo un otro daļu nepiemēro konkurējošiem projektiem un projektiem, kuri vēl nav sasnieguši tādu gatavības pakāpi, lai būtu iespējams iesniegt konkrētā projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 1. punkta d) apakšpunktā.

6. Līdz klimatneitralitātes sasniegšanai Savienības līmenī atļauju piešķiršanas procedūrā tad, ja atsevišķos gadījumos Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta c) apakšpunkta, Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta un Direktīvas 2009/147/EK 9. panta 1. punkta a) apakšpunkta nolūkā tiek meklēts līdzsvars starp juridiskajām interesēm, II pielikuma 1. punktā noteiktajā infrastruktūras kategorijā ietilpstošo projektu plānošana, būvniecība un ekspluatācija ietilpst Direktīvas (ES) 2019/944 8. panta 8. punkta darbības jomā un tiek prezumēts, ka tie ir sevišķi svarīgās sabiedrības interesēs un kalpo sabiedrības veselības un drošības vajadzībām. Pienācīgi pamatotos un īpašos apstākļos dalībvalstis prezumpciju drīkst attiecināt tikai uz konkrētām valsts teritorijas daļām, konkrētiem tehnoloģiju veidiem vai projektiem ar konkrētiem tehniskiem raksturlielumiem.

Dalībvalstis nodrošina, ka plānošanas un atļauju piešķiršanas procesā tad, ja atsevišķos gadījumos tiek meklēts līdzsvars starp juridiskajām interesēm citiem nolūkiem, kas nav minēti pirmajā daļā, izņemot kultūras mantojumu, prioritāti piešķir II pielikuma 1. punktā minētajā infrastruktūras kategorijā ietilpstošu projektu būvniecībai un ekspluatācijai, pamatojoties uz juridiskiem kritērijiem, kuri nodrošina saskaņotu īstenošanu.

Pirmo daļu nepiemēro konkurējošiem projektiem un projektiem, kuri vēl nav sasnieguši tādu gatavības pakāpi, lai būtu iespējams iesniegt konkrētā projekta izmaksu un ieguvumu analīzi, kā minēts III pielikuma 2. iedaļas 1. punkta d) apakšpunktā.

7. Līdz klimatneitralitātes panākšanai Savienības līmenī attiecībā uz Savienības sarakstā esošiem projektiem, kuri ietilpst šīs regulas II pielikuma 1. punktā minētajās infrastruktūras kategorijās un kuri ir nepārprotami iekļauti valsts attīstības plānā, kam ir veikts stratēģisks vides novērtējums saskaņā ar Direktīvu 2001/42 un, ja tas var būtiski ietekmēt *Natura 2000* teritorijas, ir veikts pienācīgs novērtējums saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 3. punktu, dalībvalstis, ciktāl projekts atbilst novērtētā valsts attīstības plāna satvaram un nepārsniedz to, var:

- (a) atbrīvot šos projektus no nepieciešamības veikt ietekmes uz vidi novērtējumu saskaņā ar Direktīvas 2011/92/ES 2. panta 1. punktu
- (b) un atbrīvot minētos projektus no nepieciešamības veikt novērtējumu par to ietekmi uz *Natura 2000* teritorijām saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 3. punktu un novērtējumu par to ietekmi uz sugu aizsardzību saskaņā ar Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punktu un Direktīvas 2009/147/EK 5. pantu.

Projektiem, kas atrodas *Natura 2000* teritorijās un teritorijās, kas izraudzītas saskaņā ar valsts aizsardzības shēmām dabas un bioloģiskās daudzveidības saglabāšanai, vai šķērso šādas teritorijas, pirmajā daļā minētos atbrīvojumus piemēro tikai tad, ja to izvērsanai nav samērīgu alternatīvu, ņemot vērā teritorijas mērķus. No II pielikuma 1. punkta c) apakšpunktā minētajiem projektiem izslēdz *Natura 2000* teritorijas un teritorijas, kas izraudzītas saskaņā ar valsts aizsardzības shēmām.

8. Ja dalībvalstis piemēro atbrīvojumus saskaņā ar 7. punktu, tās nodrošina, ka noteikumi par iedarbīgiem ietekmes mīkstināšanas pasākumiem, kas jāpieņem attiecībā uz Savienības sarakstā esošiem projektiem, kuri ietilpst II pielikuma 1. punktā minētajās infrastruktūras kategorijās, tiek noteikti, pamatojoties uz valsts attīstības plānu, lai novērstu iespējamo nelabvēlīgo ietekmi uz vidi vai, ja tas nav iespējams, to būtiski mīkstinātu. Dalībvalstis nodrošina, ka savlaicīgi tiek īstenoti piemēroti ietekmes mīkstināšanas pasākumi, lai nodrošinātu Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 2. punktā un Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punkta a) apakšpunkta i) punktā noteikto pienākumu izpildi un nepieļautu pasliktināšanos un sasniegtu labu ekoloģisko stāvokli vai labu ekoloģisko potenciālu saskaņā ar Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 1. punkta a) apakšpunktu.

Neskarot šā panta 10. punktu, atbilstība noteikumiem, kas minēti šā punkta pirmajā daļā, un piemērotu ietekmes mīkstināšanas pasākumu īstenošana, ko veic atsevišķos projektos, dod iespēju prezumēt, ka projekti nepārkāpj minētajā daļā norādītos noteikumus.

9. Dalībvalstis nodrošina sabiedrības līdzdalību saistībā ar valsts attīstības plānu saskaņā ar Direktīvas 2001/42/EK 6. un 7. pantu, tostarp apzinot sabiedrību, kuru ietekmē vai varētu ietekmēt tas, ka tiek īstenots minētais plāns un Savienības sarakstā iekļautie projekti, kuri ietilpst šīs regulas II pielikuma 1. punktā minētajās infrastruktūras kategorijās un ir iekļauti minētajā plānā, kā arī dalībvalstis, kuras iepriekš minētais var ietekmēt.
10. Attiecībā uz projektiem, kuriem dalībvalstis nolemj piemērot atbrīvojumus saskaņā ar 7. punktu, kompetentās iestādes veic pārbaudi, lai noskaidrotu,
- (a) vai projekts varētu radīt būtisku negatīvu ietekmi, kas nav konstatēta, veicot valsts attīstības plāna vidisko novērtējumu saskaņā ar Direktīvu 2001/42/EK un attiecīgā gadījumā Direktīvu 92/43/EEK;
 - (b) vai projekts ietilpst Direktīvas 2011/92/ES 7. panta un Konvencijas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā 2. panta darbības jomā tāpēc, ka tam var būt būtiska ietekme uz vidi citā dalībvalstī, vai tāpēc, ka to pieprasījusi dalībvalsts, kura varētu tikt būtiski ietekmēta.

Pirmajā daļā minēto pārbaudi pabeidz 45 dienu laikā no 10. panta 5. punktā minētā projekta virzītāja paziņojuma.

11. Ja projektam kādas dalībvalsts teritorijā, visticamāk, būs būtiska ietekme uz vidi citās dalībvalstīs, dalībvalsts, kurā projekts atrodas, nodrošina Direktīvas 2011/92/ES

7. panta un Konvencijas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā 2.–7. panta piemērošanu.
12. Ja pārbaudes procesā tiek konstatēts, ka projekts, ļoti iespējams, radīs būtisku neparedzētu nelabvēlīgu ietekmi, kā minēts šā panta 10. punktā, kompetentās iestādes informē projekta virzītāju, ka ir vajadzīgi šā panta 7. punkta a) un b) apakšpunktā minētie novērtējumi, un nodrošina, ka, pamatojoties uz esošajiem datiem, šiem projektiem tiek īstenoti piemēroti un samērīgi ietekmes mīkstināšanas pasākumi, lai nodrošinātu atbilstību Direktīvas 92/43/EEK 12. panta 1. punktam un Direktīvas 2009/147/EK 5. pantam. Ja nav iespējams piemērot šādus ietekmes mīkstināšanas pasākumus, kompetentās iestādes nodrošina, ka projektu virzītāji minētās ietekmes novēršanai pieņem atbilstīgus kompensācijas pasākumus, kas, ja nav pieejami citi samērīgi kompensācijas pasākumi, var būt naudas kompensācija sugu aizsardzības programmām, lai nodrošinātu vai uzlabotu skarto sugu saglabāšanās stāvokli.
13. Novērtējot, vai pastāv apmierinoši alternatīvi risinājumi Savienības sarakstā esošiem projektiem, kas ietilpst šīs regulas II pielikuma 2., 3. un 4. punktā minētajās infrastruktūras kategorijās, Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta un 16. panta 1. punkta, Direktīvas 2000/60/EK 4. panta 7. punkta d) apakšpunkta un Direktīvas 2009/147/EK 9. panta 1. punkta nolūkā, nosacījumu par apmierinošu alternatīvu neesību uzskata par izpildītu, ja nav apmierinošu alternatīvu risinājumu, kas spēj sasniegt to pašu attiecīgā projekta mērķi saistībā ar tādas pašas jaudas attīstīšanu, izmantojot to pašu tehnoloģiju, tādā pašā vai līdzīgā laikposmā un bez ievērojami augstākām izmaksām.
14. Īstenojot kompensācijas pasākumus attiecībā uz Savienības sarakstā esošiem projektiem, kas ietilpst šīs regulas II pielikuma 2., 3. un 4. punktā minētajās infrastruktūras kategorijās, Direktīvas 92/43/EEK 6. panta 4. punkta nolūkā dalībvalstis pamatotos gadījumos un ja var pietiekami pārliecinoši pierādīt, ka plāns vai projekts neatgriezeniski neietekmētu ekoloģiskos procesus, kas ir būtiski teritorijas struktūras un funkciju uzturēšanai, un neapdraudētu *Natura 2000* tīkla vispārējo vienotību pirms kompensācijas pasākumu ieviešanas, var atļaut šādus kompensācijas pasākumus veikt vienlaikus ar projekta īstenošanu. Dalībvalstis saskaņā ar piesardzības principu var atļaut minētos kompensācijas pasākumus laika gaitā pielāgot atkarībā no tā, vai būtiska negatīva ietekme sagaidāma īstermiņā, vidējā termiņā vai ilgtermiņā.
15. Attiecībā uz novērtējumu apmierinošiem alternatīviem risinājumiem projektiem, kas ietilpst šīs regulas II pielikuma 1. punktā minētajā infrastruktūras kategorijā, un kompensācijas pasākumu īstenošanu minētajiem projektiem piemēro Direktīvas (ES) 2019/944 8.a pantu.

8. pants

Atļauju piešķiršanas procesa organizācija

1. Katra dalībvalsts nodrošina, ka ir viena valsts kompetentā iestāde, kura atbild par
- (a) to, ka tā darbojas kā vienīgais kontaktpunkts projektu virzītājiem atļauju piešķiršanas procesā, atbild uz viņu jautājumiem, kalpo par starpnieci saziņā ar attiecīgajām iestādēm un palīdz ar savām zināšanām un informāciju, cenšoties panākt pēc iespējas ātrāku procesu;

- (b) to, ka elektroniskā formātā tiek saņemti atļauju piešķiršanas pieteikumi no Savienības sarakstā esošu projektu virzītājiem un visi relevantie dokumenti un tie tiek izplatīti attiecīgajām iestādēm;
- (c) savā teritorijā esošo Savienības sarakstā iekļauto projektu atļauju piešķiršanas procesa atvieglošanu un koordinēšanu ar citām attiecīgajām iestādēm, sadarbībā ar tām nosakot, kādi pilnvarojumi, atļaujas un novērtējumi ir vajadzīgi, lai pabeigtu atļauju piešķiršanas procesu un pieņemtu visaptverošu lēmumu saskaņā ar 3. punktu. Tas ietver to pētījumu, novērtējuma un dokumentācijas tvērumu un detalizācijas pakāpi, kas projektu virzītājiem ir jā sagatavo;
- (d) sadarbību un saziņu ar citu dalībvalstu valsts kompetentajām iestādēm nolūkā atvieglot un koordinēt atļauju piešķiršanas procesu Savienības sarakstā esošiem projektiem to teritorijā un – attiecībā uz savstarpēju interešu projektiem – ar atļauju piešķiršanas iestādēm trešās valstīs; te ietilpst arī pārrobežu projektu sabiedriskās apspriešanas saskaņošana saskaņā ar 9. panta 5. punktu, apmaiņa ar informāciju par iespējamu būtisku pārrobežu ietekmi saskaņā ar 9. panta 6. punktu, veicamo pētījumu, atļauju vai pilnvarojumu grafiku un prasību saskaņošana, pirmspieteikuma procedūras organizēšana saskaņā ar 10. panta 9. punktu;
- (e) savā atbildības teritorijā esošo Savienības sarakstā iekļauto projektu izstrādes un kavējumu uzraudzību; tā arī saņem un apstiprina ziņojumus, ko projektu virzītāji iesniedz saskaņā ar 5. panta 4. punktu, un ziņo Aģentūrai un relevantajām grupām par to teritorijā esošu Savienības sarakstā iekļauto projektu izstrādi un kavējumiem saskaņā ar 5. panta 5. punktu.

Tad, ja attiecībā uz valsts kompetento iestādi tiek izdarīts atjauninājums vai izmaiņas, tiklīdz lēmums par izmaiņām ir pieņemts, dalībvalstis paziņo Komisijai un informē, ja šādas izmaiņas rada sekas.

2. Panta 1. punktā minētās valsts kompetentās iestādes atbildību un ar to saistītos uzdevumus attiecībā uz Savienības sarakstā esošu projektu vai konkrētu Savienības sarakstā esošu projektu kategoriju vai attiecībā uz ģeogrāfisku apgabalu var deleģēt citai iestādei ar nosacījumu, ka

- (a) valsts kompetentā iestāde par šādu deleģēšanu paziņo Komisijai, un paziņojumā sniegto informāciju dara viegli pieejamu sabiedrībai, tostarp 9. panta 7. punktā minētajā tīmekļvietnē;
- (b) par Savienības sarakstā esošu projektu vai projektu kategoriju atbild tikai viena iestāde, un tā ir vienīgais kontaktpunkts projekta virzītājiem un uzņemas visu atbildību procesā, kas noslēdzas ar visaptverošā lēmuma pieņemšanu līdz 10. panta 2. punktā noteiktajam juridiskajam termiņam, un tā koordinē visu relevanto dokumentu un informācijas iesniegšanu, arī jebkurai citai attiecīgajai iestādei;
- (c) neatkarīgi no deleģējuma valsts kompetentā iestāde joprojām atbild par to ziņojumu apkopošanu, kurus projektu virzītāji iesnieguši saskaņā ar 5. panta 4. punktu, un par ziņojumu sniegšanu Aģentūrai un relevantajām grupām saskaņā ar 5. panta 5. punktu.

Valsts kompetentā iestāde var arī saglabāt atbildību par termiņu noteikšanu, neskarot 10. panta 1. un 2. punktā noteiktos termiņus.

3. Valsts kompetentā iestāde nodrošina, ka visaptverošais lēmums tiek izdots 10. panta 1. un 2. punktā noteiktajos termiņos.

Dalībvalstis izvēlas no turpmāk minētajām shēmām, ņemot vērā to, kura shēma ir visiedarbīgākā, ņemot vērā valsts tiesību aktus un nacionālā plānošanas un atļauju piešķiršanas procesa īpatnības un to, vai shēmu var īstenot tā, ka tiek sekmēta visaptverošā lēmuma iespējami efektīvāka un savlaicīgāka izdošana.

(a) Integrētā shēma:

- i) visaptverošo lēmumu izdod valsts kompetentā iestāde, un tas ir vienīgais juridiski saistošais lēmums, kas izriet no tiesību aktos noteiktā atļauju piešķiršanas procesa,
- ii) ja projekts attiecas uz citām iestādēm, tās saskaņā ar valsts tiesību aktiem drīkst procedūras gaitā sniegt savu atzinumu, kuru valsts kompetentā iestāde ņem vērā.

(b) Koordinēta shēma:

- i) visaptverošais lēmums sastāv no vairākiem atsevišķiem juridiski saistošiem lēmumiem, kurus izdevušas vairākas attiecīgās iestādes un kurus centrāli koordinē valsts kompetentā iestāde,
- ii) valsts kompetentā iestāde var izveidot darba grupu, kurā pārstāvētas visas attiecīgās iestādes, lai izstrādātu pārbaudi vai detalizētu atļauju piešķiršanas procesa grafiku saskaņā ar 10. panta 9. punkta b) apakšpunktu un uzraudzītu un koordinētu tā īstenošanu,
- iii) valsts kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar citām attiecīgajām iestādēm katrā atsevišķā gadījumā nosaka saprātīgu termiņu, kurā izdod atsevišķos lēmumus, lai minimalizētu procesa ilgumu, neskarot 10. panta 1. un 2. punktā noteiktos termiņus,
- iv) valsts kompetentā iestāde ir tiesīga pieņemt individuālu lēmumu citas attiecīgās iestādes vietā, ja minētā cita iestāde šādu lēmumu nepieņem noteiktajā termiņā un ja kavēšanos nevar pienācīgi pamatot. Valsts kompetentā iestāde drīkst arī neņemt vērā citas attiecīgās iestādes individuālo lēmumu, ja tā uzskata, ka lēmums nav pietiekami pamatots attiecībā uz minētās attiecīgās iestādes iesniegtajiem pierādījumiem.

(c) Kopdarbīga shēma:

- i) visaptverošais lēmums sastāv no vairākiem individuāliem juridiski saistošiem lēmumiem, kurus izdevušas vairākas attiecīgās iestādes un kurus koordinē valsts kompetentā iestāde,
- ii) valsts kompetentā iestāde var izveidot darba grupu, kurā pārstāvētas visas attiecīgās iestādes, lai izstrādātu pārbaudi vai detalizētu atļauju piešķiršanas procesa grafiku saskaņā ar 10. panta 9. punktu un uzraudzītu un koordinētu tā īstenošanu,
- iii) valsts kompetentā iestāde pēc apspriešanās ar citām attiecīgajām iestādēm katrā atsevišķā gadījumā nosaka saprātīgu termiņu, kurā izdod individuālos lēmumus, lai minimalizētu procesa ilgumu, neskarot 10. panta 1. un 2. punktā noteiktos termiņus,

- iv) valsts kompetentā iestāde uzrauga, kā attiecīgās iestādes ievēro termiņus, un kavēšanās gadījumā veic pasākumus, lai minimalizētu procesa ilgumu,
- v) ja dalībvalsts izvēlas kopdarbīgu shēmu, tā informē Komisiju par tās iemesliem.

Attiecīgās iestādes saskaņā ar dalībvalstu izvēlēto atļauju piešķiršanas shēmu vai nu deleģē valsts kompetentajai iestādei vajadzīgās kompetences, vai veicina sadarbību un kopdarbību ar valsts kompetento iestādi, lai nodrošinātu visaptverošā lēmuma izdošanu 10. panta 1. un 2. punktā noteiktajos termiņos.

Ja ir sagaidāms, ka attiecīgā iestāde noteiktajā termiņā individuālu lēmumu nepieņems, tā nekavējoties informē valsts kompetento iestādi, pamatojot kavēšanos. Pēc tam valsts kompetentā iestāde, ievērojama 10. panta 1. un 2. punktā noteiktos vispārējos termiņus, nosaka citu termiņu, kurā jāizdod minētais individuālais lēmums.

- 4. Dalībvalstis šā panta 3. punktā noteiktās shēmas var piemērot Savienības sarakstā esošiem sauszemes un atkrastes projektiem.

Attiecībā uz Savienības sarakstā esošiem projektiem, kas ir nesaraujami saistīti ar elektroenerģijas ražošanas aktīviem (piemēram, projekti, kas iekļauti II pielikuma 1. punkta b) vai h) apakšpunktā paredzētajās infrastruktūras kategorijās), valsts kompetentā iestāde ir atbildīga par attiecīgā Savienības sarakstā esošā projekta atļauju piešķiršanas procesa koordinēšanu ar elektroenerģijas ražošanas aktīvu atļauju piešķiršanu, lai grafiki būtu saskaņoti un kopā censtos panākt, ka atļaujas tiek piešķirtas pēc iespējas efektīvāk un savlaicīgāk visiem ar projektu saistītajiem aktīviem.

- 5. Ja Savienības sarakstā esošs projekts atrodas divu vai vairāku dalībvalstu teritorijā, to attiecīgās valsts kompetentās iestādes kopīgi ieceļ vienu no tām par vienīgo kontaktpunktu, kas atbild par informācijas apmaiņas veicināšanu starp valstu kompetentajām iestādēm un citām attiecīgajām iestādēm par atļauju piešķiršanas procesu, kā arī par galīgo visaptverošo lēmumu izdošanu sadarbībā ar pārējām attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm.

Dalībvalstis cenšas nodrošināt kopīgu procedūru, kas atvieglo sadarbību starp to attiecīgajām valsts kompetentajām iestādēm, rada procedūru sinerģiju un saskaņo grafikus, lai atvieglotu projektu atļauju piešķiršanas procesu, it īpaši attiecībā uz ietekmes uz vidi novērtējumu un 9. pantā prasīto sabiedrisko apspriešanu.

Pēc dalībvalstu lūguma Komisija uzņemas veicinātājas lomu, lai atbalstītu sadarbību starp attiecīgajām valstu kompetentajām iestādēm. Komisija veicina vienošanos par vienotu kopīgu procedūru, sniedzot atzinumu un ieteikumus par procesuālajiem aspektiem.

9. pants

Pārredzamība un sabiedrības līdzdalība

- 1. Līdz 2027. gada 24. oktobrim dalībvalsts vai valsts kompetentā iestāde, nepieciešamības gadījumā kopdarbojoties ar citām attiecīgajām iestādēm, publicē atjauninātu rokasgrāmatu par Savienības sarakstā esošiem projektiem piemērojāmām

atļauju piešķiršanas procesa procedūrām, ietverot vismaz VI pielikuma 1. punktā norādīto informāciju. Rokasgrāmata nav juridiski saistoša, bet tā atsaucas uz attiecīgiem juridiskiem noteikumiem vai citē tos. Attiecīgā gadījumā valsts kompetentās iestādes sadarbojas un rod sinerģijas ar kaimiņvalstu iestādēm, lai saskaņotu laika grafiku un veicinātu atļauju piešķiršanas procesu projektiem, ieskaitot attiecībā uz procedūru rokasgrāmatas izstrādi.

2. Neskarot sabiedrības līdzdalības prasības, kas izriet no vides aizsardzības tiesību aktiem, Orhūsas konvencijas, Espo konvencijas un attiecīgajiem Savienības tiesību aktiem, visas atļauju piešķiršanas procesā iesaistītās puses ievēro VI pielikuma 3. punktā noteiktos sabiedrības līdzdalības principus.
3. Aptuveni trīs mēnešu laikā pēc atļauju piešķiršanas procesa sākuma atbilstīgi 10. panta 5. punktam projekta virzītājs, ievērojot šā panta 1. punktā minētajā rokasgrāmatā aprakstīto procesu un VI pielikumā noteiktās pamatnostādnes, izstrādā un valsts kompetentajai iestādei iesniedz sabiedrības līdzdalības koncepciju.
4. Trīs mēnešos no koncepcijas saņemšanas valsts kompetentā iestāde sabiedrības līdzdalības koncepcijā pieprasa izdarīt izmaiņas vai apstiprina to, ņemdama vērā – un paturēdama prātā, ka nav vajadzības pēc atkārtotām, – visu veidu sabiedrības līdzdalību un apspriešanās, kas notikušas pirms atļauju piešķiršanas procesa sākuma, tādā mērā, kādā šāda sabiedrības līdzdalība un apspriešanās atbilst šā panta prasībām.
Ja projekta virzītājs apstiprināto sabiedrības līdzdalības koncepciju plāno būtiski mainīt, tas par šādu plānu informē valsts kompetento iestādi. Šādā gadījumā valsts kompetentā iestāde var pieprasīt veikt papildu izmaiņas.
5. Ja tas jau nav prasīts valsts tiesību aktos, pirms projekta virzītājs iesniedz galīgo un pabeigto atļaujas pieteikumu valsts kompetentajai iestādei saskaņā ar 10. panta 10. punktu, projekta virzītājs rīko vismaz vienu agrīna posma sabiedrisko apspriešanu. Minēto sabiedrisko apspriešanu var rīkot kopā ar jebkādu sabiedrisko apspriešanu, kas jāveic pēc tam, kad iesniegts lūgums piešķirt piekrišanu attīstībai saskaņā ar Direktīvas 2011/92/ES 6. panta 2. punktu.
6. Sabiedriskā apspriešana, kas nepieciešama saskaņā ar iepriekšējo punktu, atbilst minimālajām prasībām, kuras noteiktas VI pielikuma 5. punktā, un par projektu jau agrīnā posmā informē VI pielikuma 3. punkta a) apakšpunktā minētās ieinteresētās personas, un palīdz apzināt vispiemērotāko vietu, trajektoriju vai tehnoloģiju, attiecīgā gadījumā ņemot vērā projektam atbilstošus klimatadaptācijas apsvērumus un drošības apsvērumus, visu ietekmi, kas ir relevanta saskaņā ar Savienības un valsts tiesību aktiem, un būtiskos jautājumus, kuri jāaplūko pieteikuma dokumentācijā.
7. Neskarot procedūras un pārredzamības noteikumus dalībvalstīs, projekta virzītāji 10. punktā minētajā tīmekļvietnē publicē ziņojumu, kurā apkopo to darbību rezultātus, kas attiecas uz sabiedrības līdzdalību saistībā ar projektu, arī tādu darbību rezultātus, kas notikušas pirms agrīna posma sabiedriskās apspriešanas, kā arī skaidro, kā sabiedriskās apspriešanas laikā paustie viedokļi ņemti vērā, norādot grozījumu projekta atrašanās vietā, trajektorijā un uzbūvē, vai norāda iemeslus, kāpēc šādi viedokļi nav ņemti vērā.

Projekta virzītājs minēto ziņojumu kopā ar pieteikuma dokumentāciju iesniedz valsts kompetentajai iestādei. Visaptverošajā lēmumā pienācīgi ņem vērā šā ziņojuma rezultātu.

8. Tādu pārrobežu projektu gadījumā, kuros ir iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis, sabiedriskās apspriešanas, ko veic, ievērojot 5. punktu, katrā no attiecīgajām dalībvalstīm, ciktāl iespējams, notiek ne vēlāk kā ar divu mēnešu starplaiku, un pēc iespējas tās apvieno.
9. Ja projektam varētu būt būtiska pārrobežu ietekme vienā vai vairākās kaimiņos esošās dalībvalstīs, kurām ir piemērojams Direktīvas 2011/92/ES 7. pants un Espo konvencija, relevanto informāciju dara pieejamu attiecīgo kaimiņos esošo dalībvalstu valsts kompetentajām iestādēm. Attiecīgo kaimiņos esošo dalībvalstu valsts kompetentās iestādes attiecīgā gadījumā paziņošanas procesā norāda, vai tās vai kāda cita attiecīgā iestāde vēlas piedalīties relevantajās sabiedriskās apspriešanas procedūrās.
10. Projekta virzītājs izveido un regulāri atjaunina īpašu projektam veltītu tīmekļvietni, kurā ir relevanta informācija par kopīgo interešu projektu, saite uz Komisijas tīmekļvietni un 26. pantā minēto pārredzamības platformu un kura atbilst VI pielikuma 6. punktā noteiktajām prasībām. Valsts kompetentās iestādes pārbauda, vai projektu virzītāji ir izpildījuši šo pienākumu, un vajadzības gadījumā pieņem pasākumus, ar kuriem nodrošina atbilstību.

10. pants

Atļauju piešķiršanas procesa ilgums un īstenošana

1. Atļauju piešķiršanas procesā paredz šādas divas procedūras:
 - (a) fakultatīvā pirmspieteikuma procedūra, kas aptver laiku no atļauju piešķiršanas procesa sākuma līdz brīdim, kad valsts kompetentā iestāde akceptējusi pilnīgu pieteikuma dokumentāciju, un kas nepārsniedz 24 mēnešus;
 - (b) tiesību aktos noteiktā obligātā atļauju piešķiršanas procedūra, kas aptver laiku no iesniegtās pilnīgās pieteikuma dokumentācijas akceptēšanas dienas līdz visaptverošā lēmuma pieņemšanas datumam un kas nepārsniedz 18 mēnešus.

Attiecībā uz pirmās daļas b) apakšpunktu dalībvalstis, ja iespējams, tiesību aktos var paredzēt atļauju piešķiršanas procedūru, kura ir īsāka par 18 mēnešiem.

2. Valsts kompetentā iestāde nodrošina, ka abu 1. punktā minēto procedūru kopējais ilgums nepārsniedz 42 mēnešus.

Tomēr, ja valsts kompetentā iestāde uzskata, ka viena vai abas procedūras 1. punktā noteiktajos termiņos netiks pabeigtas, tā pirms termiņa beigām, izskatot katru gadījumu atsevišķi, vienu vai abus minētos termiņus var pagarināt. Valsts kompetentā iestāde abu procedūru kopējo ilgumu nepagarina vairāk kā par sešiem mēnešiem, izņemot ārkārtas apstākļos.

Ja valsts kompetentā iestāde pagarina termiņus, tā par šādas pagarināšanas iemesliem informē attiecīgo grupu un iesniedz tai informāciju par pasākumiem, kas veikti vai jāveic, lai atļauju piešķiršanas procesu pabeigtu ar iespējami īsāku kavēšanos. Grupa var pieprasīt, lai valsts kompetentā iestāde regulāri ziņo par panākto progresu šajā sakarā un par jebkādas kavēšanās iemesliem.

3. Dalībvalstis nodrošina, ka 8. panta 1. punktā minētajām valstu kompetentajām iestādēm ir pietiekami tehniskie resursi, finanšu resursi un cilvēkresursi, lai visaptverošu lēmumu pieņemtu 10. panta 2. punktā norādītajā termiņā.

4. Dalībvalstis nodrošina, ka 1. punktā minētajā atļauju piešķiršanas procedūrā:
- (a) ja valsts kompetentās iestādes nesniedz atbildi 2. punktā noteiktajā termiņā, – visaptverošais lēmums ir uzskatāms par apstiprinātu;
 - (b) ja citas attiecīgās iestādes nesniedz atbildi saprātīgā termiņā, ko valsts kompetentā iestāde noteikusi saskaņā ar 8. panta 3. punktu, – to konkrētais atzinums, pilnvarojums vai atļauja ir uzskatāma par piešķirtu vai ir sniegta pozitīva atbilde.

Šis punkts neietekmē lēmumus vides jomā un nav piemērojams, ja attiecīgās dalībvalsts tiesību sistēmā nepastāv princips par klusējot izteiktu administratīvu piekrišanu.

Visus lēmumus dara publiski pieejamus, arī galīgos lēmumus, kas pieņemti ar klusējot izteiktu piekrišanu pēc tam, kad relevantās kompetentās iestādes vai attiecīgās iestādes nav sniegušas atbildi.

5. Pieprasot atļauju piešķiršanas procesa sākšanu, projekta virzītāji rakstiski vai elektroniski paziņo par projektu valsts kompetentajai iestādei katrā dalībvalstī, kurā projekts atrodas, arī dalībvalstīs, kurās projekts šķērso to ekskluzīvo ekonomikas zonu, un iekļauj pietiekami detalizētu projekta izklāstu.

Viena mēneša laikā pēc paziņojuma saņemšanas valsts kompetentā iestāde elektroniskā formā:

- (a) izdod apstiprinājumu par saņemšanu vai,
- (b) ja projekts netiek uzskatīts par pietiekami gatavu, lai tam varētu sākt atļauju piešķiršanas procesu, paziņojumu noraida un šādu lēmumu pamato, arī citu attiecīgo iestāžu vārdā.

Par atļauju piešķiršanas procesa sākumu uzskata datumu, kad apstiprināta saņemšana. Ja iesaistītas divas vai vairākas dalībvalstis, par atļauju piešķiršanas procesa sākumu uzskata dienu, kad attiecīgā valsts kompetentā iestāde akceptē pēdējo paziņojumu.

Dalībvalstis nodrošina, ka tiek izveidotas īpašas digitālās platformas, lai pārvaldītu atļauju pieteikumus, atļauju piešķiršanas procesus, atļauju piešķiršanas lēmumu izskatīšanu un lēmumus, ko izdod viegli piekļūstamā formātā.

Minētās platformas nodrošina piekļuvi attiecīgajiem vides un ģeoloģiskajiem datiem un lēmumiem, kas pieejami Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas [xxxxx]³⁷ 10. panta 3. punktā minētajā centrālajā tiešsaistes portālā.

6. Valsts kompetentās iestādes nodrošina, ka katrai kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu kategorijai atļauju piešķiršanas procesu pātrina saskaņā ar šo nodaļu. Minētajā nolūkā valsts kompetentās iestādes pielāgo savas prasības attiecībā uz atļauju piešķiršanas procesa sākšanu un pilnīgās pieteikuma dokumentācijas akceptēšanu, ņemdamas vērā attiecīgo projektu kategoriju, to būtību, apmērus, prasības veikt vidisko novērtējumu vai citus valsts tiesību aktos paredzētus novērtējumus neesību vai faktu, ka tiem var būt nepieciešams mazāk pilnvarojumu un apstiprinājumu, lai sasniegtu posmu “gatavs būvniecībai”.

³⁷ [atsauce uz Regulu par vidisko novērtējumu pātrināšanu].

Tādējādi valsts kompetentās iestādes var nolemt, ka šā panta 1. un 6. punktā minētā pirmspieteikuma procedūra nav nepieciešama, ja vien projekta virzītājam šāds periods nav vajadzīgs, lai veiktu pētījumus, novērtējumus un savāktu datus pilnīgas atļaujas pieteikuma dokumentācijas sagatavošanai.

7. Valsts kompetentās iestādes, veicot pārbaudes, lai noteiktu atļauju piešķiršanas procesa prasības, ņem vērā visus pētījumus un atļaujas vai pilnvarojumus, kas veikti vai izdoti ne senāk kā piecus gadus pirms projekta atļauju piešķiršanas procesa sākuma saskaņā ar šo pantu, arī tādus novērtējumus, kas veikti citu projektu izvērsšanai, kuri ir relevanti un kurus var atkalizmantot, un neprasa nevajadzīgus vai pētījumus, novērtējumus, atļaujas vai pilnvarojumus, kas dublējas.
8. Dalībvalstīs, kurās maršruta vai vietas noteikšanu, ko veic vienīgi plānotā projekta konkrētajām vajadzībām, arī konkrētu tīkla infrastruktūras koridoru plānošanu, nevar iekļaut atļauju piešķiršanas procesā, kas beidzas ar visaptverošā lēmuma pieņemšanu, attiecīgo lēmumu pieņem atsevišķā sešu mēnešu termiņā, kas sākas dienā, kad projekta virzītājs iesniedzis galīgo un pilnīgo pieteikuma dokumentāciju.
9. Pirmspieteikuma procedūra ietver no projekta virzītāja sagaidīto nepieciešamo pētījumu, ziņojumu un dokumentācijas pārbaudes un tvēruma noteikšanu, detalizēta grafika izstrādi un pieteikuma dokumentācijas projekta verificāciju šādos posmos:

- (a) pēc iespējas drīzāk un ne vēlāk kā trīs mēnešus pēc 5. punktā minētā projekta virzītāja paziņojuma valsts kompetentā iestāde nosaka un paziņo projekta virzītājam pilnvarojumus, atļaujas un novērtējumus, kas vajadzīgi, lai pabeigtu atļauju piešķiršanas procesu.

Valsts kompetentās iestādes paziņojumā iekļauj VI pielikuma 1. punkta e) apakšpunktā minēto kontrolsarakstu, un attiecīgā gadījumā tā saturu nosaka sadarbībā ar citām attiecīgajām iestādēm un valsts kompetentajām iestādēm pārējās dalībvalstīs, kurās projekts atrodas, arī tad, ja projekts šķērso to ekskluzīvo ekonomikas zonu.

Attiecīgā gadījumā paziņojumā sīki izklāsta nosacījumus, ar kādiem projektam var piemērot 7. panta 7. punktā paredzēto atbrīvojumu, un norāda:

- i) vai ir ļoti ticams, ka, ņemot vērā to ģeogrāfisko teritoriju vidisko jutīgumu, kurās projektu plānots īstenot, projekts radīs būtisku neparedzētu nelabvēlīgu ietekmi, kas nav konstatēta valsts attīstības plānu vidiskajā novērtējumā, kurš veikts, ievērojot Direktīvu 2001/42/EK un attiecīgā gadījumā Direktīvu 92/43/EEK;
 - ii) atbilstīgus un samērīgus ietekmes mīkstināšanas pasākumus vai naudas kompensāciju projektam piemērojamām sugu aizsardzības programmām saskaņā ar 7. panta 8. punktu;
 - iii) to, vai kāda projekta daļa varētu būtiski ietekmēt vidi citā dalībvalstī; šādā gadījumā tās dalībvalsts kompetentā iestāde, kurā projekts atrodas, nodrošina, ka tiek piemērots Direktīvas 2011/92/ES 7. pants un Konvencijas par ietekmes uz vidi novērtējumu pārrobežu kontekstā 2.–7. pants;
- (b) paziņojumā norāda arī to, vai valsts kompetentā iestāde apstiprina vai groza sabiedrības līdzdalības koncepciju, ko projekta virzītājs iesniedzis saskaņā ar 9. panta 3. punktu. Pārbaudes periodā valsts kompetentā iestāde sadarbībā ar

citām attiecīgajām iestādēm nosaka tvērumu un detalizācijas pakāpi tiem pētījumiem, ziņojumiem un dokumentācijai, arī novērtējumiem, kas vajadzīgi projekta vidisko atļauju piešķiršanai, kurus paredzēts, ka projekta virzītājs sagatavo un iesniedz kā pilnīgas pieteikuma dokumentācijas daļu.

Ne valsts kompetentā iestāde, ne kāda no attiecīgajām iestādēm pēc tam nepieprasa nekādu papildu informāciju, pētījumus, ziņojumus vai novērtējumus kā vien tos, kas noteikti šajā sākotnējās pārbaudes procesā, izņemot tad, ja projektā vai tā apkārtējā vidē ir notikušas būtiskas izmaiņas. Ja notiek šādas būtiskas izmaiņas, valsts kompetentā iestāde, balstīdamās uz argumentētu pamatojumu, var no projekta virzītāja pieprasīt papildu informāciju;

- (c) valsts kompetentā iestāde ciešā sadarbībā ar projekta virzītāju un citām attiecīgajām iestādēm un valsts kompetentajām iestādēm pārējās dalībvalstīs, kurās projekts atrodas, arī tad, ja projekts šķērso to ekskluzīvo ekonomikas zonu, kā arī ņemdamā vērā saskaņā ar šā punkta a) apakšpunktu veikto darbību rezultātus, izstrādā detalizētu atļauju piešķiršanas procesa grafiku, ievērojot VI pielikuma 2. punktā izklāstītās pamatnostādnes;
- (d) pēc pieteikuma dokumentācijas projekta saņemšanas valsts kompetentā iestāde savā vārdā vai citu attiecīgo iestāžu vārdā var pieprasīt, lai projekta virzītājs iesniedz trūkstošo informāciju, kas saistīta ar prasītajiem a) apakšpunktā minētajiem elementiem, ne vēlāk kā viena mēneša laikā.

Pirmspieteikuma procedūra vajadzības gadījumā ietver jebkādu vidisko ziņojumu sagatavošanu, ko veic projekta virzītāji, ietverot klimatadaptācijas, kibernetikas un fiziskās drošības dokumentācijas un novērtējumu sagatavošanu.

Sadarbībā ar projekta virzītāju un vajadzības gadījumā ar citām attiecīgajām iestādēm vai citām valsts kompetentajām iestādēm citās dalībvalstīs, kurās projekts atrodas, arī tad, ja projekts šķērso to ekskluzīvo ekonomikas zonu, valsts kompetentā iestāde var izstrādāt prasības konkrēta projekta atļauju piešķiršanas procesam un VI pielikuma 4. punktā noteikto sabiedriskās apspriešanas grafiku pa posmiem, ar nosacījumu, ka tas nekavē projekta vispārējo izstrādi un nodrošina, ka atļauju piešķiršanas process tiek vienkāršots un paātrināts. Maksimālos termiņus, kas minēti 1. un 2. punktā, piemēro katram posmam.

Viena mēneša laikā pēc pirmās daļas d) apakšpunktā minētās trūkstošās informācijas iesniegšanas kompetentā iestāde izskatīšanai akceptē pilnīgu rakstiski vai elektroniski, vai īpašās digitālās platformās sagatavotu pieteikumu, sākot 1. punkta b) apakšpunktā minēto tiesību aktos paredzēto atļauju piešķiršanas procedūru.

10. Projekta virzītājs godprātīgi sadarbojas ar valsts kompetentajām iestādēm un visām attiecīgajām iestādēm, lai sniegtu tām pilnīgu un pareizu informāciju, jo īpaši attiecībā uz pārbaudes procesā apzināto informāciju.

Projekta virzītājs nodrošina, ka pieteikuma dokumentācija ir pilnīga un pienācīga, un pēc iespējas drīz atļauju piešķiršanas procesa laikā lūdz valsts kompetentās iestādes atzinumu par to.

Projekta virzītājs pilnībā sadarbojas ar valsts kompetento iestādi, lai ievērotu šajā regulā noteiktos termiņus. Kavējumus, kas šajā ziņā radušies projekta virzītāja vainas dēļ, viņam rīkojoties godprātīgi, maksimālajā atļaujas piešķiršanas termiņā neieskaita.

11. Dalībvalstis nodrošina, ka jebkādi valsts tiesību aktu grozījumi nepagarina nevienu atļauju piešķiršanas procesu, kas sākts pirms minēto grozījumu stāšanās spēkā. Lai saglabātu paātrinātu atļauju piešķiršanas procesu Savienības sarakstā esošiem projektiem, valsts kompetentās iestādes pienācīgi pielāgo grafiku, kas noteikts atbilstīgi šā panta 6. punkta b) apakšpunktam, lai pēc iespējas nodrošinātu, ka netiek pārsniegti šajā pantā noteiktie atļauju piešķiršanas procesa termiņi.
12. Šajā pantā noteiktie termiņi neskar saistības, kas izriet no Savienības un starptautiskajiem tiesību aktiem, un neskar administratīvās pārsūdzības procedūras un tiesiskās aizsardzības līdzekļus tiesu iestādēs.
Šajā pantā noteiktie termiņi jebkurai no atļauju piešķiršanas procedūrām neskar nekādus īsākus termiņus, ko noteikušas dalībvalstis.

IV NODAĻA

Starpnozaru infrastruktūras plānošana

11. pants

Tīkla attīstības desmit gadu plānu centrālais scenārijs

1. Līdz [divi gadi pēc stāšanās spēkā] un pēc tam vismaz reizi četros gados Komisija elektroenerģijas, ūdeņraža un gāzes nozarēm izstrādā centrālu scenāriju, kas jāizmanto Regulas (ES) 2019/943 48. pantā un Regulas (ES) 2024/1789 59. pantā minētajiem Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāniem, šīs regulas 12. pantā minētajā infrastruktūras vajadzību apzināšanas procesā, šīs regulas 14. pantā minētajā energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzē un šīs regulas 17. pantā minētajā izmaksu pārrobežu dalīšanā.
2. Centrālais scenārijs
 - (a) atbilst Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājiem un ietver ilgtermiņa perspektīvu vismaz līdz 2050. gadam saskaņā ar Savienības klimatneitralitātes mērķi;
 - (a) izmanto starpnozaru pieeju, kas nodrošina konsekveni starp elektroenerģijas, ūdeņraža un gāzes nozarēm, optimizējot sistēmas efektivitāti;
 - (b) vajadzības gadījumā ietver jutīguma analīzes.
3. Elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-E*), ūdeņraža tīklu operatoru Eiropas tīkls (*ENNOH*), gāzes pārvades sistēmu operatoru Eiropas tīkls (*ENTSO-G*) un dalībvalstis pēc Komisijas pieprasījuma sniedz datus un informāciju, kas vajadzīgi 1. punktā minētā centrālā scenārija izstrādei. Tas cita starpā ietver tirgus un tīkla datus, piemēram, pieprasījuma un piedāvājuma prognozes, elektroenerģijas ražošanas, ūdeņraža ražošanas un tīklu raksturlielumus, elastības avotus, pieņēmumus par importu, kā arī klimatisko gadu datus. Komisija nosaka saprātīgu termiņu, kādā dati un informācija jāsniedz, ņemdamā vērā to, cik sarežģīti ir vajadzīgie dati un informācija un cik steidzami tie vajadzīgi. Ja adresāts nesniedz pieprasīto informāciju Komisijas noteiktajā termiņā vai iesniedz nepilnīgu informāciju, Komisija ar lēmumu pieprasa sniegt šo informāciju. Komisija var

pieprasīt, lai Aģentūra verificē Komisijai iesniegtos datus, arī verificējot valstu datus relevantajās valsts regulatīvajās iestādēs.

4. Komisija apspriežas ar Aģentūru, valstu regulatīvajām iestādēm, *ENTSO-E*, *ENNOH*, *ENTSO-G*, Eiropas struktūru elektroenerģijas sadales sistēmu operatoru sadarbībai Eiropas Savienībā (ES SSO struktūru), dalībvalstīm, kā arī citām relevantām ieinteresētajām personām par datiem, kas savākti centrālā scenārija izstrādes procesa vajadzībām, arī par pieņēmumiem un to izmantošanu centrālā scenārija izstrādē.
5. Komisija *TEN-E* grupai iesniedz centrālā scenārija projektu kopā ar informāciju par to, kā ir ņemtas vērā piezīmes, kas saņemtas 4. punktā minētajā apspriešanās. *TEN-E* grupas locekļi viena mēneša laikā no centrālā scenārija projekta saņemšanas sniedz savas piezīmes, ja tādas ir.
6. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar 23. pantu, lai papildinātu šo regulu, nosakot centrālos scenārijus saskaņā ar šo pantu. Komisija centrālo scenāriju pieņem, ņemot vērā *TEN-E* grupas piezīmes.
7. Pēc tam, kad ir publicēts deleģētais akts par centrālo scenāriju, Komisija publicē centrālā scenārija pamatā esošos ievaddatus un izvaddatus, ievērojot ierobežojumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem un attiecīgajiem konfidencialitātes nolīgumiem.
8. Komisija, ņemot vērā Aģentūras, dalībvalstu, valsts regulatīvo iestāžu un relevanto ieinteresēto personu viedokļus, var izstrādāt centrālā scenārija jutīguma analīzi, ja tas ir nepieciešams, pamatojoties uz tirgus vai rīcībpolitikas norisēm. Komisija šā panta 6. punktā minēto deleģēto aktu var grozīt, lai iekļautu jebkādu šādu jutīguma analīzi.

12. pants

Infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojums

1. Attiecīgi *ENTSO-E* un *ENNOH* izstrādā infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu, lai apzinātu infrastruktūras nepilnības, kas ietekmē ar elektroenerģiju un ūdeņradi saistītos Savienības mērķus.
2. Infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumi
 - (a) balstās uz centrālo scenāriju, ko Komisija izstrādājusi saskaņā ar 11. pantu, un tā jutīguma analīzi;
 - (b) atbilst metodikai, ko Aģentūra izstrādājusi saskaņā ar 11. punktu;
 - (c) atbilst šīs regulas VII pielikumā noteiktajiem principiem;
 - (d) nodrošina starpnozaru pieeju, panākot konsekveni starp elektroenerģijas un ūdeņraža nozarēm, kā arī attiecīgā gadījumā gāzes, centralizētās siltumapgādes un CO₂ nozarēm.
3. Attiecīgi *ENTSO-E* un *ENNOH* apspriežas ar attiecīgajām ieinteresētajām personām par papildu datiem, pieņēmumiem un to izmantošanu infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojuma izstrādē.
4. Sešu mēnešu laikā pēc centrālā scenārija publicēšanas saskaņā ar 11. pantu, izņemot gadījumus, kad publicēšana aprobežojas ar jutīguma analīzes pievienošanu, *ENTSO-E* un *ENNOH* iesniedz *TEN-E* grupai savu attiecīgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojuma projektu, tostarp novērtējumu par to, kā projekti, kas iesniegti iekļaušanai Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, atbilst apzinātajām

vajadzībām. Ja publicēšana aprobežojas ar jutīguma analīzes pievienošanu, Komisija var pieprasīt *ENTSO-E* un *ENNOH* izstrādāt jaunu infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu saskaņā ar šajā pantā noteikto procedūru.

5. Divu mēnešu laikā no brīža, kad *TEN-E* grupa ir saņēmusi infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projektus, Aģentūra novērtē infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projektu atbilstību, arī veicot novērtējumu par to, cik lielā mērā projekti, kas iesniegti iekļaušanai Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, atbilst apzinātajām vajadzībām, 12. punktā minētajai metodikai un VII pielikumā izklāstītajiem principiem, un informē *TEN-E* grupu.
6. Viena mēneša laikā pēc tam, kad Aģentūra ir informējusi *TEN-E* grupas dalībniekus par infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projektu atbilstību, tie, ņemdami vērā Aģentūras sniegto informāciju par atbilstību, var sniegt piezīmes un attiecīgi informēt *ENTSO-E* un *ENNOH*.
7. Divu mēnešu laikā pēc *TEN-E* grupas dalībnieku piezīmju saņemšanas *ENTSO-E* un *ENNOH* pielāgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projektus, ņemot vērā *TEN-E* grupas un Aģentūras piezīmes, lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību 2. punkta prasībām, un iesniedz Komisijai galīgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu.
8. Komisija galīgā infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojuma projektu iesniedz apstiprināšanai *TEN-E* grupas lēmējstruktūrā. Pirms galīgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projektu iesniegšanas *TEN-E* grupas lēmējstruktūrai Komisija ar pienācīgu pamatojumu un saprātīgā termiņā var pieprasīt atjauninājumus un uzlabojumus, ja tā konstatē, ka galīgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projekti pienācīgi neatspoguļo *TEN-E* grupas dalībnieku piezīmes, kā arī lai nodrošinātu pilnīgu atbilstību VII pielikumā noteiktajiem principiem. Attiecīgi *ENTSO-E* un *ENNOH* pilnībā izpilda šādus pieprasījumus viena mēneša laikā un atkārtoti iesniedz Komisijai pārskatītos galīgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu projektus.
9. *TEN-E* grupas lēmējstruktūra infrastruktūras vajadzību apzināšanas galīgos ziņojumus apstiprina viena mēneša laikā no to saņemšanas.
10. Divu nedēļu laikā no galīgo infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumu apstiprināšanas saskaņā ar 8. punktu attiecīgi *ENTSO-E* un *ENTSO-G* tos publicē savās tīmekļvietnēs. Attiecīgā gadījumā *ENTSO-E* un *ENNOH* pēc Komisijas pieprasījuma atjaunina infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumus saskaņā ar jutīguma analīzi, kas pieņemta, ievērojot 11. panta 8. punktu.
11. Līdz [9 mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā] Aģentūra pēc plašas apspriešanās, kurā iesaistīta Komisija, dalībvalstis, *ENTSO-E*, *ENTSO-G*, *ENNOH*, ES SSO struktūra un citas relevantas ieinteresētās personas, publicē saistošu metodiku infrastruktūras vajadzību apzināšanai.
12. Metodika nodrošina, ka infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojums atbilst VII pielikumā noteiktajiem principiem.
13. Aģentūra pēc savas iniciatīvas vai pēc Komisijas pieprasījuma metodiku vajadzības gadījumā atjaunina.
14. Līdz 2027. gada 1. janvārim šo pantu piemēro, ievērojot Regulas (ES) 2024/1789 61. pantā izklāstītos pārejas noteikumus.

13. pants

Vajadzību saskaņošanas process elektroenerģijas sistēmā

1. Ja elektroenerģijas infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojumā tiek secināts, ka projekti, kas iesniegti iekļaušanai Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, pilnībā neatbilst infrastruktūras vajadzībām, kuras apzinātas saskaņā ar 12. pantu, Komisija var sākt procesu, lai apzinātu iespējamus risinājumus neapmierināto vajadzību apmierināšanai.
2. Komisija sadarbībā ar *ENTSO-E*, dalībvalstīm un Aģentūru aicina relevanto grupu sistēmu operatorus sešu mēnešu laikā pēc uzaicinājuma iesniegt priekšlikumus projektiem, kas spēj apmierināt neapmierinātās vajadzības. Komisija ierosinātos projektus iesniedz apspriešanai relevantajās grupās, kas izveidotas saskaņā ar 3. pantu. Komisija var iesaistīt citas relevantas ieinteresētās personas un citus reģionālās sadarbības forumus. Projektu virzītāji, kas spēj apmierināt neapmierinātās vajadzības, pēc iespējas drīzāk iesniedz atbalsttiesīgos projektus iekļaušanai turpmākos valsts attīstības plānos, Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā un Savienības sarakstā.
3. Ja 2. punktā minētajā procesā netiek apzināti projekti, ar kuriem var apmierināt neapmierinātās vajadzības, Komisija var izsludināt uzaicinājumu iesniegt priekšlikumus, kurā var piedalīties jebkura trešā persona, kas spēj kļūt par projekta virzītāju, lai ierosinātu projektus, ar kuriem var apmierināt neapmierinātās vajadzības. Projektu virzītāji, kas spēj apmierināt neapmierinātās vajadzības, pēc iespējas drīzāk iesniedz atbalsttiesīgos projektus iekļaušanai turpmākos valsts attīstības plānos, Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā un Savienības sarakstā.
4. Komisija uzrauga 2. un 3. punktā minēto procesa iznākumu un projektu progresu un cieši iesaista relevantās grupas, kas izveidotas saskaņā ar 3. pantu, un citus relevantus reģionālās sadarbības forumus.

14. pants

Izmaksu un ieguvumu analīze energosistēmas mērogā

1. Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f) un h) apakšpunktā un 2. un 3. punktā noteiktajās infrastruktūras kategorijās, *ENTSO-E* un *ENNOH*, novērtējot projektu iekļaušanu savos attiecīgajos Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānos, izmanto konsekventas vienas nozares metodikas, kuras nodrošina saskaņotu energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzi Savienības līmenī.
2. Metodikas
 - (a) sagatavo saskaņā ar V pielikumā noteiktajiem principiem;
 - (b) balstās uz kopīgiem pieņēmumiem, kas dod iespēju projektus salīdzināt;
 - (c) atbilst Savienības enerģētikas un klimata mērķrādītājiem, tās 2050. gada klimatneitralitātes mērķim un 11. pantā minētajam centrālajam scenārijam, kā arī IV pielikumā izklāstītajiem noteikumiem un rādītājiem;
 - (d) ļauj novērtēt projektu kopumus saskaņā ar 18. pantu un elektroenerģijas nozarē apsvērt nevadu risinājumus;

- (e) izmanto starpnozaru pieeju.
3. *ENTSO-E* un *ENNOH* izstrādā un publicē provizoriskus metodiku projektus, lai apspriestos ar ES SSO struktūru un citām attiecīgajām ieinteresētajām personām. Apspriešanās process ir atklāts, savlaicīgs un pārredzams. *ENTSO-E* un *ENNOH* sagatavo un dara publiski pieejamu ziņojumu par apspriešanās procesu.
 4. *ENTSO-E* un *ENNOH* publicē un iesniedz dalībvalstīm, Komisijai un Aģentūrai savu metodiku projektus. *ENTSO-E* un *ENNOH* norāda iemeslus, ja tie nav ņēmuši vērā vai ir tikai daļēji ņēmuši vērā dalībvalstu, valstu iestāžu vai citu ieinteresēto personu piezīmes. *ENTSO-E* un *ENNOH* līdz 2027. gada decembrim publicē un iesniedz dalībvalstīm, Komisijai un Aģentūrai savus pirmos saskanīgos vienas nozares metodiku projektus.
 5. Trīs mēnešu laikā pēc metodiku projektu saņemšanas Aģentūra un dalībvalstis var sniegt savus atzinumus *ENTSO-E* un *ENNOH*, kā arī Komisijai. Komisija var rīkot specifiski metodikas projektu apspriešanai veltītas grupu sanāksmes.
 6. Trīs mēnešu laikā no Aģentūras un dalībvalstu atzinumu saņemšanas *ENTSO-E* un *ENNOH* savas attiecīgās metodikas groza, lai pilnīgi ņemtu vērā Aģentūras un dalībvalstu atzinumus, un iesniedz tās Komisijai apstiprināšanai.
 7. Komisija lēmumu izdod trīs mēnešu laikā no attiecīgo metodiku saņemšanas.
 8. Ja Komisija metodikas projektu noraida, tā norāda iemeslus. Attiecīgi *ENTSO-E* un *ENNOH* pārskata metodikas projektu un atkārtoti iesniedz to Komisijai apstiprināšanai.
 9. Divu nedēļu laikā no Komisijas apstiprinājuma *ENTSO-E* un *ENNOH* publicē savas attiecīgās metodikas savā tīmekļvietnē.
 10. Komisija un Aģentūra var pieprasīt attiecīgi *ENTSO-E* un *ENNOH* atjaunināt savas metodikas un noteikt grafiku. Aģentūra var rīkoties pēc savas iniciatīvas vai pēc pienācīgi pamatota valsts regulatīvo iestāžu vai ieinteresēto personu pieprasījuma. Aģentūra publicē saņemtos pieprasījumus un visus attiecīgos komerciāli nesensitīvos dokumentus, kas ir tās pieprasījuma pamatā.
 11. Ja Aģentūra vai Komisija to pieprasa, *ENTSO-E* un *ENNOH* atjaunina saskaņīgās vienas nozares izmaksu un ieguvumu metodikas saskaņā ar apstiprināšanas procedūru atbilstīgi 3.–9. punktam.
 12. *ENTSO-E* un *ENNOH* katra Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna kontekstā publicē atjauninātus ievaddatus, kas ir būtiski metodiku piemērošanai, tajā skaitā aprēķina metodes, tīkla modeļus, relevantos elektroenerģijas plūsmu un tirgus datus. Šos datus publicē pietiekami precīzā veidā, ievērojot ierobežojumus saskaņā ar valsts tiesību aktiem un attiecīgajiem nolīgumiem par konfidencialitāti. Komisija un Aģentūra nodrošina gan pašu saņemto, gan tādu trešo pušu saņemto datu konfidencialitāti, kuras uz minēto datu pamata to labā veic analītisko darbu.
 13. *ENTSO-E* un *ENNOH* Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna ietvaros aprēķina un publicē visu projektu izmaksu un ieguvumu analīzes rezultātus, parādot, kā ieguvumi ir sadalīti starp valstīm. Te ietilpst ieguvumi gan uzņēmējām valstīm, gan valstīm, kas nav uzņēmējas valstis, kuras no attiecīgā projekta gūst labumu.
 14. Attiecībā uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta g) apakšpunktā un 4. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, Komisija nodrošina, ka tiek izstrādātas metodikas saskaņotai energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu

analīzei Savienības līmenī. Minētās metodikas ieguvumu un izmaksu ziņā ir saderīgas ar *ENTSO-E* un *ENNOH* izstrādātajām metodikām. Metodikas izstrādā pārredzami, arī plaši apspriežoties ar Aģentūru, dalībvalstīm un visām relevantajām ieinteresētajām personām.

15. Sākot no [2028. gada aprīļa], reizi divos gados Aģentūra nosaka un publicē rādītāju kopumu un atbilstošas atsauces vērtības, kurus izmanto, lai salīdzinātu vienības investīciju izmaksas salīdzināmiem II pielikumā iekļautu energoinfrastruktūras kategoriju projektiem. Projektu virzītāji sniedz prasītos datus valsts regulatīvajām iestādēm un Aģentūrai. Minētās atsauces vērtības *ENTSO-E* un *ENNOH* var izmantot izmaksu un ieguvumu analīzēm, ko veic turpmākajiem Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāniem.

V NODAĻA

Atkrastes energotīkli atjaunīgo energoresursu integrēšanai

15. pants

Atkrastes energotīklu plānošana

1. Līdz [6 mēneši pēc stāšanās spēkā] dalībvalstis ar Komisijas atbalstu savos specifiskajos prioritārajos atkrastes energotīklu koridoros, kas noteikti I pielikuma 2. punktā, ņemdamas vērā katra reģiona īpatnības un tā attīstību, atjaunina nesaistošu nolīgumu sadarboties attiecībā uz atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas izvēršanas mērķiem, kas katrā jūras baseinā jāsasniedz līdz 2030. gadam, 2040. gadam un 2050. gadam, ievērojot nacionālos enerģētikas un klimata plānus, kā arī katra jūras baseina atkrastes atjaunīgās enerģijas potenciālu. Nolīgumā attiecīgā gadījumā iekļauj atjaunīgā atkrastes ūdeņraža mērķus.

Nesaistošo nolīgumu ietvaros dalībvalstis ar Komisijas atbalstu savos specifiskajos prioritārajos atkrastes energotīklu koridoros, kas noteikti I pielikuma 2. iedaļā, apsver arī to, vai to attiecīgajos nacionālajos enerģētikas un klimata plānos starp divām vai vairākām dalībvalstīm būtu jānosaka konkrēti pārrobežu mērķi, piemēram, attiecībā uz hibrīdprojektiem vai pārrobežu radiālajiem projektiem, lai pēc iespējas efektīvāk sasniegtu atkrastes atjaunīgās enerģijas ražošanas izvēršanas mērķus katrā jūras baseinā.

Minēto nesaistošo nolīgumu noslēdz rakstiski attiecībā uz katru jūras baseinu, kas saistīts ar dalībvalstu teritoriju, un tas neskar dalībvalstu tiesības izstrādāt projektus savā teritoriālajā jūrā un ekskluzīvajā ekonomikas zonā. Komisija sniedz norādījumus par darbu grupās.

2. Līdz [12 mēneši pēc stāšanās spēkā] un pēc tam reizi četros gados kā nākamā tīkla attīstības desmit gadu plāna daļu *ENTSO-E*, iesaistoties relevantajiem PSO, valsts regulatīvajām iestādēm, dalībvalstīm un Komisijai un saskaņā ar šā panta 1. punktā minēto nesaistošo nolīgumu, izstrādā un publicē – kā atsevišķu ziņojumu, kas ir Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna daļa, – augsta līmeņa stratēģiskus integrētus atkrastes tīkla attīstības plānus katram jūras baseinam saskaņā ar I pielikumā minētajiem prioritārajiem atkrastes energotīkla koridoriem un ņemot vērā vides aizsardzību un citus jūras izmantošanas veidus.

Izstrādājot augsta līmeņa stratēģiskos integrētos atkrastes tīkla attīstības plānus 1. punktā paredzētajā termiņā, *ENTSO-E* ņem vērā 1. punktā minētos nesaistošos nolīgumus attiecībā uz Savienības tīkla attīstības desmit gadu plāna centrālā scenārija izstrādi.

Augsta līmeņa stratēģiskajos integrētajos atkrastes tīkla attīstības plānos iekļauj vispārīgu pārskatu par atkrastes elektroenerģijas ražošanas jaudas potenciālu un izrietošajām atkrastes energotīkla vajadzībām, arī potenciālās vajadzības pēc starpsavienotājiem, hibrīdprojektiem, radiāliem savienojumiem, pastiprinājumiem un ūdeņraža infrastruktūras.

3. Augsta līmeņa stratēģiskie integrētie atkrastes tīkla attīstības plāni ir saskaņīgi ar reģionālajiem investīciju plāniem, kas publicēti saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 34. panta 1. punktu, un integrēti Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānos, lai nodrošinātu sauszemes un atkrastes energotīkla plānošanas un vajadzīgo pastiprinājumu saskaņotu attīstību.
4. Ne vēlāk kā reizi četros gados pēc nesaistošā nolīguma pieņemšanas saskaņā ar 1. punktu dalībvalstis atjaunina šā panta 1. punktā minētos nesaistošos nolīgumus, tostarp ņemot vērā rezultātus, kas gūti, piemērojot jaunāko izmaksu un ieguvumu analīzes un izmaksu dalīšanas metodiku prioritārajiem atkrastes energotīkla koridoriem.
5. Pēc katra nesaistošo nolīgumu atjauninājuma saskaņā ar 4. punktu attiecībā uz katru jūras baseinu *ENTSO-E* atjaunina augsta līmeņa stratēģiskos integrētos atkrastes tīkla attīstības plānus nākamajā Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā, kā minēts 2. punktā.

16. pants

Norādījumi par kopdarbīgu investīciju satvāriem atkrastes enerģijas projektiem

1. Komisija, iesaistoties dalībvalstīm, relevantajiem PSO, Aģentūrai un valsts regulatīvajām iestādēm, apsver, vai ir nepieciešama norādījumu atjaunināšana attiecībā uz atkrastes enerģijas projektu kopdarbīgu investīciju satvāriem, kas paredz īpašu izmaksu un ieguvumu analīzi un izmaksu dalīšanu 15. panta 2. punktā minēto jūras baseina integrēto atkrastes tīklu attīstības plānu izvēšanai saskaņā ar nesaistošiem nolīgumiem, kas minēti 14. panta 1. punktā, un attiecīgā gadījumā publicē atjauninātu norādījumu versiju. Šie norādījumi ir saderīgi ar 17. panta 1. punktu. Komisija vajadzības gadījumā norādījumus atjaunina, ņemot vērā to īstenošanas rezultātus.
2. *ENTSO-E*, iesaistoties relevantajiem PSO, Aģentūrai, valstu regulatīvajām iestādēm un Komisijai, atjaunina rezultātus, kas gūti, piemērojot izmaksu un ieguvumu analīzi un izmaksu dalīšanu prioritārajiem atkrastes tīklu koridoriem, tostarp ikreiz, kad Komisija saskaņā ar 15. panta 1. punktā minētajiem nesaistošajiem nolīgumiem publicē jebkādus norādījumu atjauninājumus par īpašu izmaksu un ieguvumu analīzi un izmaksu dalīšanu attiecībā uz 15. panta 2. punktā minēto jūras baseina integrēto atkrastes tīkla attīstības plānu izvēšanu.

VI NODAĻA

Tiesiskais regulējums

17. pants

Investīciju ar pārrobežu ietekmi veicināšana

1. Efektīvi radušās investīciju izmaksas, kurās nav iekļautas uzturēšanas izmaksas un kuras ir saistītas ar kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f) un h) apakšpunktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, un kopīgu interešu projektiem, kas ietilpst II pielikuma 2. punktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, ja tās ir valsts regulatīvo iestāžu kompetencē katrā attiecīgajā dalībvalstī, sedz to dalībvalstu relevantie PSO, ŪTO, citi operatori vai pārvades infrastruktūras projekta virzītāji, kurās projektam ir pozitīva neto ietekme, un izmaksas, kuras nesedz pārslodzes rentes vai citas maksas, ar tīkla piekļuves tarifiem sedz tīkla lietotāji minētajā dalībvalstī vai dalībvalstīs.
2. Šā panta noteikumus piemēro kopīgu interešu projektam, kas ietilpst 27. pantā un II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f) un h) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, ja vismaz viens projekta virzītājs pieprasa relevantajām valsts iestādēm tos piemērot projekta izmaksām.
Uz projektiem, kas ietilpst II pielikuma 1. punkta g) apakšpunktā noteiktajā energoinfrastruktūras kategorijā, šā panta noteikumus var attiecināt, ja vismaz viens projekta virzītājs relevantajām valsts iestādēm pieprasa to piemērošanu.
Ja projektam ir vairāki projekta virzītāji, relevantās valsts regulatīvās iestādes nekavējoties pieprasa, lai visi projekta virzītāji investīciju pieprasījumu iesniegtu kopīgi saskaņā ar 4. punktu.
3. Ja uz kopīgu interešu projektu attiecas 1. punkts, projekta virzītāji vismaz reizi gadā no projekta iekļaušanas Savienības sarakstā, kamēr projekts nav nodots ekspluatācijā, regulāri informē visas relevantās valsts regulatīvās iestādes par projekta progresu, par konstatētajām izmaksām un tā radīto ietekmi.
4. Tiklīdz šāds kopīgu interešu projekts ir sasniedzis pietiekamu gatavības pakāpi un tiek lēsts, ka būvniecības posmu varēs sākt nākamo 36 mēnešu laikā, projekta virzītāji pēc apspriešanās ar to dalībvalstu PSO, kurās projektam ir būtiska pozitīva neto ietekme, iesniedz investīciju pieprasījumu. Minētajā investīciju pieprasījumā iekļauj pieprasījumu par izmaksu pārrobežu dalīšanu, un to iesniedz visām relevantajām valsts regulatīvajām iestādēm, pievienojot šādus elementus:
 - (a) atjaunināta projektam specifiska izmaksu un ieguvumu analīze, kura ir saskanīga ar 11. pantā minēto centrālo scenāriju un visiem 11. pantā minētajiem jutīguma aspektiem, un 14. pantā minētās saskaņotās energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzes metodiku un kurā ņemti vērā ieguvumi ārpus to dalībvalstu robežām, kuru teritorijā projekts atrodas;
 - (b) uzņēmējdarbības plāns, kurā izvērtēta projekta finansiālā dzīvotspēja, arī izraudzītais finansēšanas risinājums un – attiecībā uz kopīgu interešu projektu, kas ietilpst II pielikuma 3. punktā minētajā energoinfrastruktūras kategorijā, – tirgus testēšanas rezultāti;

- (c) ja projekta virzītāji vienojas – argumentēts izmaksu pārrobežu dalījuma priekšlikums.

Ja projektam ir vairāki virzītāji, tie investīciju pieprasījumu iesniedz kopīgi.

Pēc katra investīciju pieprasījuma saņemšanas relevantās valsts regulatīvās iestādes informatīvā nolūkā tā kopiju nekavējoties nosūta Aģentūrai.

Relevantās valsts regulatīvās iestādes un Aģentūra ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli sensitīvu informāciju.

5. Sešu mēnešu laikā no dienas, kad pēdējā no relevantajām valsts regulatīvajām iestādēm ir saņēmusi investīciju pieprasījumu, minētās iestādes pēc apspriešanās ar attiecīgajiem projekta virzītājiem pieņem kopīgus koordinētus lēmumus par to efektīvi radušos investīciju izmaksu dalījumu, kas jāsedz katram sistēmas operatoram attiecībā uz projektu, un par to iekļaušanu tarifos vai par investīciju pieprasījuma pilnīgu vai daļēju noraidīšanu, ja relevantās valsts regulatīvās iestādes secinājušas, ka projekts vai tā daļa nevienā no relevanto valsts regulatīvo iestāžu dalībvalstīm nedod būtiskus neto ieguvumus.

Relevantās valsts regulatīvās iestādes visas relevantās efektīvi radušās investīciju izmaksas iekļauj tarifos, kā noteikts 14. punktā minētajā ieteikumā, saskaņā ar to investīciju izmaksu dalījumu, kas jāsedz katram sistēmas operatoram attiecībā uz projektu.

Attiecībā uz projektiem attiecīgās dalībvalsts teritorijās relevantās valsts regulatīvās iestādes pēc tam vajadzības gadījumā novērtē, vai sakarā ar investīciju izmaksu iekļaušanu tarifos varētu rasties problēmas attiecībā uz spēju tarifus samaksāt.

6. Sadalot izmaksas, relevantās valsts regulatīvās iestādes ņem vērā šādus aspektus:

- (a) faktiskās vai aplēstās pārslodzes rentes vai citas maksas;
- (b) faktiskie vai aplēstie ieņēmumi, kurus rada pārvades sistēmu operatoru savstarpējais kompensācijas mehānisms, kas izveidots saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 49. pantu.

Izmaksu pārrobežu dalījumā ņem vērā projektu izmaksas un ieguvumus no ekonomiskā, sociālā un vides viedokļa attiecīgajās dalībvalstīs un nepieciešamību nodrošināt stabilu finansēšanas satvaru kopīgu interešu projektu izstrādei, vienlaikus minimalizējot vajadzību pēc finansiāla atbalsta. Veicot izmaksu pārrobežu dalīšanu, relevantās valsts regulatīvās iestādes pēc apspriešanās ar attiecīgajiem PSO cenšas panākt savstarpēju vienošanos, cita starpā pamatojoties uz šā panta 4. punkta pirmās daļas a) un b) apakšpunktā norādīto informāciju. To novērtējums ir balstīts uz centrālo scenāriju un jebkādiem jutīguma aspektiem, kuri minēti 11. pantā, kas dod iespēju rūpīgi analizēt kopīgu interešu projekta ieguldījumu Savienības enerģētikas rīcībpolitikā dekarbonizācijas, tirgus integrācijas, konkurences, ilgtspējas un piegādes drošības jomā.

7. Dalot izmaksas, relevantās valsts regulatīvās iestādes piemēro šādus vispārīgus principus:

- (a) ja vismaz 10 % no aplēstajiem projekta ieguvumiem rodas dalībvalstī, minētā dalībvalsts un relevantā valsts regulatīvā iestāde piedalās izmaksu pārrobežu sadales procesā;

- (b) attiecīgā gadījumā izmaksu sadalījums starp dalībvalstīm ir balstīts uz neto ieguvumu sadalījumu, nodrošinot, ka izmaksu sadalījuma atslēga atspoguļo minēto sadalījumu;
- (c) izmaksu pārrobežu sadales pamatā ir *ex ante* izmaksu sadales nolīgums, kas izstrādāts, lai nodrošinātu investīciju noteiktību, savukārt nolīgums ir pārredzams un paredzams, un izmaksu pārrobežu sadalījumā var paredzēt *ex post* pielāgojumu iespēju, ar nosacījumu, ka šādi pielāgojumi ir skaidri noteikti lēmumā par izmaksu dalījumu un ir skaidri formulēti, arī attiecībā uz sego izmaksu termiņiem un kategorijām.

Ja kopīgu interešu projekts mīkstina negatīvas eksternalitātes, piemēram, loka plūsmas, un attiecīgais kopīgu interešu projekts tiek īstenots dalībvalstī, kura ir negatīvās eksternalitātes izcelsmes avots, šādas eksternalitātes mīkstināšanu neuzskata par pārrobežu ieguvumu un tādēļ tā nevar būt par pamatu izmaksu sadalījumam un attiecināšanai uz to dalībvalstu PSO, kurus minētās negatīvās eksternalitātes ietekmē.

- 8. Ja relevantās valsts regulatīvās iestādes nosaka vai apstiprina tarifus saskaņā ar Direktīvas (ES) 2024/1788 78. panta 1. punktu un Direktīvas (ES) 2019/944 59. panta 1. punkta a) apakšpunktu, tās, pamatojoties uz izmaksu pārrobežu dalījumu, kas minēts šā panta 5. punktā, ņem vērā reālās izmaksas, kuras radušās PSO, ŪTO vai citam projekta virzītājam investīciju dēļ, ciktāl šīs izmaksas atbilst efektīva un strukturāli līdzīga operatora izmaksām.
- 9. Relevantās valsts regulatīvās iestādes lēmumu par izmaksu dalījumu bez kavēšanās dara zināmu Aģentūrai kopā ar visu relevanto informāciju par šo lēmumu. Jo īpaši lēmumā par izmaksu dalījumu sīki izklāsta iemeslus izmaksu dalīšanai starp dalībvalstīm, tostarp šādus elementus:
 - (a) izvērtējums par konstatēto ietekmi uz katru no attiecīgajām dalībvalstīm, tostarp ietekmi, kas saistīta ar tīkla tarifiem;
 - (b) izvērtējums par 4. punkta pirmās daļas b) apakšpunktā minēto uzņēmējdarbības plānu;
 - (c) reģionālās vai Savienības mēroga pozitīvās eksternalitātes, piemēram, energoapgādes drošība, sistēmas elastība, solidaritāte vai inovācija, ko projekts radītu;
 - (d) apspriežu ar attiecīgajiem projekta virzītājiem rezultāti.

Lēmumu par izmaksu dalījumu publicē relevanto valsts regulatīvo iestāžu tīmekļvietnēs un kopīgo ar Aģentūru un Komisiju.

Līdz [6 mēneši pēc stāšanās spēkā] Aģentūra izveido centrālu repozitoriju visiem izmaksu pārrobežu dalījuma lēmumiem, ko pieņēmušas valstu regulatīvās iestādes, un mitina to savā tīmekļvietnē.

- 10. Ja relevantās valsts regulatīvās iestādes nav panākušas vienošanos par investīciju pieprasījumu sešu mēnešu laikā no dienas, kad pēdējā relevantā valsts regulatīvā iestāde saņēmusi minēto pieprasījumu, tās nekavējoties informē Aģentūru.

Šādā gadījumā vai pēc relevanto valsts regulatīvo iestāžu kopīga pieprasījuma lēmumu par investīciju pieprasījumu, arī par 5. punktā minēto izmaksu pārrobežu dalījumu, pieņem Aģentūra trīs mēnešu laikā no dienas, kad iestādes vērsušās pie Aģentūras.

Pirms šāda lēmuma pieņemšanas Aģentūra apspriežas ar relevantajām valsts regulatīvajām iestādēm un projekta virzītājiem. Otrajā daļā minēto trīs mēnešu termiņu var pagarināt par vēl diviem mēnešiem, ja Aģentūra pieprasa papildu informāciju. Minētais termiņa pagarinājums sākas nākamajā dienā pēc pilnīgas informācijas saņemšanas.

Aģentūras novērtējums balstās uz 11. pantā minēto centrālo scenāriju un jutīguma aspektiem, kas dod iespēju rūpīgi analizēt kopīgu interešu projekta ieguldījumu Savienības enerģētikas rīcībpolitikas mērķrādītāju sasniegšanā dekarbonizācijas, tirgus integrācijas, konkurences, ilgtspējas un piegādes drošības jomā.

Lēmumā par investīciju pieprasījumu, arī izmaksu pārrobežu dalījumu, Aģentūra iespēju izvēlēties, kā investīciju izmaksas iekļaut tarifos atbilstoši noteiktajam izmaksu pārrobežu dalījumam, atstāj relevanto valsts iestāžu ziņā laikā, kad minētais lēmums tiek īstenots saskaņā ar valsts tiesību aktiem.

Lēmumu par investīciju pieprasījumu, kas ietver izmaksu pārrobežu dalījumu, publicē. Piemēro Regulas (ES) 2019/942 25. panta 3. punktu, 28. un 29. pantu.

11. Aģentūra nekavējoties iesniedz Komisijai visu lēmumu par izmaksu dalījumu kopijas un visu attiecīgo informāciju par katru šādu lēmumu. Aģentūra visu lēmumu nekonfidencialās versijas publicē savā tīmekļvietnē. Minēto informāciju var iesniegt apkopotā veidā. Aģentūra un Komisija ievēro konfidencialitāti attiecībā uz komerciāli sensitīvu informāciju.
12. Izmaksu dalījuma lēmumi neskar PSO tiesības piemērot un valstu regulatīvo iestāžu tiesības apstiprināt maksu par piekļuvi tīkliem saskaņā ar Regulām (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un Direktīvām (ES) 2019/944 un (ES) 2024/1788.
13. Šo pantu nepiemēro kopīgu interešu projektiem, kam piemēro vienu vai vairākus šādus atbrīvojumus vai atkāpes:
 - (a) atbrīvojums no Direktīvas (ES) 2024/1788 31., 32., 33. panta un 78. panta 7. punkta saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1789 78. pantu;
 - (b) atbrīvojums no Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. un 3. punkta vai Direktīvas (ES) 2019/944 6. panta, 59. panta 7. punkta un 60. panta 1. punkta saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 63. pantu;
 - (c) atkāpe no nodalīšanas vai trešo pušu piekļuves noteikumiem saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (EK) Nr. 714/2009³⁸ 17. pantu vai Regulas (ES) 2019/943 64. pantu un Direktīvas (ES) 2019/944 66. pantu.
14. Līdz [*seši mēneši pēc šīs regulas stāšanās spēkā*] Aģentūra pieņem ieteikumu par labas prakses apzināšanu attiecībā uz to, kā apstrādājami investīciju pieprasījumi kopīgu interešu projektiem saskaņā ar šā panta 7. punktā minētajiem principiem.

Aģentūra vajadzības gadījumā minēto ieteikumu regulāri atjaunina. Tā ņem vērā nozaru specifiku un nodrošina saskanību ar principiem par atjaunīgās enerģijas atkrastes energotīklu izmaksu pārrobežu dalīšanu, kā minēts 16. panta 1. punktā. Pieņemot vai atjauninot ieteikumu, Aģentūra īsteno plašu apspriešanās procesu, kurā iesaista visas relevantās ieinteresētās personas. Minētajā ieteikumā iekļauj arī

³⁸ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (EK) Nr. 714/2009 par nosacījumiem attiecībā uz piekļuvi tīklam elektroenerģijas pārrobežu tirdzniecībā un par Regulas (EK) Nr. 1228/2003 atcelšanu (OV L 211, 14.8.2009., 15. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2009/714/oj>).

nesaistošu izmaksu pārrobežu dalījuma veidni, kura atvieglo valstu regulatīvo aģentūru darbu.

15. Savstarpēju interešu projektiem izmaksu pārrobežu dalīšanu attiecībā uz ieguvumiem, ko tie sniedz Savienībai, veic saskaņā ar tādiem pašiem šajā pantā minētajiem noteikumiem un nosacījumiem. Lēmumu par dalījumu koordinēti izdod labumguvēju dalībvalstu relevantās valsts regulatīvās iestādes.
16. Šo pantu *mutatis mutandis* piemēro projektu kopumiem saskaņā ar 18. pantu.

18. pants

Iespēja apvienot energoinfrastrukturā projektus izmaksu dalīšanas nolūkā

1. Projektu virzītāji var apvienot divus vai vairākus Savienības sarakstā esošus projektus, lai attiecīgā gadījumā atvieglotu sarunas par izmaksu sadali starp attiecīgajām dalībvalstīm un trešām valstīm un izmaksu pārrobežu dalījuma lēmumiem starp attiecīgajām dalībvalstu kompetentajām iestādēm vai attiecīgā gadījumā starp dalībvalstu kompetentajām iestādēm un trešām valstīm.
2. Komisija var aicināt projektu virzītājus iesniegt relevantajām grupām apspriešanai priekšlikumu par vienu vai vairākiem divu vai vairāku Savienības sarakstā esošu projektu kopumiem. Projektu kopums var ietvert projektus dažādās brieduma pakāpēs ar noteikumu, ka to apvienošana nekavē to projektu īstenošanu, kuru izstrāde pavirzījusies vistālāk.
3. Pēc sarunām grupās Komisija var pieprasīt *ENTSO-E* vai *ENNOH* iesniegt kopīgu izmaksu un ieguvumu analīzi par ierosinātajiem divu vai vairāku Savienības sarakstā esošu projektu kopumiem. Kopīgā izmaksu un ieguvumu analīze ir saskanīga ar 11. pantā minēto centrālo scenāriju un jutīguma aspektiem, kā arī metodiku, kas izstrādāta saskaņā ar 15. pantu. *ENTSO-E* vai *ENNOH* kopīgo izmaksu un ieguvumu analīzi Komisijai iesniedz divu mēnešu laikā pēc pieprasījuma iesniegšanas.
4. Relevantās dalībvalstis, iesaistot relevantās valsts regulatīvās iestādes, ar Komisijas atbalstu vienojas par projektu kopumu un vajadzības gadījumā aicina projektu virzītājus kopumam pievienot projektus vai projektus no kopuma dzēst, ja tas atvieglo sarunas par izmaksu dalīšanu, ar nosacījumu, ka kopumā iekļauto Savienības sarakstā esošo projektu skaits joprojām ir pārvaldāms.
5. Relevantās dalībvalstis var nolemt kopumus apstiprināt un aicināt projektu virzītājus iesniegt kopīgu investīciju pieprasījumu saskaņā ar 17. panta 4. punktu. Minēto lēmumu kopīgo ar relevantajām grupām un Komisiju. Šīs regulas 17. panta 4. punkta vajadzībām investīciju pieprasījumā iekļauj tikai vienu jaunāko izmaksu un ieguvumu analīzi un vienu priekšlikumu par izmaksu pārrobežu sadalījumu, lai atvieglotu iespējamu pieteikšanos uz Savienības finansiālo palīdzību, ievērojot 21. pantu.

19. pants

Savienības sarakstā esošiem projektiem nodalīti pārslodzes ieņēmumi

1. PSO 25 % no pārslodzes rentēm, kas nav iztērētas, lai garantētu piešķirtās jaudas faktisko pieejamību saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punkta a) apakšpunktu un izmaksātu kompensāciju atkrastes atjaunīgās elektroenerģijas ražošanas staciju operatoriem saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punkta

- c) apakšpunktu, rezervē tīkla investīcijām Savienības sarakstā esošos projektos, kas ir būtiski starpsavienotāju pārslodzes mazināšanai saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punkta b) apakšpunktu.
2. PSO šā panta 1. punktā minētos līdzekļus izvieto atsevišķā konta pozīcijā līdz brīdim, kad tos var izlietot tādu Savienības sarakstā esošu projektu finansēšanai, kas ir būtiski starpsavienotāju pārslodzes mazināšanai, vai līdz brīdim, kad tie ir pierādījuši, ka Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punkta b) apakšpunktā noteiktie prioritārie mērķi ir pienācīgi sasniegti un nav nepieciešams uz attiecīgo dalībvalstu robežām būvēt papildu pārrobežu jaudu, lai samazinātu starpsavienotāju pārslodzi.
3. Šā panta 1. punktā minēto līdzekļu izmantošana:
- (a) novērš finansējuma trūkumu Savienības sarakstā esošiem projektiem, kas sniedz būtiskus ieguvumus ārpus to uzņemošajām valstīm, pienācīgi ņemot vērā paredzamo tarifu finansējumu;
 - (b) tiek darīta pārredzama izmaksu pārrobežu dalījuma lēmumu pieprasījumos saskaņā ar šīs regulas 17. pantu;
 - (c) novērš dubultu finansēšanu un nodrošina samērīgumu, pārredzamību un nediskrimināciju;
 - (d) neapdraud Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punktā noteikto prioritāro mērķu sasniegšanu.
4. Komisija tiek pilnvarota pieņemt deleģētos aktus saskaņā ar šīs regulas 23. pantu, lai papildinātu šo regulu, precizējot nosacījumus, saskaņā ar kuriem PSO var izmantot šā panta 1. punktā minētos līdzekļus, un nosacījumus, saskaņā ar kuriem Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. punkta b) apakšpunkta mērķis tiek uzskatīts par pienācīgi sasniegtu.
5. [6 mēnešu] laikā pēc 4. punktā minēto deleģēto aktu stāšanās spēkā Aģentūra atjaunina metodiku no pārslodzes ienākumiem gūto ieņēmumu izmantošanai saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 19. panta 4. punktu. Atjauninātā metodika ir saskanīga ar šā panta 1., 2. un 3. punktu un deleģētajiem aktiem, kas pieņemti, ievērojot šā panta 4. punktu.

20. pants

Regulatīvie stimuli

1. Ja projekta virzītājam rodas lielāks risks tāda kopīgu interešu projekta izstrādē, izbūvē, ekspluatācijā vai uzturēšanā, kas ietilpst valsts regulatīvo iestāžu kompetencē, salīdzinot ar riskiem, kādi parasti rodas līdzīga infrastruktūras projekta gadījumā, valsts regulatīvās iestādes var minētajam projektam piešķirt pienācīgus stimulus saskaņā ar Regulām (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un Direktīvām (ES) 2019/944 un (ES) 2024/1788.
- Pirmo daļu nepiemēro, ja kopīgu interešu projektam piemēro vienu vai vairākus šādus atbrīvojumus vai atkāpes:
- (a) atbrīvojums no Direktīvas (ES) 2024/1788 31., 32. un 33. panta un 78. panta 7. un 9. punkta saskaņā ar Regulas (ES) 2024/1789 78. pantu;

- (b) atbrīvojums no Regulas (ES) 2019/943 19. panta 2. un 3. punkta vai Direktīvas (ES) 2019/944 6. panta, 59. panta 7. punkta un 60. panta 1. punkta saskaņā ar Regulas (ES) 2019/943 63. pantu;
 - (c) atbrīvojums saskaņā ar Direktīvas 2009/73/EK 36. pantu;
 - (d) atkāpe saskaņā ar Regulas (EK) Nr. 714/2009 17. pantu.
2. Lemjot par šā panta 1. punktā minēto stimulu piešķiršanu, valsts regulatīvās iestādes ņem vērā rezultātus, ko devusi izmaksu un ieguvumu analīze, kura ir saskanīga ar metodiku, kas izstrādāta saskaņā ar 14. pantu, un jo īpaši projekta radītās pozitīvās eksternalitātes reģionālā vai Savienības mērogā. Valsts regulatīvās iestādes arī sīkāk analizē specifiskos riskus, kas rodas projekta virzītājiem, veiktos riska mīkstināšanas pasākumus un šāda riska profila pamatojumu, ņemot vērā projekta pozitīvo neto ietekmi salīdzinājumā ar mazāk riskantu alternatīvu. Attiecināmie riski jo īpaši ietver riskus, kas saistīti ar jaunām pārvades tehnoloģijām gan uz sauszemes, gan atkrastē, riskus, kas saistīti ar izmaksu nepietiekamu atgūstamību, un attīstīšanas riskus.
3. Lēmumā, ar ko piešķir stimulus, ņem vērā radītā riska specifisko raksturu, un ar to var piešķirt stimulus, kuri cita starpā aptver vienu vai vairākus šādus pasākumus:
- (a) noteikumi par apsteidzošām investīcijām;
 - (b) noteikumi, kā atzīt efektīvi radušās izmaksas pirms projekta nodošanas ekspluatācijā;
 - (c) noteikumi, kā nodrošināt papildu atdevi no projektā investētā kapitāla;
 - (d) jebkādi citi pasākumi, ko uzskata par vajadzīgiem un lietderīgiem.

VII NODAĻA

Finansēšana

21. pants

Projektu tiesības pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1153

1. Kopīgu interešu projekti, kas ietilpst 27. pantā un II pielikumā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, ir tiesīgi pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību pētījumu dotāciju veidā un finanšu instrumentu veidā.
2. Kopīgu interešu projekti, kas ietilpst 27. pantā un II pielikuma 1. punkta a), b), c), d), e), f) un h) apakšpunktā un 2. punktā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās un ir valsts regulatīvo iestāžu kompetencē, ir tiesīgi pretendēt arī uz Savienības finansiālo palīdzību darbiem paredzētu dotāciju veidā, ja tie atbilst visiem šādiem kritērijiem:
 - (a) projektam specifiskā izmaksu un ieguvumu analīze, kas sagatavota saskaņā ar 17. panta 4. punkta a) apakšpunktu, sniedz pierādījumus, ka pastāv būtiskas pozitīvas eksternalitātes, piemēram, piegādes drošība, sistēmas elastība, solidaritāte vai inovācija;

- (b) projekts ir saņēmis lēmums par izmaksu pārrobežu dalījumu saskaņā ar 17. pantu;
 - (c) projektu nevar finansēt tirgus vai tiesiskā regulējuma ietvaros saskaņā ar uzņēmējdarbības plānu un citiem novērtējumiem, jo īpaši tiem, kurus veikuši potenciālie investori, kreditori vai valsts regulatīvā iestāde, projekta vajadzības pēc Savienības finansiālās palīdzības novērtēšanā ņemot vērā jebkādu lēmumu par stimuliem un iemesliem, kas minēti 20. panta 2. punktā.
3. Kopīgu interešu projekti, kas īstenoti saskaņā ar 5. panta 7. punkta d) apakšpunktā minēto procedūru, ir tiesīgi pretendēt arī uz Savienības finansiālo palīdzību darbiem paredzētu dotāciju veidā, ja tie atbilst šā panta 2. punktā izklāstītajiem kritērijiem.
4. Kopīgu interešu projekti, kas ietilpst II pielikumā noteiktajās energoinfrastruktūras kategorijās, izņemot 2. punktā norādītās kategorijas un izņemot minētā pielikuma 3. punktā noteikto infrastruktūras kategoriju, ir tiesīgi pretendēt arī uz Savienības finansiālo palīdzību darbiem paredzētu dotāciju veidā, ja tie atbilst visiem šādiem kritērijiem:
- (a) projektam specifiskā izmaksu un ieguvumu analīze, ko projekta virzītājs sagatavojis, piemērojot attiecīgo izmaksu un ieguvumu analīzes metodiku, kura izstrādāta saskaņā ar 11. pantu, sniedz pierādījumus par to, ka pastāv būtiskas pozitīvas eksternalitātes, piemēram, saistībā ar piegādes drošību, sistēmas elastību, solidaritāti vai inovāciju;
 - (b) projektu nevar finansēt tirgus saskaņā ar projekta virzītāja izstrādāto uzņēmējdarbības plānu un citiem novērtējumiem, jo īpaši tiem, ko veikuši potenciālie investori, kreditori vai valsts regulatīvā iestāde;
 - (c) projekts ir saņēmis izvērtējumu, ko veikusi relevantā valsts iestāde vai attiecīgā gadījumā valsts regulatīvā iestāde, apspriežoties ar PSO vai relevantajiem SSO no dalībvalstīm, kurās projektam ir būtiska pozitīva neto ietekme, un kas skaidri parāda, ka pastāv būtiskas pozitīvas eksternalitātes, piemēram, piegādes drošība, sistēmas elastība, solidaritāte vai inovācija, ko rada projekts, un ietver to izvērtējumu, un sniedz skaidrus pierādījumus par to komerciālās dzīvotspējas trūkumu saskaņā ar izmaksu un ieguvumu analīzi, uzņēmējdarbības plānu un novērtējumiem, ko veicis projekta virzītājs, un potenciālie investori vai kreditori, un attiecīgā gadījumā valsts regulatīvā iestāde.
5. Šā panta 4. punkta c) apakšpunktā minētā izvērtējuma pamatā ir scenārijs, kas noteikts saskaņā ar 11. pantu, un jebkādas tā jutīguma aspektu analīzes, un tajā ietver precīzu efektīvi radušos izmaksu izvērtējumu un novērtējumu, precīzu aprakstu par projekta sniegtajiem ieguvumiem, tostarp to sadalījumu pāri robežām attiecībā uz atsevišķām dalībvalstīm vai trešām valstīm, tostarp valstīm, kas nav uzņēmējas valstis, aprakstu par izmaksu pārrobežu dalījumu un visiem finansējuma avotiem, kas attiecas uz projektu un jau ir skaidri zināmi.
6. Šo pantu *mutatis mutandis* piemēro savstarpēju interešu projektiem un projektu kopumiem saskaņā ar 18. pantu.

Savstarpēju interešu projekti ir tiesīgi pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar Regulā (ES) 2021/1153 izklāstītajiem nosacījumiem. Attiecībā uz darbiem paredzētām dotācijām savstarpēju interešu projekti ir tiesīgi pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību ar nosacījumu, ka tie atbilst attiecīgi šā panta 2. vai 4. punktā

noteiktajiem kritērijiem un ja projekts palīdz sasniegt Savienības vispārējos enerģētikas un klimata politikas mērķus.

22. pants

Norādes par Savienības finansiālās palīdzības piešķiršanas kritērijiem

Lai noteiktu kritērijus Savienības finansiālās palīdzības piešķiršanai saskaņā ar Regulu (ES) 2021/1153, piemēro šīs regulas 4. panta 3. punktā noteiktos specifiskos kritērijus un šīs regulas 4. panta 5. punktā noteiktos parametrus. Kopīgu interešu projektiem, uz kuriem attiecas šīs regulas 27. pants, papildus 21. panta 2. punktā noteiktajām prasībām piemēro kritērijus attiecībā uz tirgus integrāciju, piegādes drošību, konkurenci un ilgtspēju.

VIII NODAĻA

Nobeiguma noteikumi

23. pants

Deleģēšanas īstenošana

1. Pilnvaras pieņemt deleģētos aktus Komisijai piešķir, ievērojot šajā pantā izklāstītos nosacījumus.
2. Pilnvaras pieņemt 3. panta 4. punktā, 11. panta 6. punktā un 19. panta 4. punktā minētos deleģētos aktus Komisijai piešķir uz septiņu gadu laikposmu no 2027. gada 23. jūnija. Komisija sagatavo ziņojumu par pilnvaru deleģēšanu vēlākais deviņus mēnešus pirms septiņu gadu laikposma beigām. Pilnvaru deleģēšana tiek automātiski pagarināta uz tāda paša ilguma laikposmiem, ja vien Eiropas Parlaments vai Padome neiebilst pret šādu pagarinājumu vēlākais trīs mēnešus pirms katra laikposma beigām.
3. Eiropas Parlaments vai Padome jebkurā laikā var atsaukt 3. panta 4. punktā, 11. panta 6. punktā un 19. panta 4. punktā minēto pilnvaru deleģēšanu. Ar lēmumu par atsaukšanu izbeidz tajā norādīto pilnvaru deleģēšanu. Lēmums stājas spēkā nākamajā dienā pēc tā publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī* vai vēlākā dienā, kas tajā norādīta. Tas neskar jau spēkā esošos deleģētos aktus.
4. Pirms deleģētā akta pieņemšanas Komisija apspriežas ar katras dalībvalsts ieceltajiem ekspertiem saskaņā ar principiem, kas noteikti 2016. gada 13. aprīļa Iestāžu nolīgumā par labāku likumdošanas procesu.
5. Tiklīdz Komisija pieņem deleģēto aktu, tā par to paziņo vienlaikus Eiropas Parlamentam un Padomei.
6. Saskaņā ar 3. panta 4. punktu, 11. panta 6. punktu un 19. panta 4. punktu pieņemts deleģētais akts stājas spēkā tikai tad, ja divos mēnešos no dienas, kad minētais akts paziņots Eiropas Parlamentam un Padomei, ne Eiropas Parlaments, ne Padome nav izteikuši iebildumus vai ja pirms minētā laikposma beigām gan Eiropas Parlaments, gan Padome ir informējuši Komisiju par savu nodomu neizteikt iebildumus. Pēc Eiropas Parlamenta vai Padomes iniciatīvas šo laikposmu pagarina par diviem mēnešiem.

Ziņošana un izvērtēšana

Līdz 2032. gada 30. jūnijam Komisija publicē ziņojumu par Savienības sarakstā esošu projektu īstenošanu un iesniedz to Eiropas Parlamentam un Padomei. Minētajā ziņojumā sniedz izvērtējumu par šādiem aspektiem:

- (a) progress, kas panākts Savienības sarakstā esošu projektu plānošanā, izstrādē, būvniecībā un nodošanā ekspluatācijā un – attiecīgā gadījumā – informācija par īstenošanas kavējumiem un citām grūtībām, kas radušās;
- (b) Savienības piešķirtie un izmaksātie līdzekļi Savienības sarakstā esošiem projektiem, salīdzinot ar kopējo finansēto Savienības sarakstā esošu projektu vērtību;
- (c) progress, kas ar Savienības sarakstā esošu interešu projektu plānošanu, izstrādi, būvniecību un nodošanu ekspluatācijā panākts attiecībā uz atjaunīgo energoresursu, arī atkrastes atjaunīgo energoresursu, integrāciju un siltumnīcefekta gāzu emisiju samazināšanu;
- (d) attiecībā uz elektroenerģijas un ūdeņraža nozarēm – tas, kā mainījies starpsavienojumu līmenis starp dalībvalstīm un attiecīgi – enerģijas cenas;
- (e) informācija par atļauju piešķiršanas procesu un sabiedrības līdzdalību, jo īpaši:
 - i) Savienības sarakstā esošu projektu atļauju piešķiršanas procesa vidējais un maksimālais kopējais ilgums, arī katra pirmspieteikuma procedūras posma ilgums, salīdzinot ar grafiku, kas izriet no 10. panta 9. punktā minētajiem galvenajiem atskaites punktiem;
 - ii) paraugprakse un inovatīva prakse attiecībā uz ieinteresēto personu iesaisti;
 - iii) paraugprakse un inovatīva prakse attiecībā uz ietekmes uz vidi mīkstināšanu, arī klimatadaptāciju, atļauju piešķiršanas procesu un projektu īstenošanas laikā;
 - iv) 8. panta 3. punktā paredzēto shēmu iedarbīgums attiecībā uz 10. panta 1. un 2. punktā noteikto termiņu ievērošanu;
 - v) atļauju piešķiršanas procedūru digitalizācijas temps;
- (f) regulatīvais režīms, jo īpaši
 - i) tādu kopīgu interešu projektu vai projektu kopumu skaits, par ko pieņemts izmaksu pārrobežu dalījuma lēmums saskaņā ar 17. pantu;
 - ii) to kopīgu interešu projektu skaits un veids, kam piešķirti īpaši stimuli saskaņā ar 20. pantu;
- (g) šīs regulas lietderība Savienības klimata un enerģētikas mērķrādītāju sasniegšanā un klimatneitralitātes sasniegšanā līdz vēlākais 2050. gadam;
- (h) pārrobežu energoinfrastruktūras fiziskās un kibernetikas noturības uzlabojumi;
- (i) nevadu risinājumu ieviešana projektu skaita un attiecīgās tīkla jaudas pieauguma ziņā.

25. pants

Pārskatīšana

Komisija līdz 2033. gada 30. jūnijam pārskata šo regulu, pamatojoties uz šīs regulas 24. pantā paredzētās ziņošanas un izvērtēšanas rezultātiem, kā arī uz uzraudzību, ziņošanu un izvērtēšanu saskaņā ar Regulas (ES) 2021/1153 22. un 23. pantu.

26. pants

Informācija un publicitāte

Komisija izveido un uztur pārredzamības platformu, kas internetā ir viegli piekļūstama plašai sabiedrībai. Platformu regulāri atjaunina ar informāciju no 5. panta 4. punktā minētajiem ziņojumiem un 9. panta 7. punktā minētās tīmekļa vietnes un ar tiešu informāciju no projektu virzītājiem par projektiem, kas vairs nav Savienības sarakstā. Platformā tiek glabāta šāda informācija:

- (a) vispārīga, atjaunināta informācija, tostarp ģeogrāfiska informācija, par katru Savienības sarakstā esošo projektu;
- (b) katra Savienības sarakstā esoša projekta īstenošanas plāns, kā noteikts 5. panta 1. punktā, tādā veidā, kas ļauj novērtēt īstenošanas progresu jebkurā laikā;
- (c) galvenie paredzamie ieguvumi un devums 1. panta 1. punktā minēto mērķu sasniegšanā, kā arī projektu izmaksas, izņemot jebkādu komerciāli sensitīvu informāciju;
- (d) Savienības saraksts;
- (e) informācija par Savienības piešķirto un izmaksāto finansējumu katram Savienības sarakstā esošajam projektam;
- (f) saites uz 9. pantā minētajām valstu procedūru rokasgrāmatām;
- (g) informācija un statusa atjauninājumi attiecībā uz projektiem, kas bija Savienības sarakstā, bet vairs nav tajā iekļauti.

27. pants

Kiprai un Maltai piemērojama atkāpe attiecībā uz starpsavienojumiem

1. Attiecībā uz Kipru un Maltu, kurām nav starpsavienojumu ar Eiropas gāzes tīklu, piemēro atkāpi no 3. panta, 4. panta 1. punkta a) un b) apakšpunkta, 4. panta 5. punkta un I, II un III pielikuma. Viens starpsavienojums katrai no minētajām dalībvalstīm saglabā savu kopīgu interešu projekta statusu saskaņā ar šo regulu ar visām attiecīgajām tiesībām un pienākumiem, ja minētais starpsavienojums:
 - (a) bija izstrādes vai plānošanas stadijā 2022. gada 23. jūnijā;
 - (b) ir saņēmis kopīgu interešu projekta statusu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 347/2013³⁹;

³⁹ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 347/2013 (2013. gada 17. aprīlis), ar ko nosaka Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādnes un atceļ Lēmumu Nr. 1364/2006/EK, groza Regulu (EK)

- (c) ir nepieciešams, lai nodrošinātu minēto dalībvalstu pastāvīgu starpsavienojumu ar Eiropas gāzes tīklu.

Minētie projekti nodrošinās iespēju nākotnē piekļūt jauniem enerģijas tirgiem, arī ūdeņraža tirgum.

2. Projekta virzītāji sniedz pietiekamus pierādījumus par to, kā 1. punktā minētie starpsavienojumi dos iespēju piekļūt jauniem enerģijas tirgiem, arī ūdeņraža tirgum, saskaņā ar Savienības vispārējiem enerģētikas un klimata rīcībpolitikas mērķiem. Šāds pierādījums ietver atjaunīgā vai mazoglekļa ūdeņraža piedāvājuma un pieprasījuma novērtējumu, kā arī projekta radītā siltumnīcefekta gāzu emisiju samazinājuma aprēķinu.

Komisija regulāri verificē minēto novērtējumu un minēto aprēķinu, kā arī projekta savlaicīgu īstenošanu.

3. Papildus konkrētajiem kritērijiem, kas attiecībā uz Savienības finansiālo palīdzību noteikti 21. pantā, šā panta 1. punktā minētos starpsavienojumus konstruē tā, lai nodrošinātu piekļuvi nākotnes enerģijas tirgiem, arī ūdeņraža tirgum, kā arī tie nepagarina dabasgāzes aktīvu darbmūžu un nodrošina kaimiņtīklu pārrobežu sadarbību. Jebkuras tiesības pretendēt uz Savienības finansiālo palīdzību saskaņā ar 21. pantu beidzas 2027. gada 31. decembrī.
4. Visos pieprasījumos piešķirt Savienības finansiālo palīdzību darbiem, izmantojot ceļvedi ar precīzu grafiku, skaidri apliecina mērķi līdz 2036. gadam, ja tirgus apstākļi ļaus, aktīvu pārveidot par specializētu ūdeņraža aktīvu.
5. Šā panta 1. punktā noteikto atkāpi piemēro līdz brīdim, kad attiecīgi Kiprai vai Maltai ir tiešs starpsavienojums ar Eiropas gāzes tīklu, vai līdz 2029. gada 31. decembrim, atkarībā no tā, kurš termiņš ir agrāks.

28. pants

Regulas (ES) 2019/942 grozījumi

Regulu (ES) 2019/942 groza šādi:

1) regulas 3. panta 2. punkta pirmo daļu aizstāj ar šādu:

“Pēc *ACER* pieprasījuma regulatīvās iestādes, *ENTSO-E*, *ENTSO-G*, *ENNOH*, reģionālie koordinācijas centri, ES SSO struktūra, pārvades sistēmu operatori, ūdeņraža tīklu operatori, nominētie elektroenerģijas tirgus operatori un struktūras, ko izveidojuši pārvades sistēmu operatori, SDG sistēmu operatori, dabasgāzes uzglabāšanas sistēmu operatori vai ūdeņraža uzglabāšanas sistēmu operatori, vai ūdeņraža termināļa operatori, sniedz *ACER* tik detalizētu informāciju, cik nepieciešams, lai *ACER* varētu veikt tai šajā regulā paredzētos uzdevumus, ja vien *ACER* šādu informāciju jau nav pieprasījusi un saņēmusi.”;

2) regulas 11. panta c) un d) apakšpunktu aizstāj ar šādiem:

Nr. 713/2009, Regulu (EK) Nr. 714/2009 un Regulu (EK) Nr. 715/2009 (OV L 115, 25.4.2013., 39. lpp., ELI: <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/347/oj>).

“c) pilda pienākumus, kas noteikti Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES).../...* [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 5., 11., 12., 14. un 17. pantā un minētās regulas III pielikuma 2. iedaļas 8. punktā;

d) pieņem lēmumus par investīciju pieprasījumiem, arī par izmaksu pārrobežu dalījumu, saskaņā ar Regulas (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 17. panta 9. punktu.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] (OV..., ELI: ...).”

29. pants

Regulas (ES) 2019/943 grozījumi

Regulas (ES) 2019/943 48. pantu aizstāj ar šādu:

“48. pants

Tīkla attīstības desmit gadu plāns

1. Šīs regulas 30. panta 1. punkta b) apakšpunktā minētā Savienības tīkla attīstības plāna pamatā ir centrālais scenārijs un ziņojums par sistēmas vajadzību apzināšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES).../...* [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 11. un 12. pantu, un tajā ietver integrētā tīkla modelēšanu un sistēmas noturības novērtējumu. Centrālā scenārija modelēšanai relevantajiem ievadparametriem, piemēram, pieņēmumiem par degvielu un oglekļa cenām vai atjaunīgo energoresursu jaudu uzstādīšanu un saskaņā ar šīs regulas 23. pantu izstrādātajā Eiropas resursu pietiekamības novērtējumā izmantotajiem pieņēmumiem, vajadzētu būt pēc iespējas konsekventākiem.

Savienības tīkla attīstības plānā:

- (a) par pamatu izmanto pārrobežu nozīmes projektus, kas iekļauti valstu tīkla attīstības desmit gadu plānos un valstu investīciju plānos, ņemot vērā reģionālos investīciju plānus, kā minēts šīs regulas 34. panta 1. punktā, un balstās uz tīkla plānošanas Savienības aspektiem, kā noteikts Regulā (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx]; tam veic izmaksu un ieguvumu analīzi, izmantojot minētās regulas 14. pantā noteikto metodiku;
- (b) prioritārā kārtā apsver tīkla paplašināšanas alternatīvas, piemēram, nevadu risinājumus saskaņā ar Regulu (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] vai nefosilu elastību;
- (c) attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem papildus ņem vērā saprātīgas dažādu sistēmas izmantotāju vajadzības un integrē investoru ilgtermiņa saistības, kā minēts Direktīvas (ES) 2019/944 44. un 51. pantā;
- (d) apzina investīciju nepietiekamību, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudu.

Attiecībā uz otrās daļas d) apakšpunktu Savienības tīkla attīstības plānam var pievienot pārskatu par tīkla pārrobežu jaudas palielināšanu kavējošiem šķēršļiem, kurus rada atšķirīgas apstiprināšanas procedūras vai prakse.

2. *ACER* sniedz atzinumu par valstu tīkla attīstības desmit gadu plāniem, kurā novērtē to saskanību ar Savienības tīkla attīstības plānu, arī atbilstību Regulas (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 3. panta 6. un 7. punkta prasībām. Ja *ACER* konstatē nesaskanību starp valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu un Savienības tīkla attīstības plānu, tā ne vēlāk kā divus mēnešus pēc plāna saņemšanas iesaka grozīt attiecīgi valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu vai Savienības tīkla attīstības plānu. Ja šāds valsts tīkla attīstības desmit gadu plāns ir izstrādāts saskaņā ar Direktīvas (ES) 2019/944 40.a pantu, *ACER* iesaka attiecīgajai regulatīvajai iestādei grozīt valsts tīkla attīstības desmit gadu plānu saskaņā ar minētās direktīvas 40.a panta 7. punktu un par to informē Komisiju.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] (OV..., ELI: ...).”

30. pants

Regulas (ES) 2024/1789 grozījumi

Regulu (ES) 2024/1789 groza šādi:

1) regulas 60. pantu aizstāj ar šādu:

“60. pants

Savienības udeņraža tīkla attīstības plāns

1. Savienības udeņraža tīkla attīstības plāna pamatā ir centrālais scenārijs un ziņojums par sistēmas vajadzību apzināšanu saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulas (ES).../...* [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 11. un 12. pantu, un tajā ietver integrētā udeņraža tīkla modelēšanu, Eiropas piegādes pietiekamības prognozi un sistēmas noturības novērtējumu.

Savienības udeņraža tīkla attīstības plānā:

- a) par pamatu izmanto valstu udeņraža pārvades tīkla attīstības plānus, kā noteikts Direktīvas (ES) 2024/1788 55. pantā, un balstās uz tīkla plānošanas Savienības aspektiem, kā noteikts Regulā (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx];
- b) attiecībā uz pārrobežu starpsavienojumiem ņem vērā saprātīgas dažādu tīkla izmantotāju vajadzības un iekļauj investoru ilgtermiņa saistības, kā minēts Direktīvas (ES) 2024/1788 55. panta 7. punktā;
- c) apzina investīciju nepietiekamību, jo īpaši attiecībā uz pārrobežu jaudām, kas nepieciešamas, lai īstenotu udeņraža un elektrolīzeru prioritāros koridorus, kā minēts Regulas (ES) .../... [TEN-E regulas, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] I pielikuma 3. punktā.

Attiecībā uz otrās daļas c) apakšpunktu Savienības udeņraža tīkla attīstības plānam var pievienot pārskatu par tīkla pārrobežu jaudas palielināšanu kavējošiem šķēršļiem, kurus rada atšķirīgas apstiprināšanas procedūras vai prakse. Šādu pārskatu attiecīgā gadījumā var papildināt ar visaptverošu plānu, kā likvidēt šādus šķēršļus un paātrināt udeņraža un elektrolīzeru prioritāro koridoru izveidi.

2. *ACER* attiecīgā gadījumā sniedz atzinumu par valstu ūdeņraža pārvades tīkla attīstības plāniem, kurā novērtē to saskanību ar Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānu, arī atbilstību Regulas (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 3. panta 6. un 7. punkta prasībām. Ja *ACER* konstatē nesaskanību starp valsts ūdeņraža pārvades tīkla attīstības plānu un Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānu, tā ne vēlāk kā divus mēnešus pēc valsts ūdeņraža pārvades tīkla attīstības plāna saņemšanas iesaka grozīt attiecīgi valsts ūdeņraža pārvades tīkla attīstības plānu vai Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānu.
3. Izstrādājot Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānu, *ENNOH* sadarbojas ar *ENTSO-E* un *ENTSO-G*, jo īpaši saistībā ar energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzes izstrādi, kas minēta Regulas (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] 14. pantā, un minētās regulas 13. pantā minēto infrastruktūras nepilnību apzināšanu.

* Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES).../... [TEN-E regula, kas ierosināta ar dokumentu COM(2025)xxxx] (OV..., ELI: ...).”;

2) regulas 61. pantu aizstāj ar šādu:

“61. pants

Savienības integrētā tīkla plānošana

1. Pārejas periodā līdz 2027. gada 1. janvārim *ENTSO-G*, pilnībā iesaistot ūdeņraža pārvades tīkla operatorus un kopā ar *ENNOH*, tiklīdz tas ir izveidots, izstrādā 2026. gada Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānu. 2026. gada Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plāns sastāv no divām atsevišķām nodaļām, no kurām viena attiecas uz ūdeņradi un otra – uz dabasgāzi. *ENTSO-G* nekavējoties, līdz 2027. gada 1. janvārim, nodod *ENNOH* visu informāciju, tostarp datus un analīzes, ko tas savācis, gatavojot Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānus.
 2. *ENNOH* saskaņā ar šo pantu un 60. pantu izstrādā 2028. gada Savienības ūdeņraža tīkla attīstības plānu.
 3. *ENNOH* cieši sadarbojas ar *ENTSO-E* un *ENTSO-G*, lai izstrādātu integrētus Savienības tīkla attīstības plānus, ievērojot attiecīgi šīs regulas 32. un 60. pantu un Regulas (ES) 2019/943 30. pantu.
 4. Ja jāpieņem lēmumi, lai energonesējiem nodrošinātu sistēmas efektivitāti, kā definēts Eiropas Parlamenta un Padomes Direktīvas (ES) 2023/1791 2. panta 4) punktā, Komisija nodrošina, ka *ENTSO-E*, *ENTSO-G* un *ENNOH* cieši sadarbojas.
 5. *ENNOH*, *ENTSO-E* un *ENTSO-G* sadarbojas efektīvi, iekļaujoši un pārredzami, tie veicina lēmumu pieņemšanu konsensa ceļā un izstrādā vajadzīgo darba kārtību, lai veicinātu šādu sadarbību un nodrošinātu to taisnīgu pārstāvību.
- ENNOH* kopā ar *ENTSO-E* un *ENTSO-G* var izveidot darba grupas, lai izpildītu pienākumus atbilstoši pirmās daļas a), b) un d) apakšpunktam, un nodrošina taisnīgu un vienlīdzīgu ūdeņraža, elektroenerģijas un gāzes sektora pārstāvību darba grupās.”

31. pants

Pārejas noteikumi

1. Šī regula neskar tādas finansiālās palīdzības piešķiršanu, turpināšanu vai grozīšanu, ko Komisija piešķirusi saskaņā ar Eiropas Parlamenta un Padomes Regulu (ES) Nr. 1316/2013⁴⁰ un Regulu (ES) 2021/1153.
2. Jebkurš izmaksu un ieguvumu analīzes metodikas izstrādes process, ko *ENTSO-E* vai *ENNOH* sākuši saskaņā ar Regulas (ES) 2022/869 11. pantu pirms [šīs regulas spēkā stāšanās dienas / piemērošanas sākuma datuma], turpinās saskaņā ar šīs regulas 14. pantu.
Visus posmus, kas pabeigti saskaņā ar Regulas (ES) 2022/869 11. pantu, uzskata par pabeigtiem saskaņā ar attiecīgajiem šīs regulas 14. panta noteikumiem.
Jebkuru energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzes metodiku, ko Komisija apstiprinājusi saskaņā ar Regulas (ES) 2022/869 11. panta 4. punktu, uzskata par apstiprinātu saskaņā ar šīs regulas 14. panta 7. punktu, un tā paliek spēkā, līdz to aizstāj ar jaunu energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzes metodiku, kas izstrādāta saskaņā ar šīs regulas 14. pantu.
3. Kopīgos scenārijus, ko *ENTSO-E*, *ENTSO-G* un *ENNOH* izstrādā saskaņā ar Regulas (ES) 2022/869 12. pantu, turpina izstrādāt un Komisija tos apstiprina saskaņā ar minētajā pantā noteikto procedūru. Minētos kopīgos scenārijus, tiklīdz Komisija tos ir apstiprinājusi, uzskata par centrālajiem atsaucē scenārijiem saskaņā ar šīs regulas 11. pantu, un tie ir derīgi, līdz tos aizstāj ar jauniem centrālajiem atsaucē scenārijiem, kas izstrādāti saskaņā ar šīs regulas 11. pantu.
4. Regulas (ES) 2022/869 VII pielikumu, kurā noteikts [] Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu saraksts, kā arī Regulas (ES) 2022/869 [] . pantu un minētās regulas [] pielikumus turpina piemērot kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem, kas iekļauti [] Savienības sarakstā, līdz sāk piemērot šīs regulas 3. panta 4. punktā minēto deleģēto aktu, ar ko izveido pirmo Savienības sarakstu.

32. pants

Atcelšana

Regulu (ES) 2022/869 atceļ. Atsauces uz Regulu (ES) 2022/869 uzskata par atsaucēm uz šo regulu.

⁴⁰ Eiropas Parlamenta un Padomes Regula (ES) Nr. 1316/2013 (2013. gada 11. decembris), ar ko izveido Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentu, groza Regulu (ES) Nr. 913/2010 un atceļ Regulu (EK) Nr. 680/2007 un Regulu (EK) Nr. 67/2010 (OV L 348, 20.12.2013., 129. lpp., <http://data.europa.eu/eli/reg/2013/1316/oj>).

33. pants

Stāšanās spēkā

Šī regula stājas spēkā divdesmitajā dienā pēc tās publicēšanas *Eiropas Savienības Oficiālajā Vēstnesī*.

Šī regula uzliek saistības kopumā un ir tieši piemērojama visās dalībvalstīs.

Briselē,

*Eiropas Parlamenta vārdā –
priekšsēdētāja*

*Padomes vārdā –
priekšsēdētājs*

TIESĪBU AKTA FINANŠU UN DIGITĀLAIS PĀRSKATS

1.	PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS KONTEKSTS	3
1.1.	Priekšlikuma / iniciatīvas nosaukums	3
1.2.	Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as).....	3
1.3.	Mērķis(-i)	3
1.3.1.	Vispārīgie mērķi.....	3
1.3.2.	Konkrētie mērķi	3
1.3.3.	Paredzami rezultāti un ietekme	4
1.3.4.	Snieguma rādītāji	4
1.4.	Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz:.....	5
1.5.	Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums	5
1.5.1.	Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvērtēšanas grafiks	5
1.5.2.	ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.....	8
1.5.3.	Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas.....	8
1.5.4.	Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem.....	8
1.5.5.	Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums.....	8
1.6.	Priekšlikuma / iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums.....	10
1.7.	Plānotā(-ās) budžeta izpildes metode(-es)	10
2.	PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI.....	11
2.1.	Pārraudzības un ziņošanas noteikumi	11
2.2.	Pārvaldības un kontroles sistēma	11
2.2.1.	Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums	11
2.2.2.	Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu.....	12
2.2.3.	Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī).....	12
2.3.	Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi	13
3.	PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME	14

3.1.	Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas.....	14
3.2.	Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām	15
3.2.1.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām.....	15
3.2.1.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta	15
3.2.2.	Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām.....	18
3.2.3.	Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām	20
3.2.3.1.	Apropriācijas no apstiprinātā budžeta	20
3.2.3.2.	Kopējās apropriācijas	20
3.2.4.	Aplēstās cilvēkresursu vajadzības.....	20
3.2.4.1.	Finansētas no apstiprinātā budžeta	21
3.2.4.2.	Kopējās cilvēkresursu vajadzības	21
3.2.5.	Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām22	
3.2.6.	Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu	23
3.2.7.	Trešo personu iemaksas	23
3.3.	Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem	26
4.	Digitālā dimensija	26
4.1.	Digitālā būtiskuma prasības	26
4.2.	Dati.....	27
4.3.	Digitālie risinājumi.....	27
4.4.	<i>Sadarbspējas novērtējums</i>	28
4.5.	Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi	29

1. PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS KONTEKSTS

1.1. Priekšlikuma / iniciatīvas nosaukums

Eiropas Parlamenta un Padomes Regula par Eiropas energoinfrastruktūras pamatnostādņem un ar ko groza Regulas (ES) 2019/942, (ES) 2019/943 un (ES) 2024/1789 un atceļ Regulu (ES) 2022/869.

1.2. Attiecīgā(-ās) politikas joma(-as)

Joma: Enerģija

Darbība: Tīras rūpniecības kurss

1.3. Mērķis(-i)

1.3.1. *Vispārīgie mērķi*

Vispārīgais mērķis ir noturīgas energoinfrastruktūras, atjaunīgās enerģijas un elastības, tajā skaitā uzkrāšanas iekārtu un uzlādes staciju, savlaicīga un efektīva izstrāde un sadarbība visā ES. Tas dos iespēju ES sasniegt savus enerģētikas un klimata mērķus, tajā skaitā nodrošināt enerģijas pieejamību cenas ziņā, uzlabojot savstarpējo savienotību, kas panāk cenu konvergenci, samazina elektroenerģijas vairumtirdzniecības cenas un samazina elektroenerģijas cenu svārstīgumu, kā arī paātrina ražošanas un pieprasījuma savienošanu.

1.3.2. *Konkrētie mērķi*

Lai sasniegtu vispārīgo mērķi, šī iniciatīva pievēršas četriem konkrētiem mērķiem:

- i) 1. konkrētais mērķis. Nodrošināt, ka projekti, kas iekļauti tīkla attīstības plānos un atlasīti kā KIP/SIP, pienācīgi un rezultatīvi risina apzinātās infrastruktūras vajadzības, nodrošinot savlaicīgu un efektīvu enerģētikas infrastruktūras attīstību;
- ii) 2. konkrētais projekts. Veicināt izmaksu dalīšanas instrumentu izmantošanu pārrobežu infrastruktūras projektu ātrākai izvēršanai, tādējādi palielinot izmaksu dalīšanas instrumentu izmantošanu un samazinot projektu izvēršanas laiku;
- iii) 3. konkrētais mērķis. Saīsināt un vienkāršot atļauju piešķiršanas procedūras energoinfrastruktūras, atjaunīgās enerģijas un uzkrāšanas projektiem, kā arī uzlādes stacijām, tādējādi saīsinot nepieciešamo atļauju saņemšanas laiku, padarot iespējamu esošo termiņu ievērošanu un vienkāršojot atļauju prasības;
- iv) 4. konkrētais mērķis. Uzlabot pārrobežu energoinfrastruktūras (KIP/SIP) fizisko drošību un kiberdrošību un noturību, palielinot aizsardzības un noturības aprīkojuma un iekārtu skaitu kritiskajos tīkla elementos.

Priekšlikums ietver **jaunu prasību Komisijai**, kas ir saistīta ar **1. konkrētā mērķa** sasniegšanu:

- 1. prasība (saistīta ar 1. konkrēto mērķi): Komisijai ir uzdots vajadzības gadījumā vismaz reizi četros gados izstrādāt visaptverošu centrālo scenāriju un jutīguma analīzi elektroenerģijas, ūdeņraža un gāzes nozarēm, kas jāizmanto Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānos (*TYNDP*) (11. pants).

Priekšlikums paredz jaunas prasības ACER, kas ir saistītas ar 1. un 2. konkrētā mērķa sasniegšanu:

- 2. prasība (saistīta ar 1. konkrēto mērķi): centrālā scenārija izstrādes nolūkā ACER uzdevums ir atbalstīt un pārbaudīt datu vākšanu, ko veic Komisija (11. pants). Turklāt ACER ir jāizstrādā un jāpublicē saistoša pamatmetodika infrastruktūras vajadzību noteikšanai (kas jāveic ENTSO-E un ENNOH);
- 3. prasība (saistīta ar 2. konkrēto mērķi): ACER ir pilnvarota atjaunināt savu ieteikumu par izmaksu pārrobežu dalījumu (CBCA) un izveidot centrālu repozitoriju visiem CBCA lēmumiem (17. pants).

1.3.3. Paredzamie rezultāti un ietekme

Norādīt, kāda ir priekšlikuma/iniciatīvas iecerētā ietekme uz labuma guvējiem / mērķgrupām.

Papildu resursi ļaus Komisijai un ACER veikt uzdevumus, kas vajadzīgi, lai izpildītu ES tiesību aktos paredzētās pilnvaras atbilstīgi šā priekšlikuma prasībām. Paredzams, ka priekšlikums ietekmēs labuma guvējus un mērķgrupas, kā norādīts tālāk.

- **1. prasība.** Paredzams, ka uzdodot Komisijai izstrādāt centrālo scenāriju, tiks nodrošināta tīkla plānošanā izmantoto resursu lielāka pārredzamība, pārbaude un saskaņotība gan Eiropas, gan valstu līmenī ar galīgo mērķi nodrošināt, ka infrastruktūras vajadzības tiek apzinātas un risinātas efektīvāk, tādējādi laika gaitā samazinot plaisu starp plānotajiem infrastruktūras projektiem tīkla attīstības desmit gadu plānā un konstatētajām pārrobežu infrastruktūras vajadzībām, kas nāks par labu visiem sistēmu un tīklu operatoriem un lietotājiem, ātrāk virzoties uz optimāla tīkla izveidi.
- **2. prasība.** Uzticot ACER uzdevumus, kas saistīti ar centrālā scenārija izstrādi un infrastruktūras vajadzību noteikšanu, tiks nodrošināts, ka process un tā rezultāti ir stabili un ticami un sniedz līdzīgus ieguvumus kā 1. prasība.
- **3. prasība.** Uzdodot ACER atjaunināt savu ieteikumu par izmaksu pārrobežu sadali, tiks izveidots saskaņotāks izmaksu dalīšanas satvars, kas uzlabos konsekvenci starp dalībvalstīm un CBCA lēmumiem un veicinās to dalībvalstu lielāku iesaisti, kuras nav uzņēmējas dalībvalstis, lai atvieglotu izmaksu dalīšanas instrumentu izmantošanu pārrobežu infrastruktūras projektu ātrākai izvēršanai.

1.3.4. Snieguma rādītāji

Norādīt, pēc kādiem rādītājiem seko līdzī progresam un sasniegumiem.

Rādītāji progresa un iniciatīvas mērķu sasniegšanas uzraudzībai ir uzskaitīti elektrotīklu paketei pievienotā ietekmes novērtējuma 8. pielikumā. Jo īpaši tajos ietilpst:

- tas, kādā mērā projekti, kas iekļauti tīkla attīstībā un atlasīti kā KIP/SIP, pienācīgi un rezultatīvi risina apzinātās infrastruktūras vajadzības;
- izmaksu dalīšanas instrumentu efektīva un plašāka izmantošana;
- atļauju piešķiršanas procedūru vienkāršošana, atļauju piešķiršanas izpildes laika saīsināšana un pašreizējo termiņu ievērošana;
- lielāka fiziskā drošība un kiberdrošība, kā arī energoinfrastruktūras noturība.

Attiecībā uz konkrētajiem mērķiem, ar kuriem ir saistīta 1.–3. prasība, piemēro šādus rādītājus:

- **rādītāji 1. un 2. prasībai (saistīti ar 1. konkrēto mērķi)** – apstiprināto / īstenoto jauno pārrobežu starpsavienotāju skaits un kopējā jauda; kādā mērā apzinātās infrastruktūras vajadzības tiek apmierinātas ar infrastruktūras projektiem (jaudu), kas iekļauti tīkla attīstības desmit gadu plānā (plānoti, tiek būvēti vai nodoti ekspluatācijā), vai citiem nevadū risinājumiem (pastāv plaša starp vajadzībām un projektiem un šīs plaissas mazināšana); nevadū risinājumu ieviešana projektu skaita un attiecīgās tīkla jaudas pieauguma ziņā.
- **rādītāji attiecībā uz 3. prasību (saistīti ar 2. konkrēto mērķi)** – tādu saistošu izmaksu dalīšanas nolīgumu skaits, kas ļauj īstenot pārrobežu projektus; izmaksu dalīšanas nolīguma noslēgšanas vidējais ilgums; to valstu skaits, kuras nav uzņēmušas valstis un kuras piedalās izmaksu dalīšanas nolīgumos; to projektu skaits, kas ietilpst kopumos, kuri iesniegti KIP/SIP statusa saņemšanai.

1.4. Priekšlikums / iniciatīva attiecas uz:

- jaunu darbību
- jaunu darbību, pamatojoties uz izmēģinājuma projektu / sagatavošanas darbību⁷⁰
- X esošas darbības pagarināšanu
- vienas vai vairāku darbību apvienošanu vai pārorientēšanu uz citu/jaunu darbību

1.5. Priekšlikuma/iniciatīvas pamatojums

1.5.1. *Īstermiņā vai ilgtermiņā izpildāmās vajadzības, tostarp sīki izstrādāts iniciatīvas izvēšanas grafiks*

1. prasība.

Tiek ieviests jauns noteikums, kas paredz, ka Komisijai ir jāizstrādā centrālais scenārijs, kas jāizmanto Savienības tīkla attīstības desmit gadu plānā pēc regulas stāšanās spēkā un pēc tam vismaz reizi četros gados (11. pants). Komisijai ir arī jāizstrādā metodika datu vākšanai no *ENTSO-E*, *ENNOH* un *ENTSO-G* un jāapspriežas ar attiecīgajiem dalībniekiem par savāktajiem datiem. Komisijai ir arī jāapspriežas ar *TEN-E* grupu par centrālā scenārija projektu un jāpieņem un jāpublicē galīgais centrālais scenārijs. Vajadzības gadījumā Komisija var arī izstrādāt centrālā scenārija jutīguma analīzi, pamatojoties uz tirgus vai rīcībpolitikas norisēm. Komisijai būs jāseko līdzi apzinātajām vajadzībām attiecīgajos reģionālajos forumos. Komisijā šie uzdevumi tiktu uzticēti *ENER* ĢD un Kopīgajam pētniecības centram.

Attiecībā uz *ENER* ĢD jaunā prasība, kas saistīta ar centrālā scenārija izstrādi, prasītu papildu resursus, lai pārvaldītu scenāriju izstrādes procesu, kas ietver lielu skaitu mijiedarbību ar ieinteresētajām personām, dalībvalstīm, atbalsta dienestiem, partneriem utt. Pamatojoties uz šim priekšlikumam pievienoto ietekmes novērtējumu, šo uzdevumu izpilde *ENER* ĢD radīs papildu darba slodzi, kuras kopējais apjoms būs 6 pilnslodzes ekvivalenti. Šie papildu resursi segtu tālāk norādītās vajadzības.

⁷⁰

Kā paredzēts Finanšu regulas 58. panta 2. punkta a) vai b) apakšpunktā.

Procesu vadība

- Vispārējo procesu koordinēšana starp *ENTSO/PSO*, Komisiju un *ACER*, kā noteikts *TEN-E* tiesību aktos. Apspriešanās ar ieinteresētajām personām un dalībvalstīm dažādos procesa posmos (tostarp darbsemināros un sanāksmēs) un attiecīgos turpmākos pasākumos (kā aprakstīts 11.–13. pantā).
- Tīkla scenāriju saderības nodrošināšana ar vispārēju politikas arhitektūru. Scenāriju izstrādes saskaņošana ar pašreizējo politikas scenāriju (piemēram, saistībā ar 2040. gada mērķrādītājiem, Atjaunojamo energoresursu direktīvu, energoefektivitāti, ETS utt.). Saskaņotības ar nacionālajiem enerģētikas un klimata plāniem un Eiropas resursu pietiekamības novērtējumu nodrošināšana. Infrastruktūras vajadzību apzināšanas ziņojuma projekta un galīgā ziņojuma novērtēšanas procesa vadība (ko veic *ENTSO*).
- Vajadzību saskaņošanas procesu koordinēšana (pēc infrastruktūras vajadzību novērtējuma pieņemšanas) ar *ENTSO-E*, *PSO*, dalībvalstīm, valstu regulatīvajām iestādēm un attiecīgajām ieinteresētajām personām un procesa vadīšana ar attiecīgajām reģionālajām grupām. Cieša sekošana energosistēmas mēroga izmaksu un ieguvumu analīzei kopā ar *ENTSO* un racionālākas īstenošanas nodrošināšana, tostarp attiecīgo ieinteresēto personu iekļaušana.
- Tiesību aktu sagatavošana un izstrāde un pieņemšanas procesa pārvaldība.

Scenāriju izstrāde un koordinēšana

- Datu vākšanas nodrošināšana kopā ar dalībvalstīm, *ENTSO-E*, *ENTSO-G*, *ENNOH*, *VRI* un citām ieinteresētajām personām. Repozitoriju uzturēšana un datu kvalitātes procesa nodrošināšana.
- Novērtēšanas darba koordinēšana. Tas ietvers visus modelēšanas procesa posmus, t. i., datu pieejamības nodrošināšanu, kritisku pieņemumu noteikšanu, provizorisko modelēšanas rezultātu pārskatīšanu un kvalitātes kontroli, darba plāna pēcpārbaudi un modelētāju/ analītiķu mijiedarbības plānošanu ar attiecīgajām ieinteresētajām personām.
- Dažādo modelēšanas posmu dokumentēšana un ziņojumu un datu kopu izplatīšana. Dokumentācija ietvers metodiku, datus, galvenos pieņemumus, rezultātus dažādos formātos: ziņojumi, datu faili, tiešsaistes resursi.

Attiecībā uz *JRC* to uzdevums būtu atbalstīt *ENER ĢD* centrālā scenārija izstrādē, kā arī veikt modelēšanu. Par datu vākšanu no dalībvalstīm un *PSO* elektroenerģijas, gāzes un ūdeņraža modelēšanas vajadzībām atbildēs *ENER ĢD* ar *JRC* atbalstu. Pamatojoties uz ietekmes novērtējumu, paredzams, ka tas radīs jaunu darba slodzi *JRC* – kopumā 12 pilnslodzes ekvivalentus.

- Sadarbība ar *ENER ĢD* un tehnisku un politisku speciālo zināšanu sniegšana par centrālā scenārija modelēšanas metodikas izstrādi, kā arī atbalsts *ENER ĢD* nepieciešamo datu vākšanā no *ENTSO-E*, *ENNOH* un *ENTSO-G*.
- Energosistēmas modelēšana – scenāriju un jutīguma aspektu izstrāde; energosistēmas modelēšanai nepieciešamo datu pārvaldība.
- Elektroenerģijas modelēšana – scenāriju elektroenerģijas dispečēšanas modelēšana; jaudas plūsmas aprēķini; elektroenerģijas modelēšanai nepieciešamā datu pārvaldība.

- Gāzes un ūdeņraža modelēšana – ilgtermiņa gaidu atjaunināšana attiecībā uz gāzi un ūdeņradi; scenāriju gāzes tirgus un tīkla modelēšana; gāzes / ūdeņraža plūsmu modelēšana; datu modelēšana, kas iekļauta gāzes / ūdeņraža modelēšanas vajadzībām; datu pārvaldība, kas nepieciešama gāzes un ūdeņraža modelēšanai.

Kopumā tiek lēsts, ka priekšlikums radīs jaunu darba slodzi Komisijai – kopumā **18 pilnslodzes ekvivalentus** (6 pilnslodzes ekvivalenti *ENER* ĢD un 12 pilnslodzes ekvivalenti *JRC*, 4 no kuriem tiks pārdaļīti no tā pašreizējiem resursiem un 9 tiks finansēti, izmantojot administratīvu nolīgumu). Turklāt, lai tehniski atjauninātu, paplašinātu un uzturētu elektroenerģijas, gāzes un ūdeņraža modeļus, modelētu mērķrādītājus, nacionālos enerģētikas un klimata plānus un energoresursu struktūras, kā arī organizētu darbseminārus un misijas, būtu vajadzīgs 1 miljons EUR kā vienreizējas darbības izmaksas un 500 000 EUR kā regulāras gada darbības izmaksas.

ACER

2. prasība.

ACER uzdevums ir atbalstīt un pārbaudīt visus ievades datus, ko Komisija savākusi centrālā scenārija izstrādes ietvaros (11. pants). Turklāt *ACER* ir jāizstrādā saistoša metodika infrastruktūras vajadzību apzināšanai (12. pants) un jānovērtē *ENTSO-E* un *ENNOH* izstrādāto un iesniegto infrastruktūras vajadzību apzināšanas projektu atbilstība izstrādātajai pamatmetodikai un jāziņo *TEN-E* grupai. *ACER* ir arī pienākums vajadzības gadījumā pēc savas iniciatīvas vai pēc Komisijas pieprasījuma atjaunināt pamatmetodiku.

Tiek lēsts, ka šo jauno uzdevumu izpilde *ACER* radīs papildu darba slodzi, kas kopā atbildīs 2 pilnslodzes ekvivalentiem Turklāt *ACER* būtu darbības izdevumi, tostarp konsultāciju atbalsts infrastruktūras vajadzību metodikas izstrādei, IT rīka izstrāde, lai atvieglotu datu verifikāciju un atbalsta funkcijas, un to aplēstās vienreizējās izmaksas ir 130 000 EUR, kā arī kārtējās darbības izmaksas 100 000 EUR gadā.

3. prasība.

ACER ir jāpieņem ieteikums par izmaksu pārrobežu sadali, nosakot labu praksi KIP investīciju pieprasījumu apstrādei, ņemot vērā *TEN-E* regulas principus (17. pants). Minētos ieteikumus pēc vajadzības regulāri atjaunina. Pieņemot vai grozot ieteikumu, *ACER* īsteno plašu apspriešanās procesu, kurā iesaista visas relevantās ieinteresētās personas. Minētajā ieteikumā iekļauj arī nesaistošu izmaksu pārrobežu dalījuma veidni, lai atvieglotu valstu regulatīvo aģentūru darbu.

Tiek lēsts, ka izmaksu pārrobežu sadales ieteikuma izstrāde un pieņemšana, kā arī *CBCA* lēmumu repozitorija uzturēšana radīs *ACER* papildu darba slodzi kopumā 1 pilnslodzes ekvivalenta apmērā, kā arī aplēstās vienreizējās izmaksas 70 000 EUR apmērā par IT rīka izstrādi *CBCA* lēmumu repozitorijam.

Attiecībā uz *ENER* ĢD, *JRC* un *ACER* iepriekš minētās prasības, kas attiecas uz tiesību akta priekšlikuma īstenošanu, pārsniedz pašreizējo 2021.–2027. gada DFS.

- 1.5.2. *ES iesaistīšanās pievienotā vērtība (tās pamatā var būt dažādi faktori, piemēram, koordinēšanas radītie ieguvumi, juridiskā noteiktība, lielāka rezultativitāte vai papildināmība). Šā punkta izpratnē “Savienības iesaistīšanās pievienotā vērtība” ir vērtība, kas veidojas Savienības iesaistīšanās rezultātā un kas papildina vērtību, kura veidotos, ja dalībvalstis rīkotos atsevišķi.*

Skatīt paskaidrojuma raksta iedaļas par subsidiaritāti un proporcionalitāti.

- 1.5.3. *Līdzīgas līdzšinējās pieredzes rezultātā gūtās atziņas*

Iepriekšējās *TEN-E* regulas izvērtējums parādīja, ka tā efektīvi uzlaboja dalībvalstu tīklu integrāciju, stimulēja enerģijas tirdzniecību un tādējādi veicināja Savienības konkurētspēju. KIP ir arī ievērojami veicinājuši piegādes drošību kā galveno kontekstuālo *TEN-E* regulas izstrādes virzītājspēku. Pēc *TEN-E* regulas izvērtēšanas 2020. gadā tā tika pārskatīta 2022. gadā. Ietekmes novērtējumam pievienotajā īstenošanas ziņojumā ir analizēta pieredze, kas gūta, īstenojot pārskatīto *TEN-E* regulu. Īstenošanas ziņojumā tiek sniegti pierādījumi, ka ir vajadzīgi turpmāki uzlabojumi, proti, attiecībā uz scenāriju izstrādi, infrastruktūras vajadzību apzināšanu un no tās izrietošo tīkla attīstības desmit gadu plānu, KIP/SIP projektu atlasī un novērtēšanu, kā arī *CBCA* un atļauju piešķiršanas sistēmām.

- 1.5.4. *Saderība ar daudzgadu finanšu shēmu un iespējamā sinerģija ar citiem atbilstošiem instrumentiem*

Šī elektrotīklu pakete ir svarīgs nodevums saskaņā ar tīras rūpniecības kursu un Lētākas enerģijas rīcības plānu, kas ir daļa no Komisijas 2025. gada darba programmas. Priekšlikums papildina citas iniciatīvas, kuru mērķis ir izveidot integrētāku Eiropas enerģijas tirgu un samazināt enerģijas izmaksas mājsaimniecībām un nozarēm. Energoinfrastrukturai ir arī izšķiroša nozīme, lai sasniegtu ierosināto ES 2040. gada klimata mērķrādītāju un ES mērķi līdz 2050. gadam panākt klimatneitralitāti.

Komisijas priekšlikumā par jauno daudzgadu finanšu shēmu (DFS) 2028.–2034. gadam ir uzsvērtā “patiesas enerģētiskas savienības un labi integrētu ES infrastruktūras tīklu būtiskā nozīme”, un tas atspoguļojas ievērojami palielinātajā budžetā, kas ierosināts Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumentam (EISI) enerģētikas jomā. *TEN-E* regula nodrošina pamatu energoinfrastrukturā projektiem, ko finansē no EISI.

- 1.5.5. *Dažādo pieejamo finansēšanas iespēju, tostarp pārdales iespējas, novērtējums*

Šim priekšlikumam pievienotajā ietekmes novērtējuma ziņojumā tika analizēti dažādi politikas risinājumi iniciatīvas vispārīgo un konkrēto mērķu sasniegšanai. Vēlamais politikas risinājums, kas tiek īstenots ar šo tiesību akta priekšlikumu, tika uzskatīts par visefektīvāko un izmaksu ziņā vislietderīgāko pieeju, kas atbilst subsidiaritātes un proporcionalitātes principiem.

ENER ĢD, *JRC* un *ACER* tiek uzskatīti par vispiemērotākajiem, lai izpildītu papildu prasības, kas izriet no tiesību akta priekšlikuma, ņemot vērā to iepriekšējo pieredzi saistībā ar infrastruktūras plānošanas procesu un energosistēmas modelēšanu.

Kopš *TEN-E* regulas pieņemšanas 2013. gadā *ENER ĢD* ir uzkrājis ievērojamu pieredzi infrastruktūras plānošanas un koordinācijas procesā. Tāpēc tas ir vispiemērotākā izvēle, kā objektīvi koordinēt infrastruktūras vajadzību apzināšanu un nepilnību novēršanas mehānismus ES līmenī. *JRC* ir ievērojamas tehniskās zināšanas

par energosistēmas modelēšanu, un tas ir izstrādājis pats savus modelēšanas rīkus. Tāpēc tiek uzskatīts, ka tam ir vislabākās iespējas veikt modelēšanas uzdevumus, kas saistīti ar centrālā scenārija izstrādi.

Ņemot vērā *ACER* pilnvaras, tai ir vislabākās iespējas īstenot 1. un 2. prasību. Šī aģentūra kā svarīgs dalībnieks ir uzkrājusi ievērojamas tehniskās zināšanas, un tai ir oficiāla loma gan infrastruktūras plānošanas procesā, gan izmaksu pārrobežu sadales sistēmā ES līmenī saskaņā ar pašreizējo *TEN-E* satvaru.

Papildu pilnslodzes ekvivalenti ir vajadzīgi jauniem uzdevumiem/prasībām, kas izriet no šā tiesību akta priekšlikuma, savukārt esošie uzdevumi tuvākajā nākotnē nesamazināsies.

1.6. Priekšlikuma / iniciatīvas un finansiālās ietekmes ilgums

ierobežots ilgums

- spēkā no [DD.MM.]GGGG. vai [DD.MM.]GGGG.
- finansiālā ietekme uz saistību apropriācijām no GGGG. līdz GGGG. gadam, uz maksājumu apropriācijām – no GGGG. līdz GGGG. gadam

Beztermiņa

- Īstenošana ar uzsākšanas periodu no GGGG. līdz GGGG. gadam,
- pēc kura turpinās normāla darbība.

1.7. Plānotā(-ās) budžeta izpildes metode(-es)

Komisijas īstenota tieša pārvaldība

- ko veic tās struktūrvienības, tostarp personāls Savienības delegācijās
- ko veic izpildaģentūras

Dalīta pārvaldība kopā ar dalībvalstīm

Netieša pārvaldība, kurā budžeta izpildes uzdevumi uzticēti:

- trešām valstīm vai to izraudzītām struktūrām
- starptautiskām organizācijām un to aģentūrām (precizēt)
- Eiropas Investīciju bankai un Eiropas Investīciju fondam
- Finanšu regulas 70. un 71. pantā minētajām struktūrām
- publisko tiesību subjektiem
- privāttiesību subjektiem, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, ciktāl tiem ir pienācīgas finanšu garantijas
- dalībvalstu privāttiesību subjektiem, kuriem ir uzticēta publiskā un privātā sektora partnerības īstenošana un ir pienācīgas finanšu garantijas
- struktūrām vai personām, kurām saskaņā ar LES V sadaļu uzticēts īstenot konkrētas KĀDP darbības un kuras ir noteiktas attiecīgajā pamatakā
- struktūrām, kas ir iedibinātas kādā dalībvalstī un ko reglamentē kādas dalībvalsts privāttiesības vai Savienības tiesību akti, un kas ir tādas, kurām saskaņā ar nozaru noteikumiem var uzticēt Savienības līdzekļu vai budžeta garantiju īstenošanu, ciktāl šādas struktūras ir publisko tiesību subjektu vai tādu privāttiesību subjektu kontrolē, kas veic sabiedrisko pakalpojumu sniedzēju uzdevumus, un ciktāl tām ir kontrolējošo subjektu sniegtas pienācīgas finanšu garantijas solidāras atbildības veidā vai līdzvērtīgas finanšu garantijas, kurām attiecībā uz katru pasākumu var tikt noteikts maksimums, kas atbilst Savienības atbalsta maksimālajai summai.

Piezīmes

n. p.

2. PĀRVALDĪBAS PASĀKUMI

2.1. Pārraudzības un ziņošanas noteikumi

ENER ĢD un JRC

ENER ĢD tieši īstenotie uzdevumi, tostarp ziņošana par rezultātiem, izmantojot *ENER ĢD* un *JRC* gada darbības pārskatu, tiks veikti saskaņā ar ikgadējo plānošanas un uzraudzības ciklu, kas ieviests Komisijā un izpildaģentūrās.

ACER

Saskaņā ar savu finanšu regulējumu *ACER* plānošanas dokumenta kontekstā ir jānodrošina gada darba programma, iekļaujot informāciju gan par finanšu resursiem, gan cilvēkresursiem katrai veiktajai darbībai.

ACER katru mēnesi ziņo *ENER ĢD* par budžeta izpildi, cita starpā par saistībām un maksājumiem atbilstīgi budžeta sadaļām, kā arī par brīvo darbvietu rādītājiem atbilstīgi personāla veidam.

Turklāt *ENER ĢD* ir tieši pārstāvēts *ACER* pārvaldības struktūrās. Ar savu pārstāvju starpniecību Administratīvajā valdē *ENER ĢD* katrā tās sanāksmē gada laikā tiks informēts par budžeta izlietojumu un štatu sarakstu.

Visbeidzot, arī saskaņā ar finanšu noteikumiem uz *ACER* attiecas ikgadējas prasības ziņot par darbībām un resursu izlietojumu, izmantojot Administratīvo valdi un tās gada darbības pārskatu.

2.2. Pārvaldības un kontroles sistēma

2.2.1. *Ierosināto budžeta izpildes metožu, finansējuma apgūšanas mehānismu, maksāšanas kārtības un kontroles stratēģijas pamatojums*

1. prasība.

Šajā prasībā paredzētie uzdevumi tiks uzticēti Komisijai.

Atkarībā no īstenošanas laikā pieņemtā lēmuma šos uzdevumus var veikt iekšēji vai uzticēt ārpalpojumu sniedzējam, izmantojot publiskā iepirkuma procedūru. Ja uzdevumus iepērk no pakalpojumu sniedzēja, iepirkums tiks īstenots tiešā pārvaldībā, pilnībā piemērojot Finanšu regulas noteikumus. *ENER ĢD* un *JRC* iepirkumu kontroles stratēģija ietver īpašu *ex ante* juridisko, operatīvo un finanšu kontroli attiecībā uz iepirkuma procedūru (iepirkuma un līgumu padomdevējas komitejas veiktu pārskatīšanu), kā arī attiecībā uz līgumu parakstīšanu. Turklāt preču un pakalpojumu iegādei veiktie izdevumi tiek pakļauti *ex ante* un, ja nepieciešams, *ex post* un finanšu kontrolei.

2. un 3. prasība.

Ņemot vērā *ACER* pilnvaras, tai ir vislabākās iespējas iegūt speciālās zināšanas saistībā ar 4. un 3. prasības īstenošanu.

ENER ĢD ir izstrādājis kontroles stratēģiju, kas ļauj pārvaldīt attiecības ar *ACER* un kas ir daļa no Komisijas 2017. gada iekšējās kontroles sistēmas. Aģentūra pārskatīja un pieņēma savu iekšējās kontroles sistēmu 2018. gada decembrī.

2.2.2. *Informācija par apzinātajiem riskiem un risku mazināšanai izveidoto iekšējās kontroles sistēmu*

ENER GD

Elementi, kurus tieši pārvalda *ENER GD*, var būt pakļauti parastajiem riskiem, kas ietekmē publiskā iepirkuma procedūras. Šie riski tiek uzskatīti par zemiem attiecībā uz izdevumu likumību un pareizību. Korporatīvā un ģenerāldirektorāta līmenī ir ieviestas pienācīgas un efektīvas kontroles.

Attiecībā uz sniegumu galvenais risks ir nepareizas aplēses par darba slodzi, ko rada šis priekšlikums, ņemot vērā to, ka ar to tiek ieviesti jauni uzdevumi. Šis risks ir jāpieņem, jo, kā liecina pieredze, ja sākotnējā priekšlikumā nav iekļautas papildu resursu vajadzības, vēlāk šo situāciju ir ļoti grūti labot.

JRC GD

Savu zinātnisko darbību riska novērtēšanas procesa ietvaros *JRC* apzina iespējamos riskus, izvērtē to līmeni un plāno nepieciešamos riska mazināšanas pasākumus, kā arī apzina esošos kontroles pasākumus. Galvenais apzinātais risks attiecas uz a) ar šo priekšlikumu saistīto jauno uzdevumu darba slodzes aplēsi (dažu uzdevumu darba slodze var būt novērtēta par zemu); b) nepietiekamu datu daudzumu vai kvalitāti, lai atbalstītu dažādos jaunus uzdevumus. Attiecībā uz a) apakšpunktu risks ir jāpieņem; ietekmes mīkstināšanas pasākumi ietver rūpīgu personāla plānošanu visā darbību īstenošanas laikā, lai nodrošinātu atbilstošas speciālās zināšanas. Attiecībā uz b) apakšpunktu darbības ietver agrīnu dalību datu vākšanas procesu izstrādē un strukturēšanā, kā arī to iespējamo šķēršļu agrīnu apzināšanu katrā uzdevumā, kam nepieciešamas intensīvas darbības ar datiem, lai piekļūtu interesējošiem datiem, un agrīnu saziņu ar *ENER GD* un attiecīgajām ieinteresētajām personām, lai aktualizētu jautājumu par datu pieejamību.

ACER

Attiecībā uz jauniem *ACER* uzdevumiem, tas, ka priekšlikumā ir iekļauti vairāki jauni uzdevumi, mazina šo risku, jo, kaut arī dažu turpmāko uzdevumu darba slodze var būt novērtēta par zemu, citu darba slodze var būt pārvērtēta, nodrošinot iespējas turpmākai pārdalei.

2.2.3. *Kontroles izmaksefektivitātes (kontroles izmaksu attiecība pret attiecīgo pārvaldīto līdzekļu vērtību) aplēse un pamatojums un gaidāmā kļūdu riska līmeņa novērtējums (maksājumu izdarīšanas brīdī un slēgšanas brīdī)*

ENER GD

ENER GD uzticētie uzdevumi tiks īstenoti, ievērojot jau esošo kontroles sistēmu, un paredzams, ka kontroles izmaksu attiecība saglabāsies stabila (5–6 % no līdzekļiem, kas pārvaldīti, pamatojoties uz nesen veiktajiem pasākumiem).

ACER

Gaidāms, ka papildu uzdevumu iekļaušana pašreizējā *ACER* pilnvarā neradīs īpašus papildu kontroles pasākumus Aģentūras līmenī, tāpēc kontroles izmaksu attiecība *ACER* pret pārvaldīto līdzekļu vērtību paliks nemainīga.

2.3. Krāpšanas un pārkāpumu novēršanas pasākumi

ENER GD

ENER GD 2020. gadā pieņēma pārskatītu krāpšanas apkarošanas stratēģiju un 2023. gadā – pārskatītu rīcības plānu 2023.–2025. gadam. *ENER GD* pašlaik pārskata savu krāpšanas apkarošanas stratēģiju 2026.–2028. gadam saskaņā ar *OLAF* metodiku. *ENER GD* krāpšanas apkarošanas stratēģiju pamatā ir Komisijas stratēģija krāpšanas apkarošanai, īpašs riska novērtējums, kas veikts iekšēji, lai noteiktu pret krāpšanu visneaizsargātākās jomas, un jau ieviestie kontroles pasākumi un darbības, kas vajadzīgas, lai uzlabotu *ENER GD* spēju nepieļaut, atklāt un novērst krāpšanas gadījumus.

JRC GD

JRC krāpšanas apkarošanas stratēģija kopā ar tai pievienoto rīcības plānu tika pieņemta 2020. gadā un grozīta 2024. gadā, lai pārskatītu un atjauninātu plānu 2025.–2027. gada periodam. Atjauninātajā plānā ir iekļautas trīs jaunas darbības: 2025. gada pirmajā pusē sāktā izpratnes veicināšanas kampaņa, kurā galvenā uzmanība pievērsta Komisijas ētikas jautājumiem un krāpšanas apkarošanas pasākumiem, sniedzot attiecīgus piemērus, kas pielāgoti *JRC* zinātniskajam personālam; paplašināta apmācības programma, kas ietver tematiskas sesijas par tādiem tematiem kā, piemēram, interešu konflikts, autorība, MI izmantošana, trauksmes celšana un ziņošanas kanāli; atjauninātas *Sharepoint* lapas, kas veltītas ētikas jautājumiem un krāpšanas apkarošanas pasākumiem. Šīs jaunās darbības papildina pašreizējos centienus saskaņā ar 2021.–2024. gada rīcības plānu un *JRC* dalību Komisijas Krāpšanas apkarošanas stratēģijas rīcības plānā. *JRC* augstu vērtē sadarbību ar *OLAF*, iekšējās kontroles komandu un citām ieinteresētajām personām mūsu kopīgajos centienos apkarot krāpšanu.

ACER

ACER piemēro decentralizēto ES aģentūru krāpšanas apkarošanas principus saskaņā ar Komisijas pieeju un *OLAF* 2024. gada pamatnostādņēm decentralizētajām aģentūrām un kopuzņēmumiem. Aģentūra 2024. gada decembrī pieņēma jaunu krāpšanas apkarošanas stratēģiju, ar ko atceļ *ACER* Administratīvās valdes Lēmumu 15/2021. Jaunās stratēģijas, kas aptver laikposmu no 2025. līdz 2027. gadam, pamatā ir šādi stratēģiskie mērķi: optimizēt esošos krāpšanas novēršanas pasākumus, uzlabot esošo atklāšanas sistēmu darba savlaicīgumu un precizitāti, stiprināt izmeklēšanas protokolus un optimizēt korektīvos pasākumus ātrai līdzekļu atgūšanai.

3. PRIEKŠLIKUMA / INICIATĪVAS APLĒSTĀ FINANSIĀLĀ IETEKME ⁷¹

3.1. Attiecīgās daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijas un budžeta izdevumu pozīcijas

- Esošās budžeta pozīcijas

Sarindotas atbilstoši daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorijām un budžeta pozīcijām.

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Budžeta pozīcija	Izdevumu veids	Iemaksas			
	Numurs	Dif./nedif ⁷² .	no EBTA valstīm ⁷³	no kandidātvalstīm un potenciālajām kandidātēm ⁷⁴	no citām trešām valstīm	citi piešķirtie ieņēmumi
01	02.03.02 Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – enerģētika	Dif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
01	02.01.22.01. Atbalsta izdevumi par Eiropas Infrastruktūras savienošanas instrumentu – enerģētika	Nedif.	NĒ	NĒ	NĒ	NĒ
01	02.10.06. Eiropas Savienības Energo regulatoru sadarbības aģentūra	Dif.	JĀ	NĒ	NĒ	NĒ

⁷¹ Lai gan šis tiesību akta finanšu un digitālais pārskats attiecas tikai uz 2021.–2027. gada DFS, paredzams, ka priekšlikumam būs finansiāla ietekme pēc 2027. gada.

⁷² Dif. = diferencētās apropriācijas / nedif. = nediferencētās apropriācijas.

⁷³ EBTA – Eiropas Brīvās tirdzniecības asociācija.

⁷⁴ Kandidātvalstis un attiecīgā gadījumā potenciālās kandidātes no Rietumbalkāniem.

3.2. Priekšlikuma aplēstā finansiālā ietekme uz apropriācijām

3.2.1. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz darbības apropriācijām⁷⁵

- Priekšlikumam / iniciatīvai nav vajadzīgas darbības apropriācijas
- Priekšlikumam / iniciatīvai ir vajadzīgas šādas darbības apropriācijas:

3.2.1.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Daudz gadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	Nr.	01
--	-----	----

ĢD: ENER			Gads	Gads	Gads	Gads	KOP Ā DFS 2021– 2027	PĒC 2027. gad a
			2024	2025	2026	2027		
	Darbības apropriācijas							
Budžeta pozīcija: 02.03.02 Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – enerģētika	Saistības	(1a)				4,23 2	4,232 76	6,732
	Maksājumi	(2a)				3,23 2	3,232	7,732
	Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem							
Budžeta pozīcija 02.01.22.01. Atbalsta izdevumi par Eiropas Infrastruktūras savienošanas instrumentu – enerģētika		(3)				0,42 8	0,428	2,996
KOPĀ apropriācijas Enerģētikas ĢD⁷⁷	Saistības	=1a+1b+ 3	0,00 0	0,00 0	0,00 0	4,66 0	4,660	9,728
	Maksājumi	=2a+2b+ 3	0,00 0	0,00 0	0,00 0	3,66 0	3,660	10,728

⁷⁵ Summas laikposmam pēc 2027. gada ir indikatīvas un neskar notiekošo sarunu par nākamo DFS iznākumu.

⁷⁶ Daļa no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta darbības apropriācijām tiks atvēlēta administratīvam nolīgumam ar JRC par 9 pilnslodzes ekvivalentiem (CA), kā norādīts 1.5.1. iedaļā.

⁷⁷

<i>JRC</i>				Gads	Gads	Gads		Gads	KOPĀ DFS 2021– 2027	PĒC 2027. gada		
				2024	2025	2026		2027				
Darbības apropriācijas												
n.p.				Saistības	(1a)							
				Maksājumi	(2a)							
Administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem												
Budžeta pozīcija 01 01 01 11. Izdevumi, kas saistīti ar ierēdņiem un pagaidu darbiniekiem, kuri īsteno pamatprogrammu “Apvārsnis Eiropa” – tiešā pētniecība					(3)				0,754	0,754	5,278	
KOPĀ apropriācijas JRC⁷⁸				Saistības	=1a+1b+3	0,000	0,000	0,000		0,754	0,754	5,278
				Maksājumi	=2a+2b+3	0,000	0,000	0,000		0,754	0,754	5,278

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

[Aģentūra]: Eiropas Savienības Enerģoregulatoru sadarbības aģentūra (ACER)	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021– 2027	Pēc 2027. gada
Budžeta pozīcija: 02.10.06. Eiropas Savienības Enerģoregulatoru sadarbības aģentūra / ES budžeta iemaksa aģentūrai				0,327	0,327	3,320

Apropriācijas / ES budžeta iemaksu aģentūrai kompensēs samazināts finansējums programmai Eiropas infrastruktūras savienošanas instruments – enerģija / budžeta pozīcijai 02.03.02. / šādā gadā vai gados: 2027.

Nākamajā DFS piešķirtās apropriācijas būtu jāiekļauj Aģentūras subsīdijā, ņemot vērā ar šo priekšlikumu piešķirto uzdevumu pastāvīgo raksturu, un attiecīgā gadījumā tās tiks kompensētas ar līdzvērtīgu attiecīgās programmas finansējuma samazinājumu tajā pašā DFS izdevumu kategorijā, neskarot tās turpmāko vienošanos. Ja būs vajadzīgs kompensējošs samazinājums, būs jāpārskata Aģentūrai piešķirtie resursi.

Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS	PĒC 2027. gada
------	------	------	------	-----------------	-----------------------

⁷⁸ Aplēses, kuru pamatā ir vidējās personāla izmaksas, kas piemērojamas no 2026. gada un atbilst četriem attiecīgās kategorijas ierēdņiem, kuri jāpārdala JRC ietvaros.

			2024	2025	2026	2027	2021–2027	
• KOPĀ darbības apropriācijas (visas darbības izdevumu kategorijas)	Saistības	(4)	0,000	0,000	0,000	4,559	4,559	10,052
	Maksājumi	(5)	0,000	0,000	0,000	3,559	3,559	11,052
• KOPĀ administratīvās apropriācijas, kas tiek finansētas no konkrētu programmu piešķirumiem (visas darbības izdevumu kategorijas)		(6)	0,000	0,000	0,000	1,182	1,182	8,274
KOPĀ apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā daudzgadu finanšu shēmā (atsauces summa)	Saistības	=4+6	0,000	0,000	0,000	5,741	5,741	18,326
	Maksājumi	=5+6	0,000	0,000	0,000	4,741	4,741	19,326

Daudzgadu finanšu shēmas izdevumu kategorija	7	“Administratīvie izdevumi”
---	----------	----------------------------

ĢD: ENER		Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021– 2027 ⁷⁹	PĒC 2027. gada
		2024	2025	2026	2027		
	• Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
	• Citi administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
	KOPĀ ENER ĢD	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
	KOPĀ apropriācijas 7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ daudzgadu finanšu shēmā	(Saistību summa = maksājumu summa)	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716

⁷⁹ Šie administratīvie izdevumi ir jāturpina nākamajā DFS.

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

		Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ DFS 2021–2027	PĒC 2027. gada
		2024	2025	2026	2027		
KOPĀ apropriācijas 1.–7. IZDEVUMU KATEGORIJĀ	Saistības	0,000	0,000	0,000	6,129	6,129	21,042
daudzgadu finanšu shēmā	Maksājumi	0,000	0,000	0,000	5,129	5,129	22,042

3.2.2. Aplēstais iznākums, ko dos finansējums no darbības apropriācijām

Saistību apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Norādīt mērķus un iznākumus			2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Norādīt tik gadu, cik nepieciešams ietekmes ilguma atspoguļošanai (sk. 1.6. punktu)	KOPĀ										
	IZNĀKUMI																	
↓	Veids ⁸⁰	Vidējās izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Daudzums	Izmaksas	Kopējais daudzums	Kopējās izmaksas
1. KONKRĒTAIS MĒRĶIS ⁸¹ ...																		
—	Iznākums																	
—	Iznākums																	
—	Iznākums																	
Starpsumma – 1. konkrētais mērķis																		
2. KONKRĒTAIS MĒRĶIS ...																		

⁸⁰ Iznākumi ir piegādājami produkti un pakalpojumi (piemēram, finansēto studentu apmaiņu skaits, uzbūvēto ceļu garums kilometros utt.).

⁸¹ Kā aprakstīts 1.3.2. punktā. “Konkrētie mērķi”.

— Iznākums																		
Starpsumma – 2. konkrētais mērķis																		
KOPSUMMAS																		

3.2.3. Kopsavilkums par aplēsto ietekmi uz administratīvajām apropriācijām

- Priekšlikumam / iniciatīvai nav vajadzīgas administratīvās apropriācijas
- Priekšlikumam / iniciatīvai ir vajadzīgas šādas administratīvās apropriācijas:

3.2.3.1. Apropriācijas no apstiprinātā budžeta

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2021– 2027	PĒC 2027. gada
	2024	2025	2026	2027		
7. IZDEVUMU KATEGORIJA						
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
Citi administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS						
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	1,910	1,910	13,370
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,024	0,024	0,168
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	1,934	1,934	13,538
KOPĀ						
	0,000	0,000	0,000	2,322	2,322	16,254

3.2.3.2. Kopējās apropriācijas

KOPĀ APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠĶIRTIE IEŅĒMUMI	Gads	Gads	Gads	Gads	KOPĀ 2021–2027	PĒC 2027. gada
	2024	2025	2026	2027		
7. IZDEVUMU KATEGORIJA						
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	0,376	0,376	2,632
Citi administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,012	0,012	0,084
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,388	0,388	2,716
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS						
Cilvēkresursi	0,000	0,000	0,000	1,910	1,910	13,370
Pārējie administratīvie izdevumi	0,000	0,000	0,000	0,024	0,024	0,168
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	1,934	1,934	13,370
KOPĀ						
	0,000	0,000	0,000	2,322	2,322	16,254

Vajadzīgās cilvēkresursu (H7) un citu administratīvo izdevumu apropriācijas tiks nodrošinātas no ĢD apropriācijām, kas jau ir piešķirtas darbības pārvaldībai un/vai ir pārdalītas attiecīgajā ĢD, vajadzības gadījumā izmantojot arī vadošajam ĢD gada budžeta sadales procedūrā piešķirtos papildu resursus un ņemot vērā budžeta ierobežojumus.

3.2.4. Aplēstās cilvēkresursu vajadzības

- Priekšlikumam / iniciatīvai nav vajadzīgi cilvēkresursi
- Priekšlikumam / iniciatīvai ir vajadzīgi šādi cilvēkresursi:

3.2.4.1. Finansētas no apstiprinātā budžeta¹

Aplēse izsakāma pilnslodzes ekvivalenta vienībās

APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	Pēc 2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	0	0	0	2	2
20 01 02 03 (ES delegācijas)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)	0	0	0	4	4
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)					
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	0	0	0	0	
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	0	0	0	
	— ES delegācijās	0	0	0	
01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0	
01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (02 01 22 01. Atbalsta izdevumi EISI-E) – ārpus 7. izdevumu kategorijas	0	0	0	4	4
KOPĀ	0	0	0	10	10

3.2.4.2. Kopējās cilvēkresursu vajadzības

KOPĀ – APSTIPRINĀTĀS APROPRIĀCIJAS + ĀRĒJIE PIEŠĶIRTIE IENĒMUMI	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027 ²	Pēc 2027
• Štatu sarakstā ietvertās amata vietas (ierēdņi un pagaidu darbinieki)					
20 01 02 01 (Galvenais birojs un Komisijas pārstāvniecības)	0	0	0	2	2
20 01 02 03 (ES delegācijas)	0	0	0	0	
01 01 01 01 (Netiešā pētniecība)	0	0	0	0	
01 01 01 11 (Tiešā pētniecība)	0	0	0	4	4
Citas budžeta pozīcijas (norādīt)	0	0	0	0	
• Ārštata darbinieki (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)					
20 02 01 (AC, END, ko finansē no vispārīgajām apropriācijām)	0	0	0	0	
20 02 03 (AC, AL, END un JPD Savienības delegācijās)	0	0	0	0	
Administratīvā atbalsta pozīcija [XX.01.YY.YY]	— galvenajā birojā	0	0	0	
	— ES delegācijās	0	0	0	

¹ Tā kā papildu pilnslodzes ekvivalenti aptvers jaunus uzdevumus, kas uzticēti Komisijai, pašlaik nav tādu pilnslodzes ekvivalentu, kuri jau ir piešķirti darbības pārvaldībai vai kurus var pārdalīt ĢD, ciktāl tas attiecas uz ENER ĢD.

² Kā norādīts iepriekš, priekšlikumam ir neierobežots ilgums, un resursu vajadzības turpināsies arī pēc 2027. gada saskaņā ar 2028.–2034. gada DFS.

01 01 01 02 (AC, END – netiešā pētniecība)	0	0	0	0	
01 01 01 12 (AC, END – tiešā pētniecība)	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (norādīt) – 7. izdevumu kategorija	0	0	0	0	
Citas budžeta pozīcijas (02 01 22 01. Atbalsta izdevumi EISI-E) – ārpus 7. izdevumu kategorijas	0	0	0	4	4
KOPĀ	0	0	0	10	10

	Pašreizējais Komisijas dienestos pieejamais personāls	Papildu personāls*		
		Tiks finansēts no 7. izdevumu kategorijas / pētniecības	Tiks finansēts no BA pozīcijas	Tiks finansēts no maksām /
Štatu sarakstā ietvertās amatvietas	4 JRC ĢD (pārdale) 2 ENER ĢD	0	0	0
Ārštata darbinieki (CA, SNE, INT)		0	4 CA ENER ĢD	

Veicamo uzdevumu apraksts:

Ierēdņi un pagaidu darbinieki	Energētikas ĢD: 2 papildu ierēdņiem, kas pieprasīti ENER ĢD, tiks uzdots pārraudzīt, vadīt un koordinēt ENER ĢD jaunus uzdevumus, kas saistīti ar centrālā scenārija izstrādi (sk. 1.5.1. iedaļu iepriekš). Šie uzdevumi attiecas uz procesa vadību (tajā skaitā ieinteresēto personu ekosistēmas efektīvu koordināciju, tīkla scenāriju saderību ar vispārējo politikas arhitektūru, jaunas infrastruktūras vajadzību saskaņošanas procesu un tiesību aktu sagatavošanu), kā arī scenāriju izstrādi un koordināciju (tajā skaitā datu vākšanas pārraudzību, novērtēšanas darba koordināciju un modelēšanas procesa pārraudzību un dokumentēšanu).
Ārštata darbinieki	ENER ĢD: 4 papildu līgumdarbiniekiem, kas pieprasīti ENER ĢD, tiks uzdots izstrādāt centrālo scenāriju, atbalstot 2 ierēdņus, kuriem uzdots pārraudzīt un vadīt šo darbu. Līgumdarbinieki veiku uzdevumus, kas saistīti ar procesa vadību un scenāriju izstrādi un koordināciju (sk. 1.5.1. iedaļu iepriekš).

3.2.5. Pārskats par aplēsto ietekmi uz investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām

Obligāti: nākamajā tabulā jāiekļauj vispamatotākā aplēse par investīcijām, kas saistītas ar digitālajām tehnoloģijām un būs vajadzīgas priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai.

Izņēmuma kārtā, ja tas vajadzīgs priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai, norādītajā pozīcijā būtu jānorāda 7. izdevumu kategorijas apriņķis.

Apropriācijas 1.–6. izdevumu kategorijā būtu jāatspoguļo kā “IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam”. Šie izdevumi attiecas uz darbības budžetu, kas jāizmanto, lai atkārtoti izmantotu / pirktu / izstrādātu IT platformas/instrumentus, kas tieši saistīti ar iniciatīvas īstenošanu un ar tiem saistītajiem ieguldījumiem (piem., licences, pētījumi, datu glabāšana utt.). Šajā tabulā sniegtajai informācijai būtu jāatbilst 4. iedaļā “Digitālā dimensija” sniegtajai informācijai.

KOPĀ digitālās un IT apropriācijas	Gads 2024	Gads 2025	Gads 2026	Gads 2027	KOPĀ DFS 2021– 2027	KOPĀ DFS pēc 2027
7. IZDEVUMU KATEGORIJA						
IT izdevumi (korporatīvie)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Starpsumma – 7. IZDEVUMU KATEGORIJA	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	
Ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS						
IT izdevumi politikas darbības programmu atbalstam	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500
Starpsumma – ārpus 7. IZDEVUMU KATEGORIJAS	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500
KOPĀ	0,000	0,000	0,000	1,120	1,120	3,500

3.2.6. Saderība ar pašreizējo daudzgadu finanšu shēmu

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- X pilnībā pietiek ar līdzekļu pārvietošanu daudzgadu finanšu shēmas (DFS) attiecīgajā izdevumu kategorijā

EISI-E budžeta pozīcijā būtu nepieciešama pārdale, lai finansētu darbības izdevumus 2027. gadam.

Varētu būt nepieciešama pārdalīšana starp ģenerāldirektorātiem, lai nodrošinātu, ka divas ENER ĢD pieprasītās amatpersonas veic 1.5.1. iedaļā aprakstītos uzdevumus saskaņā ar 1. prasību.

- jāizmanto no DFS attiecīgās izdevumu kategorijas nepiešķirtās rezerves un/vai īpašie instrumenti, kas noteikti DFS regulā
- jāpārskata DFS

3.2.7. Trešo personu iemaksas

Priekšlikuma/iniciatīvas finansēšanai:

- X nav paredzēts trešo personu līdzfinansējums
- ir paredzēts trešo personu līdzfinansējums atbilstoši tālāk norādītajai aplēsei

Apropriācijas miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Kopā
Norādīt līdzfinansētāju struktūru					
KOPĀ līdzfinansētās apropriācijas					

3.2.8. Aplēse par decentralizētajai aģentūrai nepieciešamajiem cilvēkresursiem un apropriāciju izmantošanu

Personāla vajadzības (pilnslodzes ekvivalenta vienībās)

Aģentūra: ACER	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	Pēc 2027. gada
Pagaidu darbinieki (AD funkciju grupa)				1	1
Pagaidu darbinieki (AST funkciju grupa)					
Pagaidu darbinieki (AD+AST) – starpsumma	0	0	0	1	1
Līgumdarbinieki				1	2
Valstu norīkotie eksperti					
Līgumdarbinieki un valstu norīkotie eksperti — starpsumma	0	0	0	1	2
KOPĀ personāls	0	0	0	2	3

Apropriācijas, ko sedz ES budžeta iemaksa, miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Personāla izdevumi, kas jāpielāgo plānotajam darbā pieņemšanas mēnesim (ja pieņemšana darbā notiek jūlijā, ņem vērā tikai 50 % no vidējām izmaksām).

Aģentūra: ACER	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ 2021–2027	PĒC 2027 ³
1. sadaļa: personāla izdevumi				0,127	0,127	2,546
2. sadaļa: infrastruktūras un pamatdarbības izdevumi						
3. sadaļa: darbības izdevumi				0,200	0,200	0,773
KOPĀ apropriācijas, ko sedz ES budžets	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320

Pārskats/kopsavilkums par cilvēkresursiem un apropriācijām (miljonos EUR), kas nepieciešami priekšlikuma/iniciatīvas īstenošanai decentralizētajā aģentūrā

Aģentūra: ACER	2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads	KOPĀ 2021–2027	Pēc 2027. gada

³ Skaitlis visai DFS 2028.–2034. gadam

Pagaidu darbinieki (<i>AD+AST</i>)	0	0	0	1	1	1
Līgumdarbinieki	0	0	0	1	1	2
Valstu norīkotie eksperti	0	0	0	0	0	0
Kopā – personāls	0	0	0	2	2	3
Apropriācijas, ko sedz ES budžets	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320
Apropriācijas, ko sedz maksas (attiecīgā gadījumā)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
Līdzfinansētās apropriācijas (attiecīgā gadījumā)	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000	0,000
KOPĀ apropriācijas	0,000	0,000	0,000	0,327	0,327	3,320

3.3. Aplēstā ietekme uz ieņēmumiem

- X Priekšlikums/iniciatīva finansiāli neietekmē ieņēmumus
- Priekšlikums / iniciatīva finansiāli ietekmē:
 - pašu resursus
 - citus ieņēmumus
 - atzīmējiet, ja ieņēmumi tiek piešķirti izdevumu pozīcijām

Miljonos EUR (trīs zīmes aiz komata)

Budžeta ieņēmumu pozīcija:	Kārtējā finanšu gadā pieejamās apropriācijas	Priekšlikuma / iniciatīvas ietekme ⁴			
		2024. gads	2025. gads	2026. gads	2027. gads
.....pants					

Attiecībā uz piešķirtajiem ieņēmumiem norādīt attiecīgās budžeta izdevumu pozīcijas.

n.p.

Citas piezīmes (piemēram, metode/formula, ko izmanto, lai aprēķinātu ietekmi uz ieņēmumiem, vai jebkura cita informācija).

4. DIGITĀLĀ DIMENSIJA

4.1. Digitālā būtiskuma prasības

Digitālā būtiskuma prasības priekšlikumā

1. prasība (R1) attiecas uz scenāriju izstrādes procesiem un infrastruktūras vajadzību apzināšanu, kurā jau tīkla attīstības plānošanas modelēšanas daļā būtu jāņem vērā digitālo un viedo risinājumu iespējamā izmantošana līdztekus fiziskā tīkla attīstībai. Saistītā prasība paredz, ka elektroenerģijas pārvades sistēmu operatoriem, ierosinot jaunus infrastruktūras projektus, prioritāri ir jāapsver nevalu un digitālie risinājumi, un šādas prasības ir piemērojamas Eiropas līmenī (kā daļa no ES tīkla attīstības desmit gadu plāna), kā arī valsts līmenī (valstu tīkla attīstības plāni pārvades līmenī). Tas palīdzēs nodrošināt maksimālu tīkla attīstības efektivitāti un arī stimulēs digitālo risinājumu izmantošanu praksē.

Šī prasība attiecas uz ES iestādēm, kas atbild par modelēšanas procesu, dalībvalstīm, struktūrām, kas pārstāv pārvades sistēmu operatorus Eiropas līmenī (*ENTSO-E*, *ENTSO-G* un *ENNOH*), kā arī pārvades sistēmu operatoriem valsts līmenī.

2. prasība (R2) attiecas uz jaunas nevalu un digitālās pārvades kategorijas ieviešanu kopīgu interešu projektiem. Šādas kategorijas mērķis ir nodrošināt labākus stimulus pārvades sistēmu operatoriem izmantot tīklu uzlabojošas un digitālas tehnoloģijas, uzlabot tīkla izmantošanas efektivitāti un palielināt pārrobežu pārvades jaudu. Piesakoties jaunajai kategorijai, pārvades sistēmu operatoriem ir jāiesniedz dati, kas saistīti ar ierosināto digitalizācijas sistēmu tehniskajiem raksturlielumiem, kā arī paredzamo ietekmi uz pārvades sistēmas darbību. *ENTSO-E* kā struktūra, kas ierosināta jaunu projektu izmaksu un

⁴ Norādītajām tradicionālo pašu resursu (muitas nodokļi, cukura nodevas) summām jābūt neto summām, t. i., bruto summām, no kurām atskaitītas iekasēšanas izmaksas 20 % apmērā.

ieguvumu aprēķināšanai, būtu atbildīga par saistīto datu apstrādi.

3. prasība (R3) attiecas uz tādu projektu atļauju pieteikuma procedūru, kas iekļauti Savienības kopīgu interešu projektu un savstarpēju interešu projektu sarakstā. Dalībvalstu kompetentajām iestādēm ir jāspēj saņemt atļauju pieteikumus un visus attiecīgos dokumentus digitālā formātā (8. pants). Saskaņā ar priekšlikumu dalībvalstīm ir jānodrošina, ka valsts līmenī ir pieejama digitāla platforma, lai pārvaldītu atļauju piešķiršanas procedūras posmus (tostarp atļauju pieteikumus, atļauju piešķiršanas procesus, atļauju piešķiršanas lēmumu izskatīšanu) un darītu pieejamus lēmumus, kas izdoti viegli piekļūstamā formātā (10. panta 4. punkts). Tam būtu jāveicina vienotāka digitalizācija un pārredzamība dažādās atļauju piešķiršanas iestādēs dalībvalstīs un galu galā jāpaātrina atļauju piešķiršana.

Tas papildinās dalībvalstu pienākumu visus lēmumus izdot viegli pieejamā formātā.

4.2. Dati

1. prasība. Prasība attiecas uz esošo datu vākšanu tīkla modelēšanas un scenāriju izstrādes vajadzībām, un tās rezultātā var tikt vākti jauni dati par digitālo tehnoloģiju turpmāko izmantošanu un to potenciālu. Lai gan publicētajā literatūrā ir pieņēmumi par šādu tehnoloģiju potenciālu, dalībvalstu dati pašlaik nav publiski pieejami un netiek vākti tam pašam mērķim (ir pienācīgi ievērots vienreizējas iesniegšanas princips). Pārvades sistēmu operatori no 2026. gada sāks novērtēt elastības vajadzības saskaņā ar Regulu (ES) 2019/943, un dažus no izmantotajiem datiem var izmantot arī tīkla plānošanai. Tomēr pirmā instrumenta gadījumā plānošanas periods ir tikai 10 gadi, savukārt Savienības mēroga tīkla plānošana aptver nākamos 10–20 gadus. Šajā sakarā datu vākšana šķiet neizbēgama, lai nodrošinātu pilnīgu aptvērumu. Sekundārie tiesību akti par konkrētu datu formātu nodrošinās, ka esošā datu vākšana elastības vajadzību novērtējuma nolūkā tiek ņemta vērā, lai izvairītos no prasību dublēšanās. Attiecībā uz datu plūsmu datus Komisijai sniedz pārvades sistēmu operatori, regulatīvās iestādes un dalībvalstis, pamatojoties uz noteikumu, kas jāpieņem ar sekundāriem tiesību aktiem. Papildu datus tīkla modelēšanai pārvades sistēmu operatori vajadzības gadījumā sniedz tieši *ENTSO-E*.

2. prasība. Dati, kas saistīti ar kopīgu interešu projekta pieteikuma iesniegšanu, ir unikāli katram projektam, un tāpēc tie ir jāvērtē pieteikuma iesniegšanas brīdī (tādējādi tiek pilnībā ievērots vienreizējas iesniegšanas princips). Šādi dati attiecas uz projekta darbības jomu, finanšu aplēsēm, izmantotajām tehnoloģijām, atrašanās vietu, ietekmi uz vidi, elektrotīklu utt. Projektu virzītāji (galvenokārt pārvades sistēmu operatori) datus iesniegs *ENTSO-E* un Eiropas Komisijai, lai novērtētu izmaksas un ieguvumus kopīgu interešu projektu izvērtēšanas procesos.

3. prasība. Digitālās platformas, kas dalībvalstīm būtu jāizveido, glabātu visus datus, kas vajadzīgi, lai saņemtu pilnīgu atļauju vai atļaujas kopīgu interešu projektiem un savstarpēju interešu projektiem. Tie ir personas dati, kas saistīti ar pieteikuma iesniedzēju – fizisku vai juridisku personu, – projekta iezīmes un visi vajadzīgie apliecinošie dokumenti.

4.3. Digitālie risinājumi

1. prasība. Platforma, kas saistīta ar 1. prasību, attiecas uz tīkla un scenāriju modelēšanu infrastruktūras turpmākai attīstībai. *ENTSO-E* jau izmanto šādu platformu, tāpēc jaunā prasība attiecas uz platformas modernizāciju, lai apstrādātu vairāk datu. Attiecībā uz Eiropas Komisijas lomu scenāriju modelēšanas procesā dati tiks izmantoti esošajos

modeļos, tāpēc izmaiņas neparedz jaunas prasības atsevišķas platformas izveidei.

2. prasība. Šai prasībai nevajadzētu izraisīt jaunu datu apstrādes sistēmu platformu izveidi, jo KIP atlases process ir labi iedibināts un mērķis ir paplašināt kategoriju tvērumu (vienlaikus saglabājot novērtēšanas principus, izmantojot esošās pieteikumu apstrādes un izmaksu un ieguvumu aprēķināšanas sistēmas).

3. prasība. Atļauju piešķiršanas procedūru digitalizāciju un centralizāciju atvieglos digitālās platformas, kas dalībvalstīm būtu jāizveido. Centralizējot šos datus, mēs ceram vienkāršot procedūras un novērst to pašu datu dublēšanos dažādās platformās. Apsvērumos Komisija mudina portālā iekļaut funkcijas, tostarp izmantojot mākslīgo intelektu, kas ļautu vienotajam kontaktpunktam, citām iestādēm un pieteikuma iesniedzējiem pārbaudīt pieteikuma statusu un kavēšanos, kā arī atļauju piešķiršanas termiņu ievērošanu. Turklāt tai būtu jāļauj izgūt statistiku, lai pārbaudītu atļauju piešķiršanas procedūru vispārējo progresu dalībvalstīs. Portālam būtu jāatvieglo vienotā kontaktpunkta pienākumu īstenošana, kuram vajadzētu būt piekļuvei visiem attiecīgajiem datiem un informācijai.

4.4. *Sadarbspējas novērtējums*

Saskaņā ar 1. un 2. prasību nav nepieciešama mijiedarbība pāri dalībvalstu robežām, jo mērķis ir centralizēti ievadīt datus izvērtējumiem ES līmenī. Tie arī nav saistīti ar pārrobežu sadarbību, jo dati, ar kuriem apmainās, attiecas uz turpmākām projektu izstrādes aplēsēm, nevis uz esošajām datu plūsmām, kas saistītas ar sistēmas darbību (ar kurām jau apmainās, izmantojot citas PSO sadarbības platformas). Tiek sagaidīts, ka dati tiks kopīgoti tikai vienu reizi, t. i., vai nu ar *ENTSO-E* (kas pēc tam tos kopīgos ar Komisiju), vai tieši ar Komisiju (ja *ENTSO-E* nav vajadzīgi identiski dati). Informācijas apmaiņa notiek, izmantojot datu datnes, nevis savstarpēji sasaistot divas platformas.

3. prasība nenozīmē, ka jānotiek mijiedarbībai pāri dalībvalstu robežām, starp ES struktūrām vai starp ES struktūrām un publiskā sektora struktūrām. Tā arī neietekmē pārrobežu sadarbību, jo dati ir svarīgi valsts, nevis ES līmeņa lēmumu pieņemšanas procedūrām. Ir apsvērta un noraidīta centralizēti noteikta datu struktūra, jo, ņemot vērā to, ka lielākā daļa atļauju piešķiršanas procedūru katrā dalībvalstī ir valsts līmeņa procedūras, kā arī ņemot vērā atšķirīgās atļauju piešķiršanas sistēmas, ir loģiski, ka faktiskais lēmums par īstenošanas formātu tiek atstāts dalībvalstu ziņā, kuras var izlemt, kas vislabāk atbilst to sistēmai un jaunajai digitālajai platformai, ko tās izveidos. Lai gan *TEN-E* regulā ir noteikts, ka valstu kompetentajām iestādēm, kas atbild par atļauju piešķiršanu, pēc iespējas jāsadarbojas pārrobežu projektos, tā dod dalībvalstīm brīvību lemt par vispiemērotāko veidu, kā to darīt. Tā kā daļu no attiecīgajiem datiem var pieprasīt un novērtēt arī procedūrām, kas saistītas ar projektiem, uz kuriem neattiecas *TEN-E* regula, tiks arī ierosināts šīs platformas izveidot kā daudzfunkcionālu platformu, kas aptver atļauju piešķiršanu plašam enerģijas aktīvu klāstam (tīkliem, cauruļvadiem, atjaunīgajiem energoresursiem, uzkrāšanai utt.).

Publiskie dienesti, uz kuriem attiecas šie ierosinājumi, būtu visas valsts iestādes, kas iesaistītas atļauju piešķiršanā enerģētikas aktīviem, piemēram, enerģētikas ministrija un/vai aģentūras, pašvaldības / vietējās pārvaldes un vides iestādes. Tiktu skartas arī administratīvās struktūras vai vienības, kas atbild par atzinumu sniegšanu vai tādu projektu apstiprināšanu, kuri ietekmē telpisko plānošanu un kultūras mantojuma objektus.

4.5. Digitālās īstenošanas atbalsta pasākumi

Pasākumi attiecas uz 2. prasību, t. i., jaunas nevadu un digitālās pārvades kategorijas ieviešanu kopīgu interešu projektiem. Šādas kategorijas mērķis ir nodrošināt labākus stimulus pārvades sistēmu operatoriem izmantot tīklu uzlabojošas un digitālas tehnoloģijas, uzlabot tīkla izmantošanas efektivitāti un palielināt pārrobežu pārvades jaudu. Šādām investīcijām, ja tām tiktu piešķirts kopīgu interešu projekta statuss, tiktu piemērota paātrināta atļauju piešķiršana, un, ja tās atbilstu visiem nepieciešamajiem nosacījumiem, saistībā ar tām varētu pieteikties finansējumam no Eiropas infrastruktūras savienošanas instrumenta. Šiem pasākumiem būtu jāatbalsta digitālo platformu ieviešana ES pārvades un sadales tīklos.